ION BANEA

OPERE COMPLETE

Ediția Monumentul MM

Colecția "Omul Nou"

1970

COLECȚIA „OMUL NOU“
Traian Golea
München - Germania

ION BANEA

OPERE COMPLETE

Ediția Monumentul MM

Colecția "Omul Nou"
1970

Ion Banea

UN OSTAS AL LEGIUNII

Nu-i putem aduce alt omagiu mai inalt și o altă caracterizare mai potrivită lui Ion Banea, decât aceea că toată viața lui a fost un ostaș al Legiunii. Ca acei ostași ai Romei cari serveau în diferitele părți ale imperiului până când nu mai puteau să mânuiască sabia și atunci se retrăgeau, încărcați de glorie, pe o bucată de pământ dăruită de stat, într'o regiune recent cucerită. El n'a avut această soarte mângâietoare, dar spiritul în care și-a conceput existența în mișcare a fost aceeași cu a veteranilor din răsboaiele Romei. Mereu pe front, mereu în linia întaia.

Ion Banea este originar din fruntașa comună sibiană, Vurpăr, dintr'o familie numeroasă, de vechi și cinstite tradiții românești. El avea naționalismul în sânge, însușit odată cu anii petrecuți în pulberea satului în care s'a născut. Deaceea purta totdeauna cu drag costumul național, pe care-l considera o parte integrantă a personalității lui. Veșnic surîzător, cald, cu ochii lui luminoși, părea o întruchipare a eternității neamului. Deși trecut pela școlile cele mai înalte, el a rămas un țăran în apucăturile lui cuviincioase și elegante, în vorba lui domoală, în gesturile lui potolite.

O, cât de mult își iubea Banea neamul. Ce flăcări țâșneau din ochii lui când vorbea de suferințele lui milenare! Cât de mult se simțea el înfrățit cu țăranul care pășea maiestuos în lungul holdei!

Această nestăvilită dragoste de glie l-a determinat să studieze la o altă universitate decât Clujul, pentru a cunoaște o altă regiune a țării. A făcut medicina la Iași, unde s'a atașat din primul ceas Legiunii întemeiate de Corneliu Codreanu. Din acest moment și-a găsit axa vieții lui. El a făcut parte din glorioasa falangă a primilor legionari cari l-au urmat pe Căpitan și cari, la 8 Noembrie 1927, au primit săcușorul cu țărână din mâna lui.

Din acest moment Ion Banea devenise legionarul de serviciu al căminului dela Râpa Galbenă. După întemeietori, era omul cel mai cunoscut în ţară. Locuia la cămin, se ocupa de administrarea lui şi a revistei. Totodată era şi şeful grupului de studenţi legionari dela Iaşi, care se afla în perioada de pregătire. Sub privegherea lui s'au format zeci şi zeci de studenţi, cari mai târziu s'au distins în luptele legionare.

Personalitatea lui legionară este extraordinar de variată şi completă. Apare în primul rând educatorul, neîntrecutul educator al studenţimii dela Iaşi. In curând va face demonstraţia unei alte calităţi tot atât de preţioase: bun organizator, pentruca mai târziu să-şi însuşească dela Căpitan simţul politic, simţul bătăliilor şi al situaţiilor. Neîntrecut era Banea şi când vorbea maselor populare, deci şi mare orator popular.

Această desvoltare armonioasă a personalităţii lui legionare a cântărit mult în deciziunea luată de Căpitan în toamna anului 1930, de a se muta la Bucureşti. Era o necesitate imperioasă să câştige Capitala. Dar părăsind Iaşii, el nu lăsa un gol aici. Rămânea Banea, care, cum recunoaşte Căpitanul, conducea organizaţia locală în stilul său şi cu preciziunea lui de gândire.

După prigoana din 1933-1934, Banea e strămutat la Cluj, pentru a lua conducerea unei organizaţii începătoare. La Cluj desfăşoară o activitate prodigioasă. Formează un puternic grup studenţesc legionar, întemeiază tabăra dela "Dealul Negru", revista "Glasul Strămoşesc" şi tabăra de muncă dela Chintău-Cluj, pentru ridicarea unui cămin studenţesc. In toamna anului 1935 e numit şef al Regiunii Ardealul de Nord, reuşind ca, în scurtă vreme, să transforme şi această parte a ţării într'o fortăreaţă legionară.

Cu toate că era prins zi şi noapte în activităţile lui pe teren, Banea mai are timp să şi scrie. Educatorul, organizatorul, omul politic, oratorul de mase, îmbogăţeşte patrimoniul Legiunii şi cu această dimensiune. El nu scrie ca să se afişeze sau să-şi arate talentele, ci pentrucă avea ceva de spus Neamului. El scrie cu pasiune dogorîtoare despre Legiune şi Căpitan, într'o limbă minunată, care se aşează pe filele cărţilor "ca un fagure de miere". Dar nu e numai înveliş strălucitor ce scrie el, ci şi miez adânc. El este cel mai temeinic biograf al Căpitanului. Dacă vrem să-i înţelegem viaţa legendară, aşa cum ea se proectează în actele lui, în suferinţele lui, în închisorile lui, trebue citit Banea. Cartea lui "Căpitanul" constitue un summum al pătrunderii în personalitatea creatoare a lui Corneliu Codreanu. El iubea pe Căpitan cu o iubire nemărginită şi din această văpaie lăuntrică au ieşit acele pagini minunate de istorie şi exegeză politică şi doctrinară.

Ion Banea a început de timpuriu să scrie. Are scurte articole în "Pământul Strămoşesc" şi o broşură care datează tot din această epocă, despre "Portul Naţional".

El avea şi măiestria să vorbească fiecăruia după starea lui. In termeni intelectuali cu oamenii de cultură şi în cuvinte de înţeles popular cu ţăranii şi cu muncitorii. Să comparăm numai broşura lui "Ce este şi ce vrea mişcarea legionară", destinată păturilor largi ale poporului, cu "Rânduri către generaţia noastră", pentru a ne da seama de arta cu care foloseşte vocabularul şi fraza, după mediile cărora se adresează.

In prigoana din 1938 este arestat împreună cu toţi fruntaşii Legiunii, dat în judecată şi condamnat. Este transferat apoi în închisoarea Râmnicu-Sărat, unde sunt concentraţi toţi acei destinaţi într'o bună zi să fie asasinaţi în frunte cu Căpitanul. Este ucis de jandarmi în interiorul închisorii, în cursul marelui masacru legionar din noaptea de 21/22 Septembrie 1939.

Precipitarea evenimentelor ne-a împiedecat să desgropăm trupurile martirilor dela Râmnicu-Sărat şi să-i aducem la "Casa Verde", unde să le facem înmormântare creştinească. Nu ştim unde vor mai fi osemintele lui Ion Banea şi dacă mai există. Dar spiritul lui trăeşte printre noi şi din înălţimile cereşti veghează asupra noastră.

Reproducerea operelor lui complete în Colecţia "Omul Nou" este o nouă verigă ce-o făureşte exilul legionar cu lumea marilor noştri înaintaşi, pentruca Legiunea să nu se înstrăineze şi să nu se abată dela linia Căpitanului.

Horia Sima

24 Iunie 1970

SERVICIUL PROPAGANDEI LEGIONARE

ION BANEA

CĂPITANUL

EDIŢIA A III-a

TIPOGRAFIA VESTEMEAN / SIBIU

CĂPITANUL

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea aceasta cuprinde **viața, acțiunea și însușirile de căpetenie** *ale unui om.*

Ea tinde să-l prezinte pe Corneliu Zelea-Codreanu, **Căpitanul generației legionare.**

Să-l prezinte așa cum este, nu cum, în mod interesat, l-au prezentat mereu nenumărații lui dușmani. Căci a avut mulți, are mulți și va avea și mai mulți.

Autorul acestei lucrări, încercând să facă altădată un portret acestui mare reformator al sufletului românesc, scria atunci:

CĂPITANUL!

„Este o piatră de hotar; o graniță. Sabie întinsă între două lumi.

Una veche, pe care o înfruntă cu bărbăție, distrugând-o; alta nouă, pe care o creiază, îi dă viață, o cheamă la lumină.

Figura lui în cuprinsul mișcării naționale, dela războiu încoace, apare **ca o linie de foc,** *în jurul căreia se rotesc toate evenimentele mari. El a fost conducătorul și animatorul.*

Totdeauna pe poziția cea mai înaintată a fron-

tului de luptă, plin de credință și hotărîre, niciodată șovăelnic sau fugind de răspundere.

Viața lui se 'mbină cu lupta și cu mișcarea națională, până într'atât, încât nu rămâne nimic vieții, confundându-se totul într'o continuă și mare acțiune în slujba intereselor nației.

Predestinat la jertfe, a trăit intens și sbuciumat.

Existența i-a fost plină de fapte și pândită de primejdii. A atins culmi, cum rar i-a fost dat cuiva să dorească, și a coborât adâncuri, din cari, numai puterea lui Dumnezeu, în care crede așa de tare, l-a scăpat. A cunoscut perspectiva muncii silnice pe viață și măreția solidarității neamului românesc cu faptele lui.

I-au ros sănătatea asprele zile de închisoare și i-au dat fiori de viață clipele mari, când îl înconjurau zeci de mii de oameni.

A mers de mână cu vremea, primind cu zâmbetul pe buze și batjocurile și laudele. Iubitor al luptei, vitejiei și-a închinat tot rostul. S'a dat tot mișcării, dar el n'a cerut nimic.

Il doreau dușmanii răpus și el tot mai tare s'a înălțat.

Căpitanul! Gând, hotărâre, acțiune, vitejie, viață."

Acestea sunt descrise în lucrarea de față...

Vineri, 13 Martie 1936.

ION BANEA

NAȘTEREA ȘI COPILĂRIA

Corneliu Zelea-Codreanu s'a născut în 13 Septemvrie 1899, la Iași. Este primul copil, din 7, al profesorului Ion Zelea-Codreanu și al d-nei Eliza Z. Codreanu. O familie grea, împovărată cu multe suflete. O familie în care s'a vorbit și s'a lucrat numai pentru neam.

Ca o mărturie a legăturii sufletești cu locul său de naștere, este afecțiunea pe care o poartă Iașului.

Mai târziu, în viața lui sbuciumată și plină de acțiuni, pe multe le va porni de aici, iar clipe plăcute, fie de amintiri, fie de liniște, tot aici va petrece.

Ii este drag acest oraș, care se stinge tot mai mult pentru românism și renaște pentru un neam străin.

El oglindește întregul destin al neamului nostru.

De multe ori l-am auzit vorbind, cu accente de mâhnire și durere față de situația dezastruasă în care se află Iașul, ale cărui biserici, ridicate din credința trecutului, se dărâmă, dispărând fără urmă, iar pe locul sfintelor altare, ridicându-se cu nerușinare mor-

manele de murdărie ale veneticitor, tot mai mult stăpânitori.

De pe colinele din jurul lui, de câte ori n'a spus frumoase gânduri, despre Iaşul lui Lăpuşneanu, Cantemir, Vasile Lupu, al lui Cuza-Vodă, în palatul căruia a petrecut şi Regele Ferdinand cele mai grozave clipe din istoria noastră.

Simţeam atunci ce-a semănat Iaşul în sufletul lui Corneliu Codreanu, care aici a văzut întâi lumina soarelui românesc, la sfârşitul unui an ce încheia un veac, purtându-şi aci cei dintâi paşi, până la etatea de peste un an de zile.

In sufletul său simţitor de copil, primele impresiuni înregistrate au fost cele culese aici. Şi au fost puternice.

Iaşul cu fala lui de altădată, cu viaţa românească ce a stăpânit aci, cu Galata şi Cetăţuia, ce-l străjuiesc alăturea de cele 50 de biserici, cu întreg gloriosu-i trecut, a vorbit sufletului său, atunci.

A vorbit copilului ale cărui legături strămoşeşti se pierdeau pe acolo, pe unde stau mărturie glorioasă a zilelor de eri moaştele lui Ştefan-Voevod.

In sufletul lui atunci a răsărit, ca o floare, dragostea pentru Iaşi, pentru această însemnată părticică din pământul românesc.

După etatea de un an a fost adus la Huşi.

Ca amintire plăcută, din timpurile copilăriei, ce-l face să tresalte şi să se bucure, este jocul favorit „hoţii şi poteraşii" pe care îl juca sburdalnic cu alţi copii de prin vecini.

Să fi avut oare, sufletul cu sensibilitatea lui şi previziunea lui, în mod vag şi anticipat, presentimentul celor ce vor urma?

Să fie întrevăzut oare teribila prigoană, care, la un moment dat, prin întreg aparatul de stat, era îndreptată împotriva lui, ca o adevărată poteră necunoscută încă?

Cine ştie!

Ceeace este sigur, e că acesta îi era jocul cel mai plăcut. Copilăria, de altfel, a trecut în mod normal. O notă deosebită a acestei perioade este: vitejia. Nu se lăsa acest copil niciodată învins. Nu se putea simţi înfrânt.

Şcoala primară a terminat-o la Huşi. Primele 3 clase la şcoala No. 2, iar ultima la No. 1.

In anul 1912 ca elev la Liceul Militar dela Mănăstirea Dealului, unde termină cursul inferior şi în 1916 urma să continue clasa V-a. Dar n'a mai ajuns s'o facă.

Europa, de doi ani de zile, era cuprinsă de vijelia celui mai teribil războiu, cunoscut în istorie.

Se încăieraseră neamurile pământului cu disperare.

Unele din ambiţie, mânate spre măcel de inconştienţa unor înalţi slujitori, care urmăreau cine ştie ce succese politice, iar altele conduse la luptă de sentimentul sfânt al eliberării lor de sub juguri nemeritate pe cari trebuiseră să le poarte din forţa vremurilor şi a soartei.

România nu s'a aruncat din primul moment. Purtase cu un an înainte războiul balcanic, din care eşise cu prestigiul şi teritoriul mărit. Aştepta! Dar războiul, fără să dea până atunci vreo indicaţie, se prelungea. Neutralitatea devenea sufocantă.

Peste munţi, în Ardeal, erau milioane de Români, care nu aveau pentru ce lupta.

Aşteptau să înceapă războiul eliberării, pentru realizarea visului milenar, unirea tuturor Românilor.

La 15 August 1916 s'a sunat mobilizarea.

Se adunau vitejii cu bucuria pe faţă. Veneau plini de avânt şi gata de jertfă. Granita din vârful Carpaţilor s'a prăbuşit repede şi războiul românesc a început.

Evenimentele acestea mari, cari răscoleau până în adâncuri întreaga fiinţă a neamului, a sguduit şi sufletul elevului dela Mănăstirea Dealului. Citise mult despre Ardeleni şi ceilalţi fraţi subjugaţi. Cunoştea suferinţele lor şi calvarul lui Horia revoluţionarul, alăturea de ceilalţi: Cloşca, Crişan şi Avram Iancu.

Un glas lăuntric îi poruncea cu înfrigurare: la datorie!

Intr'o bună zi a părăsit căsuţa părintească şi familia şi a plecat oştean voluntar, să mărească armata, cu încă două braţe în stare să poarte o armă.

S'a ataşat regimentului tătălui său, 25 Infanterie Vaslui, regiment de strămoşească vitejie. S'a ţinut de

el, deşi, din lipsa vârstei reglementare, n'a fost primit voluntar.

Din acest moment începe sbuciumul, sbuciumul vieţii sale. Incep zilele acelea despre cari Căpitanul spunea, că le-a trăit dublu.

Tânărul plin de acţiune, după cum s'a arătat a fi, de atunci încoace, *nu va mai avea un moment de linişte. Tot mai mari vor fi primejdiile, tot mai grea lupta şi tot mai frământat sufletul.*

In simfonia obuzelor, a înaintat alăturea de soldaţi, până la Gheorgheni-Uifalău, Sovata, Praid. Era în Ardeal! In Ardealul pe care-l cunoştea numai din cărţi.

Au urmat însă primele înfrângeri şi zilele grele ale retragerii. Cădeau soldaţii neobişnuiţi cu războiul şi mizeriile lui.

Tânărul elev purta pe umerii lui câte două, trei arme, dela cei rămaşi, ca să nu cadă pradă duşmanului.

Deasupra Bicazului Unguresc, se opreşte un moment armata. Obosit şi istovit de foame, Corneliu Codreanu se retrage deoparte şi adoarme cu capul pe o piatră. Vine ordin scurt de retragere imediată.

El rămâne acolo. Târziu de tot, un sergent, cu o patrulă întârziată, îl descopere şi-l salvează, altfel cădea prizonier, sau ar fi fost omorît. Ţara este ocupată tot mai mult de către duşman. Cade şi Capitala. Războiul se concentrează în Moldova. In această clipă se hotăra soarta neamului. Toţi trebue să se pregătească şi să-şi dea contribuţia.

La 1 Septemvrie 1917, Corneliu Codreanu intră în Şcoala Militară activă dela Botoşani, după ce între timp dăduse şi clasa V-a. In timp ce se pregătea pentru cariera de ofiţer, studiază şi clasa VI-a, iar la 17 Iulie 1918, termină şcoala cu gradul de elev-plutonier.[1]) Restul liceului, cl. VII-a şi a VIII-a, l-a terminat la Huşi şi în anul 1919, toamna, îl găsim student la Universitatea din Iaşi.

[1]) **FOAIA CALIFICATIVĂ DELA ŞC. MILITARĂ.**
TEMPERAMENT: sanguinic.
CONSTITUŢIA: robustă.
ŢINUTA: militărească.
CONDUITA: a avut o purtare care a servit ca model.
MORALITATE: nici o pedeapsă.
CARACTERUL: blând.
INTELIGENŢA: foarte inteligent.
APTITUDINI MILITARE: foarte bune, era dat ca exemplu în executarea exerciţiilor.
INSTRUCŢIA: la câmp foarte vioiu, desvoltă repede şi ia hotărîri bune în executarea diferitelor teme.
AVIZUL E un elev foarte bun, cu voinţă când trebue să facă ceva bun, hotărît la fapte. Energic şi cu multă prestanţă în faţa frontului.
Va fi un foarte bun comandant de pluton,

STUDENT

ATMOSFERA GENERALĂ. ANUL 1919

In urma războiului ţara noastră se întregise în hotarele ei fireşti. Acum toţi Românii se găseau sub sceptrul aceluiaş Rege.

Cataclismul mondial însă, a răsturnat vechile principii sociale şi morale. O lume veche cu eşafodajul ei s'a prăbuşit şi una nouă încerca să-şi găsească echilibrul. Impărăţii mari au căzut, fărămiţându-se. Soldaţii neamurilor, purtaţi din ţară în ţară, au venit în contact cu oameni cari aveau alte credinţe, alte obiceiuri şi alte gânduri.

In mijlocul dezastrului, al tunurilor şi al sângelui cald omeneac, care a înroşit pământul, inimile oamenilor s'au înrăit, nepăsarea a pus stăpânire pe suflete, instinctele animalice s'au ridicat, îngropând indicaţiunile morale şi bunul simţ.

Războiul se încheia nu numai cu schimbări teritoriale, ci şi cu o răsturnare totală a unui fel de vieţuire.

Atmosfera aceasta era prielnică veşnicilor speculatori ai nenorocirilor omeneşti: j i d a n i l o r. In

Rusia ţaristă, prin cea mai cumplită teroare care s'a cunoscut vreodată, ei au reuşit să devină stăpâni absoluţi.

Din acest fort cucerit dădeau asalt lumii întregi, urmărind să-şi impună voinţa lor de dominaţie. Prin ajutorul celor două mari puteri, banul şi presa, completate de corupţie, în mare parte au reuşit să adoarmă conştiinţa naţională a neamurilor cu dulcegării utopice, servite sub tot felul de etichete.

Ultima formulă de viaţă era acum umanitarismul cu drepturile omului, devenit subit un subiect universal, care nu trebuia să mai ştie nimic din ceeace însemna: Naţiune, Patrie, Dumnezeu...

Acestea puteau fi obiecte vechi, bune de aruncat, ca nişte haine demodate. A fost atunci un moment universal de haos, foarte prielnic scopurilor urmărite de către spiritul iudaic.

Umbra acestui moment istoric s'a întins şi deasupra ţării noastre. România, încercată greu în decursul anilor de luptă, era ameninţată acum în existenţa ei de stat abia înjghebat. Nici n'a fost timpul necesar să facem cunoştinţă unii cu ceilalţi, fraţi cari am îndurat secole intregi stăpâniri haine, şi căsuţa noastră proprie era năpădită de tot felul de vânturi năprasnice.

Mai ales vântul comunismului bolşevizant, fără Cruce şi fără Dumnezeu, care sufla din răsărit, era primejdios. Cu atât mai mult cu cât la sânul nostru şi împotriva celor mai legitime proteste, eram nevoiţi să găzduim o imensă mulţime de elemente jidoveşti, microbi cari atacau cu tărie organismul viu al fiinţei româneşti.

Minunea unei mântuiri nu se prea vedea, mai ales că la îndrăsneala roşie, care-şi purta internaţionala pe străzile oraşelor mari româneşti, autoritatea statului era destul de anemiată.

Spiritul naţional nu era destul de treaz şi de mândru. Bucuria unirii a micşorat vigilenţa. De aceasta a profitat duşmanul. Intre el şi noi de-acum trebuia dusă lupta.

O reacţiune era absolut necesară. Când vorbim de reacţiune, nu ne gândim însă la forţa statului care prin mijloacele lui ar fi putut să intervină energic din primele momente pentru oprirea acestui marş roşu. Ne gândim la învolburarea care trebuia să isbucnească din adâncimile sănătoase ale sufletului românesc, purtând nota ideii creştine şi de trăire românească, ***opunând celor fără cruce şi graniţe: Crucea şi Patria.***

Nu exagerăm nicio iotă când afirmăm că lupta a fost pornită la Universitatea din Iaşi şi anume de către studentul Corneliu Zelea-Codreanu. Episoadele însemnate ale acestei sbuciumări româneşti, România întregită le cunoaşte. Sunt însemnate în suflete, ziduri de închisori şi morminte.

Firul roşu al acestei formidabile răscoliri româneşti, care tinde să-şi impună pecetea peste această perioadă istorică, este Corneliu Codreanu, Căpitanul generaţiei veacului al XX-lea.

Toată frământarea acestor ani de luptă este legată de el. In fruntea tuturor piscurilor înalte şi a adâncimilor primejdioase îl găsim totdeauna pe el. Momentele mari de atitudine eroică şi manifestare demnă românească ori le-a creiat el, ori le-a determinat el, dar totdeauna au fost ale lui.

UNIVERSITATEA DIN IAŞI

Bătrâna Universitate a Iaşului, ale cărei origini de cultură şi glorie îşi găsesc începuturile în şcoala dela Trei-Ierarhi din 1830, căreia i s-au adăugat cursuri superioare, pentru ca în 1835 să devină Academie Mihăileană, iar la 1860 Universitate, era sguduită acum de către un curent străin bolşevic, reprezentat sau încurajat chiar de către profesorii înaltei instituţii, cum erau: Parhon, Paul Bujor, Traian Bratu, Müller, Petru Bogdan şi alţii.

In rugăciunea inaugurală din anul înfiinţării se cerea binecuvântarea lui Dumnezeu asupra acestui locaş zicându-se: ***fă-lu pe acestu aşezământ ca să fie isvoru de lumină, de dreptate, de adevăru şi de mântuirea poporului tău.***

După cincizeci şi nouă de ani, aşezământul acesta, prin conducătorii lui, nu numai că uitase de misiunea pentru care şi Dumnezeu îşi dăduse binecuvântarea dar pornea pe calea întunecării, nedreptăţii şi distrugerii neamului românesc.

Căci aşa era situaţia.

Profesori şi studenţi, îmbătaţi de noul mesianism leninist, conştienţi şi inconştienţi, încercau să facă

din Universitate tribună de propagare şi însămânţare a bolşevismului. Intelectualii, pe care voia să-i pregătească această înaltă şcoală, numai în spiritul adevărului şi mântuirii de obşte a neamului românesc nu se creau. Cu atât mai mult, cu cât în marea lor majoritate erau elemente străine.

MUNCITORIMEA

Această agitaţie comunistă, care cuprinsese în febra ei elementele universitare, nu a rămas circumscrisă aci. Ea a trecut dincolo de zidurile şcoalei pentru a se înfrăţi cu aceeaşi agitaţie care răscolea rândurile muncitoreşti, roase de mizerie şi nedreptate.

Prin ajutorul diferitelor greve şi al manifestaţiunilor de stradă din partea masselor muncitoreşti şi prin propagarea ştiinţifică dela catedră, bolşevismul ameninţa cu distrugerea statului nostru şi aruncarea lui în anarhie şi destrăbălare.

Atunci s'a produs reacţiunea românească. Este drept că nu intr'o măsură care să fi îngrozit pe adversar, dar destul de accentuată pentru a-l opri din mersul lui şi a uşura astfel autorităţii de stat, încurajată, sarcina de menţinere a echilibrului.

LUPTA IN UNIVERSITATE

La capitolul acesta vom remarca faptul că 3 ani de zile, clipă de clipă, Corneliu Codreanu a luptat prin toate mijloacele şi pe toate căile posibile pentru

ca, în fața amalgamului de manifestare universitară, să opună cristalul credinței românești. Nu ne vom opri în a descrie toate aceste frământări, foarte interesante și desigur în măsură să ne dovedească linia de gândire și de suflet a făptuitorului lor, căci ar da o prea mare extensiune lucrării de față și am fi nevoiți ca, în legătură cu aceste fapte, să facem incursiuni și în alte domenii, care ne-ar îndepărta complet de ceeace urmărim noi aici.

Din ansamblul acestora vom alege câteva, mai semnificative, pe care le vom prezenta cititorului. Fiecare va putea să facă reflexiunile cari se desprind singure din aceste fapte. Pentru o cât mai justă apreciere a acstora, mai amintim că, în acel timp, autorul lor era doar un tânăr de 20 de ani.

Studențimea comunizată avea drept unic program de moment:

a) primirea jidanilor în centrele studențești și căminuri, și

b) în frământările sociale studențimea să nu se amestece.

Studentul Corneliu Codreanu vine și afirmă în numele credinței sale românești, care simțea intenția și perfidia ce se ascunde în dosul acestor postulate, că:

a) *jidanii să nu fie primiți în centrele studențești,*

b) *studențimea românească este obligată să se ocupe de frământările sociale pentru a-i arăta neamului ei drumul cel bun și a-l feri de curentele vătămătoare.*

Aceasta cu atât mai mult, cu cât tineretul a fost acela care a determinat totdeauna marile mișcări de

tot felul ale popoarelor și că, invitațiunea de a rămâne neutri era numai o plasă pe care comuniștii o întindeau peste ochii românești ca ei să nu vadă activitatea lor tocmai în această direcție.

Atitudinea aceasta dârză și plină de impetuozitate pe care o afișa studentul Corneliu Codreanu, întru apărarea patrimoniului moral și național, alungat din Universitate tocmai de către cei chemați să-l propovăduiască, a mișcat mai multe inimi curate de studenți, cari s'au și alipit imediat lângă el. In modul acesta s'a născut un mic nucleu românesc legat laolaltă, pe lângă identitatea simțirii, și de nevoia organizării. Intre această forță organizată și colectivitatea umanitaristo-comunistă s'au purtat dese ciocniri de idei, conflicte, bătăi, lupte.

CONGRESUL DELA CLUJ

In Septemvrie 1920 se ține congresul general al studențimii la Cluj. La congres situația era aceeași. Pentru studenții naționaliști ieșeni venea ca o rază de mângâiere grupul de vreo 30 studenți cernăuțeni cu aceeași credință ca ei.

Trei zile necontenit s'a luptat cu tărie grupul celor 50—60 studenți, conduși de Corneliu Codreanu, împotriva celor șase sute de umanitariști.

Rezultatul acestei lupte a fost o strălucită biruință pentru naționaliști, stabilindu-se definitiv că centrele universitre nu vor admite în sânul lor jidani.

SFEŞTANIA LA UNIVERSITATE

In toamna aceluiaş an, 1920, Senatul Universitar din Iaşi ia o măsură care dovedea faţă de toată lumea, ce fel de sentimente nutrea acest organ profesoral.

Se hotărăşte deschiderea Universităţii, **fără creştinească sfeştanie.** Tendinţei de a pune Universitatea pe această linie anticreştină îi trebuia un răspuns eroic.

Aceasta cu atât mai mult cu cât problema sfeştaniei la Universitate preocupase într'un mod nu tocmai creştinesc şi altădată pe unii profesori ieşeni. Dr. C. Tiron, profesor la medicină, încă în anul 1909 spunea că preotul trăeşte ca parazit din „ceremonialul acestor taine de un ridicol uimitor".

Mişcarea aceasta antireligioasă a continuat sistematic până după războiu, când promotorii ei credeau că a sosit timpul cel potrivit pentru a lua măsura arătată.

Cei mai mulţi dintre studenţii naţionalişti nu erau prezenţi la Iaşi.

In faţa unei asemenea situaţii Corneliu Codreanu ia hotărîrea de a se opune singur.

Iată-ne aşa dar în faţa unei situaţii impresionante. Un tânăr care se încarcă deodată cu o chestiune foarte mare şi încă neîntâmplată. Să oprească singur cursurile unei întregi Universităţi. Să se expună să fie bătut, să fie eliminat pentru totdeauna, sau chiar să fie omorît de mulţimea adversarilor.

Dar nimic nu l-a oprit. Pe deasupra împrejurărilor şi a vieţii lui, ţinea să afirme impulsurile sufletului său. Mai găseşte un camarad, pe studentul Vladimir Frimu.

Astfel în dimineaţa zilei respective îl aşază pe acesta la uşa din dosul Universităţii, el urmând să înfrunte mulţimea la intrarea principală. Se adunau studenţii şi profesorii. Incetul cu încetul tot spaţiul din faţa Universităţii era o imensă mare de capete. Agitaţie multă, bastoane mânuite cu energie, ameninţări, insulte.

In faţa acestui puhoi stătea deasupra treptelor, în dreptul uşei închise, un **om singur.** Ameninţător ca o furtună, neclintit ca o sentinelă. Nu îngăduia nimănuia intrarea în Universitate şi nici apropierea de el. Singuru-i tovarăş era un toporaş solid.

Câteva ore a durat această situaţie. In cele din urmă Corneliu Codreanu, luat cu asalt de mulţime, în frunte cu profesorul Müller, a căzut.

Devenise o biată minge purtată de hoardele comuniste în pumni, dintr'o parte în alta, până când a fost aruncat afară din Universitatea pe care cu atâta vitejie o apărase.

Biruinţa a fost totuşi a lui, Senatul Universitar văzând la ce conflicte grave duce hotărîrea luată, după o închidere de trei zile a Universităţii, se **face serviciul religios** şi se încep cursurile. A doua mare victorie din sânul Universităţii a fost câştigată cu mari riscuri personale de către studentul Corneliu Codreanu împotriva unei lumi întregi.

In atitudinea lui dela Cluj găsim victoria ideii naţionale, în cea dela Iaşi, biruinţa ideii creştine.

ATENTATUL DELA SENAT

Mişcarea comunistă încerca să-şi impună voinţa ei în statul român şi 'n acelaş timp să dărâme actuala lui organizare, prin teroarea care este îndispensabil legată de ea, împreună cu maşina infernală, iar un mijloc de luptă propriu comunismului. Un atentat de acest fel se întâmplă în Senatul ţării, atentatul ale cărui victime au fost români de mare valoare şi al cărui autor a fost jidanul Max Goldstein, având legături şi cu studenţii comunişti din Iaşi.

La arestarea unuia din aceştia se întâmplă un fapt caracteristic. Studenţimea ieşană declară grevă solidarizându-se cu el şi cerând eliberarea. Chiar unii profesori s'au alăturat acestei atitudini lucrând din răsputeri prin tot soiul de intervenţiuni pentru eliberarea lui.

Intrucât „greviştii" comunişti luau toţi masa la cantina studenţească, subvenţionată de statul împotriva căruia luptau, Corneliu Codreanu cu colegii lui s'a hotărît să nu le mai îngăduie intrarea la masă.

Atunci îl vedem din nou înfruntând gloatele roşii flămânde, la cantina studenţească. Insuşi Rectorul Universităţii, profesorul N. Leon, a venit la cantină pentru a interveni să fie lăsaţi la masă comuniştii.

„Cine se solidarizează cu acei ce încearcă să dărâme statul nostru, nu are dreptul să se bucure de hrana poporului românesc", a fost răspunsul prompt al lui Corneliu Codreanu.

A doua zi greva a încetat.

GARDA CONŞTIINŢEI NAŢIONALE

Mişcarea de reacţiune românească nu se ducea numai în Universitate. Dimpotrivă, firul ei s'a pornit mai curând dintr'o înjghebare cetăţenească ce a luat fiinţă în anul 1919, luna Mai, sub numirea de „Garda Conştiinţei Naţionale" de sub preşedinţia lui Constantin Pancu, meseriaş.

Această organizaţie ţinea mici întruniri în str. Alecsandri No. 3 şi avea un organ propriu de răsdire a năzuinţelor ei, numit „Conştiinţa".

Studentul Corneliu Codreanu, care ducea după cum am văzut lupta aproape singur în Universitate, s'a înrolat în această gardă, devenind prin puterea lui dinamică unul din stâlpii şi conducătorii ei.

Comunismul luând avânt tot mai puternic în toată Moldova şi Bucureşti, cu tendinţa evidentă de a proclama o revoluţie, membrii Gărzii Conştiinţei Naţionale conştienţi de răspunderea lor, au început a ieşi pe teren. Deasemenea au început a se organiza şi'n alte oraşe cum a fost la Huşi şi Chişinău. Intervin ciocniri dese între comunişti şi membrii acestei organizaţii naţionale.

GREVA DELA R. M. S. ŞI C. F. R.

La 11 Februarie 1920 comuniştii dela R. M. S. Iaşi declară grevă şi arborează deasupra instituţiei steagul roşu.

Corneliu Codreanu în fruntea unui grup de lucrători români şi membrii ai Gărzii Conştiinţei Naţionale, merge la regie, arborează steagul treicolor şi înlocuieşte la lucru pe toţi greviştii. Greva a eşuat, comuniştii capitulând.

Dar aceasta era numai o verigă din lanţul pregătit de către sămănătorii de anarhie roşie. Peste o lună de zile se declară o altă grevă la atelierele C. F. R. Niculina, unde iarăşi fâlfâie în vânt steagul roşu.

Demonstraţia românească a fost acum mai puternică. Peste cinci mii de cetăţeni din Garda Conştiinţei Naţionale au mers la ateliere, unde studentul Corneliu Codreanu s'a urcat până în vârful unui horn de fabrică pentru a înfige steagul românesc în jurul căruia totdeauna Românii vor face zid de foc.

Iaşul juca un rol important în desvoltarea acţiunii comuniste.

Primul motiv al acestui rol urît consta în marele număr de jidani cari locuiesc aici. Este ştiut că peste 75% din populaţia oraşului e jidovească. Al doilea motiv consta în năvălirea Universităţii de către elementele bolşevizate, cari aveau conducători chiar pe unii profesori. Cunoscându-se rolul pe care îl au şcolile înalte în directivele de orientare ale unui neam, şi mai adăugând faptul că tot la Iaşi erau o mulţime de ateliere, unde îşi duceau traiul necăjit mulţimi mari de muncitori, în mijlocul cărora se sădea mereu germenul instigaţiei, speculându-se fireasca sărăcie şi neorânduială lăsată de un războiu greu, ne putem uşor închipui ce nod principal prezenta Iaşul.

Acest nod a fost izbit în toată ţăria de acţiunea dusă în mod vijelios de către studentul Corneliu Codreanu, fie în mediul cetăţenesc prin mijlocirea Gărzii Conştiinţei Naţionale, fie în Universitate, prin puterea proprie.

In modul acesta Corneliu Codreanu a contribuit imens, ca un simplu student, tânăr şi neîncurajat de nimeni, la distrugerea unei mişcări care periclita grav însăşi temeliile statului nostru, în ceasurile dintâi ale existenţei sale. A ajutat guvernul ţării, de a putea lua unele măsuri energice, bazându-se pe sufletul naţional, pus în gardă faţă de primejdia bolşevică. Guvernul Generalului Averescu, bazat pe reacţiunea maselor româneşti faţă de această ideie de import, luă aspre măsuri de înlăturare a acestui pericol.

INCEPUTURI DE ORGANIZARE STUDENŢEASCA

Energicul început al mişcării naţionaliste călăuzită de instinctul sănătos de conservare şi existenţă, după doi ani de lupte şi frământări în haos şi dezordine, fără firul călăuzitor al unui plan determinat şi trecând peste nenumăratele conflicte provocate de obrăznicia fără margini a tutuor înstrăinaţilor, începe să se organizeze.

Studentul Corneliu Codreanu, cunoscând că fără o organizare temeinică, strânsă în cercul disciplinei şi avântul credinţei nu există forţă, a pornit o activitate sistematică în acest sens.

Prima organizaţie naţionalistă studenţească a fost cercul studenţilor din Fălciu, „Ştefan-Vodă". Odată înfiinţat acest cerc, pe lângă activitatea lui de luptă naţionalistă, a încercat o grupare a tuturor forţelor în jurul său. In convenirile cari aveau loc în strada Suhupan Nr. 4, s'au stabilit legături frumoase cu studenţii olteni şi dorohoieni.

Un fapt demn de amintit, tot la capitolul acesta al începutului organizării naţionaliste, este strânsa legătură pe care conducătorii acţiunii din Iaşi au avut-o cu grupul restrâns al studenţilor naţionalişti din Cernăuţi. Cele două Universităţi moldoveneşti mergeau mână în mână într'un front comun.

ELIMINAREA LUI C. CODREANU

In Mai 1921 intervine un fapt mai deosebit în viaţa de student a lui Corneliu Codreanu. Senatul Universitar, găsind în el o piedică contra atmosferii pe care o dorea creiată în Universitate şi motivând hotărîrea lui pe desele conflicte provocate de către acest student care tulbura liniştea instituţiei şi mai ales pe chestiunea unei corecţiuni aplicată lui C. R. Ghiulea, directorul ziarului Opinia — pentru repetate atacuri contra mişcării şi contra familiei Codreanu — ***a decis eliminarea lui din Universitate pentru totdeauna.***

Această eliminare fără nici un fel de judecată sau cel puţin cercetare, pune în conflict Rectoratul, cu Facultatea de Drept.

La adresa Rectoratului, No. 776, din 4 Iunie 1921, prin care se aduce la cunoştinţa Facultăţii hotărârea de eliminare, se întruneşte consiliul Facultăţii în ziua de 6 Iunie care, în urma unor serioase motive, ***„consideră ca neavenită hotărîrea Senatului privitoare la studentul Corneliu Zelea-Codreanu şi va lua însaşi în cercetare conflictul".***

Printr'un alt proces-verbal din 11 Iunie 1921 ***„Consiliul îşi menţine în totul hotărîrea sa din şedinţa dela 6 Iunie privitoare la studentul Zelea-Codreanu"*** [1] şi-l înscrie la examenele de sfârşit de an.

Problema organizării massei studenţeşti naţionaliste rămâne mai departe ca o chestiune axială. Facultatea de Drept devine centrul acestui focar. La alegerile studenţeşti din acest an dela această Facultate, ajunge în fruntea studenţimii un comitet naţionalist, având ca preşedinte pe Corneliu Codreanu.

In amfiteatrul Facultăţii se pornesc în toamna lui 1921 o serie de discuţiuni cu caracter ştiinţific căutând să se arate primejdia jidovească şi bolşevică.

Efectul acestor conveniri s'a putut verifica mai ales prin mulţimea studenţilor basarabeni cari au devenit înflăcăraţi soldaţi a ideii naţionale. Era un mare salt înainte, şi'n acelaş timp un îndemn de a continua pe acest teren.

---

[1]) Mişcările studenţeşti şi cauzele lor — de A. C. Cuza.

In anul următor, 1922, opera de organizare studenţească se perfecta culminând în „Asociaţia Studenţilor Creştini", înfiinţată tot de studentul Corneliu Codreanu, organizaţie care îngloba în cadrele ei întreaga studenţime naţionalistă din Iaşi. In timpurile cari au urmat, această organizaţie s'a încărcat de glorie.

Pe terenul faptelor constructive pomenim aici Căminul Cultural Creştin, măreaţa clădire care împodobeşte Râpa Galbenă.

După trei ani de frământări continue, străduindu-se să trezească sufletul românesc şi să-l călăuzească pe drumurile cele bune care să-l scoată din anarhia comunistă, organizând, însufleţind şi muncind, Corneliu Codreanu a părăsit Universitatea, licenţiat al facultăţii de Drept, Iunie 1922.

In Septemvrie 1922, ajutat din punct de vedere material de camarazii săi de luptă, a plecat să-şi desăvârşească studiile la Berlin, înscriindu-se la Economia Politică.

Aici nu stă mult şi din cauza greutăţilor financiare se transferă la Iena, unde rămâne până în Februarie 1923.

INTINDEREA MIŞCARII

Instinctul sănătos şi orientarea precisă luată de studenţime în mijlocul avalanşei de idei anacronice, a trezit un val puternic de simpatie între intelectualii români cu suflet curat şi a pătruns cu repeziciune şi

în massele poporului. Sufletul românesc îşi căuta noul echilibru şi'n special un drum sigur de acţiune pozitivă.

10 DECEMBRIE 1922

Sub pecetea aceasta a unui sentimentalism general de trăire românească ar începe anul universitar 1922.

In primele zile ale lui Decembrie isbucneşte la Cluj o mişcare puternică, aprinsă de scânteia unei probleme mici în aparenţă: jidanii disecau pe cadavre creştine. In 4 şi 5 Decembrie mişcarea ia proporţii la Iaşi şi Cernăuţi ca în cele din urmă să între în hora aceasta şi Universitatea din Bucureşti.

In ziua de 10 Decembrie delegaţii studenţimii dela toate Universităţile, adunaţi la Bucureşti, pregătesc un memoriu cuprinzând mai multe puncte, în fruntea cărora figura „Numerus Clausus" adică un număr anumit de jidani atât în şcoli cât şi în alte instituţii publice. După aceea se cerea scoaterea jidanilor din armată şi magistratură. Apoi interzicerea de a diseca pe cadavre creştine şi alte chestiuni mai mărunte profesionale.

In preajma evenimentelor cari îşi profilau pe orizont apariţiunea lor, Corneliu Codreanu nu mai putea rămâne în străinătate. Simţea că locul lui este în ţară, în fruntea răsmeriţei sufleteşti de simţire românească, pe care în mare măsură o determinase, pentru a o conduce spre ascensiunile ei. Aceasta cu

atât mai mult cu cât își dădea perfect seama că deziderătele studențești sunt de natură generală românească, postulate ale vremii, cari nu se pot realiza decât, pe cale mai lungă, de o nouă educație morală și politică, pătrunsă de nevoile românești.

Involburarea de sentimente, produsă de furtuna începutului, trebuia prinsă într'o mare organizație românească, în măsură să ajungă la conducerea țării.

L. A. N. C.

Vine în țară prin Cernăuți unde se oprește puțin și unde confecționează primele steaguri ale „Ligii Apărării Naționale Creștine" care-și ia ființă, după o lună, la 4 Martie 1923, la Iași.

Rolul lui Corneliu Codreanu la înființarea acestei organizații a fost mare. Atât preparativele în vederea nașterii ei cât mai ales după înființare, deplasările în vederea organizării temeinice, ne dovedesc cu prisosință contribuția avută.

„Zeci de mii de români cu dragoste de neam
„de prin toate orașele și cătunele țării, au îmbrățișat
„cu căldură această organizație, arătând prin aceasta
„că există conștiința pericolului și poporul nostru
„caută înfrigurat mijloace de apărare".

Impotriva frumosului curent de trezire românească, ce începea acum să sguduie toate straturile societății românești, împotriva protestelor celor cu un cuvânt autorizat în țara noastră, trecând peste conflictele ce se iveau zilnic între autorități și studenți,

— ca mijloace de ultimă posibilitate, pentru a se auzi voința acestui neam, — guvernul liberal de atunci, la ordinul străinilor, a modificat articolul 7 al vechii Constituții, care nu îngăduia decât străinilor de rituri creștine dobândirea împământenirei, acordând jidanilor drepturi egale.

VOTAREA CONSTITUȚIEI

Operațiunea votării s'a făcut sub paza armatei, repede și destul de discret, tocmai pentru a nu da naștere la mișcări de opoziție. Votată în 26 Martie la Cameră, în 27 la Senat, în 28 a fost promulgată, opinia publică găsindu-se în fața faptului împlinit. In multe părți ale țării s'au făcut manifestații împotriva acestei nelegiuiri comise de către cei chemați să apere interesele românești, dar cea mai energică a fost la Iași sub directiva generală de conducere a lui Corneliu Codreanu. Studențimea adunată la Universitate a protestat cu vehemență, declarând fără efect această constituție care impunea poporului român sinucidere sigură.

PRIMA ARESTARE A LUI CORNELIU CODREANU

După manifestația care a urmat într'un sentiment de unanimă revoltă, se lansează mandat de arestare împotriva inițiatorului, și după o curioasă serie de peripeții, Corneliu Codreanu este pentru întâia dată

arestat în 29 Martie. Este închis la penitenciarul din str. Păcurari, numit „Poarta Verde", unde azi este Căminul şi Cantina Studenţească. A stat numai 7 zile după care timp a fost eliberat. Este interesant de relevat că a stat în acelaş loc unde stătuse şi fostul ministru Constantinescu.

In luptă se găseau acum net definite două forţe inegale. Aveam deoparte întreaga înstrăinare a politicianilor conducători, conduşi la rândul lor de străini, având sub ordine întreg aparatul de stat, iar în cealaltă parte, o curată simţire românească, puţin organizată, al cărui puternic dinam era studenţimea. In faţa loviturilor primite, moralul tinerilor luptători scădea. Obligaţi să lupte şi cu nevoile vieţii, fiind eliminaţi din căminuri, şi cu presiunea propriilor lor părinţi care nu vreau să înţeleagă cum îşi pot pierde copiii lor anii de şcoală, şi cu vexaţiunile autorităţilor şcolare şi de stat, cedau încetul cu încetul. In primăvara lui 1923 Universităţile din Cluj, Bucureşti şi Cernăuţi cedează, studenţimea intrând la cursuri sub paza baionetelor soldatului român.

Era un moment greu. Peste sufletele luptătoare începea să plutească un nor de neîncredere, rece şi pătrunzător. O grevă în descompunere, Universităţi sub baionetă şi cursuri ţinute sub paza armatei.

CONGRESUL DELEGAŢILOR STUDENŢIMII LA IAŞI

ŞEDINŢE IN PĂDURI ŞI MĂNĂSTIRI

In vederea măsurilor necesare de luat pentru toamna viitoare, cât şi pentru o cât mai strânsă coordonare a luptei studenteşti din cele 4 centre universitare şi pentru unele analize sau puneri la punct, se hotărăşte ţinerea unui congres al delegaţilor studenţimii la Iaşi în zilele de 22—26 August.

Guvernul nu numai că opreşte acest congres, dar ia prin organele subalterne cele mai abjecte şi criminale măsuri cunoscute. Impotriva tuturor împrejurărilor congresul s'a ţinut, călăuzit fiind, în acţiunea lui, de voinţa neclintită a lui Corneliu Codreanu.

In prima zi a congresului urma să se facă un parastas pentru studenţii morţi în războiu, la Mitropolie. Congresiştii, având în mijlocul lor pe profesorul Ion Găvănescul, s'au îndreptat spre biserică. ***Aici au avut surpriza plină de sacrilegiu de a vedea legate cu lanţuri porţile Mitropoliei, în dosul cărora sta poliţia şi armata pentru a împiedeca intrarea în biserică.***

Trecând întâmplător pe acolo bătrânul preot Ştiubei, studenţimea a îngenunchiat în stradă, sub privirile satisfăcute şi batjocoritoare ale jidovimii şi l-a rugat să facă vreo câteva rugăciuni. De aci s'a îndreptat spre Universitate, unde se hotărîse ţinerea şedinţelor. Aici le era rezervată o altă surpriză: clădirea Universităţii fiind înconjurată de armată, poliţie, procuror, etc. Se produce un conflict puternic între cele două tabere, al cărui punct culminat a fost încercarea din partea lui Corneliu Codreanu de a sparge uşa Universităţii cu securea. Ne reuşind acest lucru, congresiştii au spart geamurile şi au pătruns înăuntru, unde s'a şi ţinut prima şedinţă până la 11 noaptea. Studentul Corneliu Codreanu, care trebuia necondi-

ţionat arestat, a ieşit prin cordoanele ce erau afară şi aşteptau, schimbându-şi costumul lui naţional cu un coleg îmbrăcat civil, care a şi fost oprit.

A doua zi şedinţele s'au ţinut la 3 kilometri afară din Iaşi, la Mănăstirea Cetăţuia în sala Divanului. Pentru ajungerea neobservată aici, mai mulţi s'au travestit. Corneliu Codreanu trecea printre poliţişti în haine de mecanic murdar de funingine şi uleiu, încât nici chiar congresiştii nu-l cunoşteau. Şedinţele zilei a treia s'au ţinut într'o pădurice de lângă închisoarea Galata, după toate regulile de războiu, cu observatori, curieri şi avantposturi. Ziua a patra a primit pe congresişti în casele doamnei Ghica la câţiva paşi de Universitate. Cu toată împotrivirea guvernului şi vigilenţa autorităţilor, congresul s'a ţinut. Chiar dacă şedinţele lui s'au desvoltat în mănăstiri şi păduri. Comitetele studenţeşti hotărăsc la congres următoarele:

1. Continuarea şi salvarea mişcării naţionale, lupta studenţească trebuind să fie dusă înainte cu orice jertfe. Continuarea grevei şi o luptă activă. Un comitet permanent de delegaţi la Bucureşti.

2. Reorganizarea centrelor studenţeşti pe baze pur naţionale, membrii cărora sub nicio formă neputând fi jidani.

3. Proclamă 10 Decembrie 1922 zi de sărbătoare generală studenţească şi alte chestiuni de ordin intern studenţesc.

Acestui congres studenţesc îi urmează în scurt timp un congres de masse al L. A. N. C. la Câmpulung Bucovina 17 Septembrie 1923. In fruntea organizatorilor se găsea şi Corneliu Codreanu cu un grup de studenţi.

Fără energia lui Corneliu Codreanu acest congres nu s'ar fi putut ţinea.

ÎNCHISOAREA VĂCĂREŞTI

Opaca neînţelegere pe care au întâlnit-o în locurile unde grija pentru neamul românesc trebuia să fie singura preocupare, sentimentul unei complete izolări, reaua credinţă, venalitatea şi corupţia a tot stăpânitoare în clasa conducătoare, a produs asupra sufletelor tinere o impresie de amărăciune şi de disperare.

Toate sforţările celor patru ani de învălmăşală, în care eroismul tânăr se lega cu acela din tranşee, se vedea o jertfă în pustiu. Glasul conştiinţei înăbuşite, care aspira la puţină dreptate şi stăpânire românească, părea că se înnoadă într'o resemnare soră cu moartea. In zadar a fost lupta, degeaba revărsarea bogată a jertfei. Anii de grevă s'au pierdut în van, renunţările materiale aşişderea. Credinţa care a prins rădăcini atât de promiţătoare, părea că va fi înfrântă de tăişul baionetei şi al ticăloşiei.

Ce era de făcut?

Capitularea şi genunchiul plecat în faţa străinilor şi înstrăinaţilor plini de trădare, ori jertfă, linie de onoare şi atitudine eroică? Cumpăna stătea acum în echilibru. Care talger avea să primească greutăţile? Momentul era hotărîtor. Nu era glumă.

Va porni mişcarea pe drumul riscurilor şi al onoarei, sau pe acela al renunţării şi al compromisurilor? Mare popas şi mare examen.

Hotărîtor.

Şi hotărîrea a venit ca un fulger.

Şapte oameni s'au ridicat gata de moarte. Porneau să nu se mai întoarcă. Le scriem numele: Corneliu Zelea-Codreanu, Ion Moţa, Ilie Gârneaţă, Corneliu Georgescu, Radu Mironovici, Tudose Popescu şi Vernichescu îşi luau asupra lor o răspundere epocală şi într'un mod indirect răspunderea intregii mişcării. *Cu ei biruia, sau murea cu ei!*

Actul acesta împodobit cu sacrificiu de viaţă este cunoscut sub numele de „Complotul dela Bucureşti". Strălucirea lui a fost întunecată de o trădare. Unul dintre cei şapte a trădat, Vernichescu. In urma trădării lui au fost arestaţi, în ziua de 9 Octombrie 1923, cei şase complotişti şi studenţii: C. Dănulescu, Dragoş, Bandac, Breazu, împreună cu profesorul Ion Zelea-Codreanu. Aceşti patru din urmă, fiind eliberaţi după două luni de zile. Asupra complotului şi a celor ce au urmat lăsăm să vorbească actele, însemnările ziarelor şi ale oamenilor cari au ţinut să-şi dea o părere. Ce voiau aceşti tineri în fruntea cărora se găsea Corneliu Codreanu? Iată ce spune actul lor de acuzare:

„Sunt acuzaţi... că în anul trecut 1923 prin sfătuire au luat întreaga hotărîre şi au pus la cale între dânşii, a aţâţa războiul civil, ridicând pe locuitorii creştini a se înarma contra acelor evrei şi a săvârşi omoruri într'unul sau mai multe oraşe, spre pregătirea

executării cărora, au pregătit acte materiale prin strângeri de arme, crimă prevăzută și pedepsită de art. 81 al. II și 79 al. I, prima parte din codul penal". Acuzarea era însoțită de această expunere a procurorului general:

„Războiul mondial a sguduit din temelii întreaga noastră organizație socială și pe lângă efectele sale dezastruoase în toate ramurile noastre de activitate, el a produs o profundă perturbare și în viața universitară; de unde mai 'nainte studențimea se ocupa numai de școală și fiecare student urma cursurile regulat, căutând a-și face mai repede o carieră, apoi eșind în viață să contribue fiecare după puterile lor la întărirea patriei și a neamului față de atacurile străine; astăzi o mentalitate curioasă a cuprins mințile acestei studențimi, care va fi conducătoarea de mâine a țării; școala a trecut pe planul al doilea și agitațiunile sunt ocupațiunile ei de predilecție.

„Studențimea creștină se ridică contra celei evreești și fiindcă se găsește la unele facultăți în minorități față de aceasta și cere introducerea la facultate a restricțiunei „Numerus Clausus" pe baza căreia să nu se permită tuturor evreilor, cari au terminat cursurile secundare, să aspire la o cultură superioară, deși ei au acest drept după legile țării și tratatele încheiate, înlăturând pe această cale piezișă pe evrei dela viața socială a țării.

„Astfel se manifestă studențimea în toate colțurile României Mari, încă dela începutul anului 1922, ținând diferite congrese la București, Iași, Cluj și

Câmpulung-Bucovina, în cari pe lângă revendicările culturale adaogă și altele cu caracter antisemit; aceste agitațiuni sunt întreținute de un mic număr de studenți care se cred îndrituiți a interveni în conducerea treburilor acestei țări, printre cari se găsesc acuzații: și în special Corneliu Z. Codreanu și I. I. Moța.

„Spre fericirea țării însă studențimea s'a recules repede și revenindu-și din rătăcirea ce o cuprinsese, ea reintră liniștită la cursuri și numai dă ascultare celor câțiva agitatori, cari nu voiau să se dea bătuți

„C. Z. Codreanu și I. I. Moța, două firi violente, care cu nici un chip nu voiau să capituleze, în această stare de revoltă sufletească, văzând că toate mijloacele încercate nu le-au reușit, ei hotărăsc împreună să transforme mișcarea studențească într'una violentă, în care să intereseze întreaga populație pe care să o ațâțe și să ridice pe creștini în contra evreilor. Odată această rezoluțiune luată ei încep să-și caute ajutoare pe care să-i asocieze la planurile lor... După mai multe discuțiuni se opresc la hotărârea de a omorî mai multe personalități financiare evreești marcante, ca bancherii Mauriciu și Aristide Blank, Eli Berkovici și alți evrei de vază ca Stern, Filderman, Honigman, Rosenthal (director la ziarul Adevărul) cum și a creștinilor C. Mille și Costaforu pe care ei îi socoteau că sunt cumpărați de jidani și se găsesc puși în serviciul lor, numindu-i „jidăniți", apoi mai cuprinde în această hotărîre a lor de a omorî și pe mai mulți membrii din guvernul țării ca: dl Alex. Constantinescu, Banu, Gh. Mârzescu și alții, pe care îi socoteau prin cuvântările

și dispozițiunile luate ca ostili aspirațiunilor lor; această rezoluție având caracterul unei pedepse și a unei riposte la persecuțiunile ce li le făcea" [1])

După 6 luni de închisoare, sunt judecați de către jurații din Ilfov în 29-30 Martie 1924. Procesul a fost o revelație. In loc de retractări și atitudini dubioase; *linie de onoare, răspundere și recunoaștere.* Au justificat așa cum sufletul de luptători tineri îi îndemna, dar n'au retras nimic.

„Introduși în sală „complotiștii" toți în costum național pășesc hotărît, sunt calmi și senini. Primul interogat e Corneliu Codeanu, dela Iași. Vorbește clar hotărît, curgător privind jurații în față cari involuntar dădeau când și când din cap în semn de aprobare. Declarațiile lor cavalerești au cucerit dela început. Cele spuse de Codreanu și Moța... constitue o luminoasă și documentată pagină în istoria românismului și a pericolului jidovesc".

Apărarea a fost strălucită. Arareori le-a fost dat avocaților (cari s'au îmbulzit să apere) să vorbească cu sufletul mai deschis și mai fără grije ca de data aceasta. Aici se punea problema unei noui credințe care așteaptă dela neamul românesc, prin jurați, posibilitatea de a crește sau de a se ofili în temniță. Legile au rămas deoparte.

Momentul de adevărat sublim din cursul apărării a fost apariția marelui creștin și savant prof. Dr. N. Paulescu, care a cetit următoarea declarație, ascultată de inculpați și asistenți în picioare într'o tăcere religioasă:

[1]) Publicat în ziarul Unirea, an XIII Nr. 3.

„In numele dlui A. C. Cuza, în numele meu, în numele tuturor profesorilor dela toate universitățile românești, cari simt și gândesc la fel cu noi, viu să vă declar că adânca și hotărîta noastră convingere este, *că procesul acesta nu e al acestor 6 studenți, azi pe banca acuzării, nici al înregei studențimi românești, ci e procesul neamului nostru întreg împotriva altui neam străin, ce ne-a năpădit țara și vrea s'o stăpânească!*

„Lupta deslănțuită de studenții noștri, e asemenea luptelor lui Horia și ale lui Tudor Vladimirescu și una și alta, ducând jertfa pe altarul neamului, pentru a curăți de pe gâtul lui neamuri aleane, cari îl umileau și îl jefuiau. Pentru această luptă, mai bine zis pentru pregătirea unei astfel de lupte, studenții au fost arestați, ținuți în închisoare 6 luni de zile și acum sunt aduși înaintea Dvs., dlor jurați, ca să-i aruncați în temniță pe ani de zile prin votul Dvoastră, dacă el ar rosti asupra lor cuvântul: „Vinovați"! Judecata ce-o veți aduce asupra acestor tineri, va fi scrisă în istoria sbaterilor spre mai bine a neamului nostru, cu lacrimi sau cu bucurie. Ea va însemna începutul unei renașteri a neamului nostru în țara lui și înălțare spre neatârnare adevărată, sau pecetea neagră a robiei... Să știți din rostul nostru, dlor jurați, că nația întreagă așteaptă dela Dvoastră achitarea acestor tineri" [1])

Inainte de a se pronunța jurații, cei 6 studenți mai spun un cuvânt prin graiul lui Corneliu Codreanu.

[1]) Unirea An. XIII Nr. 7.

Transcriem aceste declarații din care se vede atitudinea inculpaților, credința lor și personalitatea de comandant a șefului lor.

„Se luminase de mult de ziuă când studentul Corneliu Zelea-Codreanu a cerut din nou cuvântul. Președintele nu prea era dispus să i-l acorde, în cele din urmă a cedat. Și a vorbit în numele tuturor acuzaților... privirea îi era cruntă și glasul îi căpătase ceva din timbrul goarnelor care sună alarma.

— „Credeam orice când am pășit în această biserică a dreptății, noi cari am pus mai presus de orice, țara și neamul. Sacrificiul nostru nu prețuiește prea mult — suntem născuți într'un bordei și din milioanele de bordeie ale țării s'or mai naște români ca noi. Dar dacă am crezut că vom pleca de aici pedepsiți ca să tăiem sare în besna ocnelor, dacă am crezut că ne vom întoarce iarăși în celulele umede ale Văcăreștilor, sau ne-om căpăta libertatea să cutreerăm iarăși codrii noștri dragi, n'am crezut niciodată că în acest sanctuar al dreptăți să ne fie batjocorit tot ce avem mai bun în noi: sufletul. Pedepsiți-ne — aveți puterea aceasta, — dar nu ne loviți sufletul, pentrucă aceasta nu vom permite-o noi. Și domnului procuror, care poate că a visat, căci un om conștient nu poate spune că *pe noi ne-a apucat de ceafă și ne-a adus aci, îi spun că minte,* și-l vestesc că încă nu s'a născut omul care să ne apuce de ceafă".

Sala întreagă a izbucnit în furtunoase aplauze; jurații lăcrimau, președintele ordonă evacuarea sălii.

Achitarea a venit stârnind un fior de bucurie în întreaga țară.

*

Iată și câteva gânduri cu privire la acțiunea acestor complotiști și comentarii făcute după proces.

„Cei câțiva studenți, oricât de criticabili în planurile lor tinerești, s'au dovedit inspirați de o ideologie comună, pentru care erau gata să se jertfească. Gestul lor nesocotit și exaltat avea la bază nu o pornire criminală, ci un gând de apărare al neamului. Ei puteau fi profund greșiți în măsurile lor, cu toate acestea nu reprezentau o psihologie de răufăcători. Ce e mai interesant, însă, băeții dela Văcărești erau într'o strânsă legătură de credință cu zeci de mii de colegi de ai lor, cari la toate universitățile înfățișează întreaga noastră pătură intelectuală de mâine, cu puternice ramificații sufletești pe suprafața țării.

O singură notă caracteristică, remarcată în atitudine tinerilor acuzați: e crezul lor de iluminați, mărturisit întreg în fața judecătorilor. Ne-a fost dat să vedem proiectându-se sentimentul de jertfă în ochii limpezi ai unor băetandri, care au preferat să-și exagereze greșelile decât să ceară milostenie... Insemn aici pentru toată lumea această conduită și-mi zic că o mișcare care a putut să deie astfel de momente de abnegație nu e de disprețuit, fiindcă ne vom mai întâlni cu ea. [1])

---

[1]) Mustul care fierbe — O. Goga.

Cauza pentru care luptau nu era numai a lor, ci „cauza românismului care nu va peri şi nici nu poate fi condamnat. [1])

In tot timpul deţinerii celor 6 studenţi, în ţară şi îndosebi în lumea universitară au fost mari manifestaţii de simpatie şi adeziune.

Eroismul lor, nota de sacrificiu şi abnegaţie puse în slujba credinţei care-i însufleţea a ridicat probleme de conştiinţă şi admiraţie neprecupeţită. Se arătau semnele naşterii unei noui vieţi, îndreptându-se spre ea valuri întregi de încredere. Inchisoarea Văcăreşti devenise leagănul de unde izvora această viaţă.

REVENIREA LA IAŞI
CAZUL MANCIU, CĂMINUL CULTURAL CREŞTIN

După eliberarea din Văcăreşti, Corneliu Codreanu revine în Iaşul lui drag de unde plecase cu 6 luni în urmă. Primit cu sgomotoase manifestaţii de bucurie din partea vechilor camarazi de sbucium, găseşte în tabăra duşmanilor mişcării un călău pornit pe distrugere totală: C. M a n c i u, prefectul poliţiei, omul jidanilor, a lui G. G. Mârzescu şi al subsecretarului la interne, Franasovici.

Acoperit de forţe atât de puternice, unealta aceasta lucrează din răsputeri în atitudini de sbir, pentru nimicirea mişcării naţionaliste al cărei cuib viguros

[1]) Scrisoare de apărare către juraţi — A. C. Cuza.

era Iaşul. In lipsa din oraş a lui Corneliu Codreanu, Manciu s'a pornit cu patimă contra studenţimii române.

„Injurăturile, bătăile şi arestările toate fără de niciun motiv erau tratamentul studenţilor creştini, din momentul din care Manciu a venit prefect de poliţie.

„*Studenţii, cu o stăpânire de sine demnă de admirat şi o încredere în justiţie, care le face cinste, au deschis o serie de procese în contra prefectului Manciu,* şi a subaltenilor lui pentru loviri grave, abuzuri de putere şi atentate la libertatea individuală, cu credinţa că hotărîrile justiţiei oricât ar fi de indulgente, dat fiind moravurile noastre politice, ar constitui totuşi un suficient avertisment, de natură să oprească autorităţile abuzive de pe panta periculoasă în care s'au angajat. Acest gest al studenţimii nu a fost înţeles şi cu regret spunem că justiţia nu a răspuns speranţelor, pe care o tinerime întreagă însufleţită de cel mai cald sentiment de legalitate şi ordine şi-a pus-o în ea. Citâm două cazuri: studenta Silvia Teodorescu, lovită de către Manciu în plină stradă c u p i c i o r u l î n s p a t e, în str. Carol, în ziua de 11 Decembrie 1923, în dreptul casei colonelului Veisa — fapt afirmat şi depus sub prestare de jurământ de numeroşi martori — nu numai că nu reuşeşte să-l condamne pe Manciu în faţa Judecătoriei de Ocol. I Urban dar r e c l a m a n t a r ă m â n e c o n d a m n a t ă p e n t r u u l t r a g i u întrucât judecata constată că în timpul lovirilor ar fi adresat lui Manciu cuvintele: „aceasta este o sălbătăcie". Dar mai este un caz cu deosebire tipic şi interesant, acela al studentului Lefter-Galaţi. In

seara de 14 Decembrie 1923 studentul la Drept, Lefter-Galaţi, în momentul în care intra la hotelul Bejan, unde locuia, fără niciun motiv a fost înconjurat de o bandă de poliţişti şi jandarmi care împreună cu Manciu şi d i n o r d i n u l l u i l-au lovit cu tesace, bastoane, paturi de arme, picioare şi pumni, până ce a c ă z u t j o s î n n e s i m ţ i r e după care târît de toţi aceştia a fost svârlit fără niciun ajutor pe o stradă laterală pe unde circulaţia era foarte rară. Studentul Lefter a făcut proces lui Manciu şi subalternilor săi, proces care s'a judecat la judecătoria de Ocol II Urban din Iaşi şi când cu toată mărturia a peste 12 martori şi cu trei certificate medicale, ale reclamantului, Manciu a fost achitat, fără să aibă nevoie să-şi depună măcar un singur martor de contra dovadă". [1])

Lucrarea aceasta nu are rostul de a da la iveală toate atrocităţile şi sălbătăciile comise de către Manciu. Ne vom mărgini în a descrie la timp atmosfera determinată de faptele prefectului de poliţie şi câteva întâmplări caracteristice, care vor pune în lumină perfectă pe poliţaiul dela Iaşi.

Corneliu Codreanu în serile lungi de închisoare nu a stat degeaba ci s'a gândit mereu şi a meditat mult, căutând să găsească pentru mişcarea naţionalistă drumul cel mai bun. ***Pe lângă organizarea, pe care a realizat-o după cum am văzut, acum vroia să îndrepte mişcarea pe drumul înfăptuirilor.*** Incercarea o făcea cu tineretul.

---

[1]) In jurul morţii lui Manciu — de Nellu Ionescu, Cuvântul Iaşului 1924. Oct. 27.

La gândul lui Corneliu Codreanu se adăuga îndemnul nevoilor, care învaţă mult pe oamenii pătrunzători. Şi un al treilea fapt determinant în pornirea pe drumul cel nou, era ***necesitatea de a da un răspuns asupritorilor.*** La veşnicile eliminări din căminuri şi la sigilarea sediilor studenţeşti, Corneliu Codreanu vine cu ideea măreaţă de a construi cu studenţimea prin braţele şi munca ei proprie un cămin la Iaşi. Acesta a fost botezat: Căminul Cultural Creştin. După o lună dela părăsirea închisorii, în ziua de 8 Mai 1924, un grup de 26 studenţi şi 5 elevi porneau sub conducerea lui Corneliu Codreanu la Ungheni Basarabiei să lucreze cărămida necesară căminului, pe locul donat de către un înţelegător al sufletului tânăr, D. Lascăr. In aceeaşi zi, după curăţirea locului, au făcut o sfeştanie şi au semnat următorul act: „Joi 8 Maiu 1924, ora 11.30, subsemnaţii studenţi creştini ai Universităţii din Iaşi, împreună cu gospodarii din Ungheni Basarabiei, adunaţi pentru facerea cărămizilor necesare „Casei Noastre", după sfinţirea locului de făcut cărămidă, împreună cu Părintele Andrei Tănase, am procedat împreună la facerea celei dintâi cărămizi. In amintirea acestei clipe semnăm cu toţii acest act". In fruntea semnatarilor este Corneliu Codreanu.

Lucrând, din noapte în noapte toată vara, muncă grea şi istovitoare, învăluiţi în razele fierbinţi ale soarelui, studenţimea a făcut atunci sute de mii de cărămizi. Asupra spiritului care domnea la Ungheni şi asupra situaţiei lucrătorilor iată cum se exprimă ziarul

Unirea[1]): „am privit nu numai cu admirație și cu încredere, dar cutremurați de trăinicia generației care apare astăzi la orizontul României noastre! Pe căldurile lui Iulie, pe când mulți bogați din țara aceasta se duc la mare sau la munte, ... desbrăcați până la brâu, cu spinarea arsă de soare, cu broboane de sudoare curgând peste frunțile senine, studenții români lucrează muncă de salahori pentru ca să poată asigura neamului lor o soartă mai bună. Dar mâncarea vă este suficientă? cu surâsul pe buze mi-au răspuns: câte odată avem, câte odată nu avem, au fost zile când am mâncat numai pâine cu măsline. In unele din zile însă n'am avut nici măcar o fărâmitură de pâine și nici cinci bani, așa că am răbdat toată ziua de foame. N'am mâncat absolut nimic. Onoare ție, studențime românească, batjocorită, scuipată și bătută de cei răi, uitată de cei buni. Onoare ție generație nouă care din mijlocul tuturor suferințelor pe care nimeni nu le vede, te ridici cu surâsul pe buze și cu seninătate pe frunte".

„Aceste idei și această acțiune dovedesc o prefacere adâncă în sufletul acelora care mâine vor fi conducătorii nației românești. Dela asemenea conducători suntem în drept să așteptăm o nouă Românie", scria profesorul A. C. Cuza.

Repetăm că ideea construirii căminului și toată revărsarea de muncă, ridicată până la gradul unei religii și propovăduită cu fanatism în ciuda atitudinii generale își avea izvorul în sufletul și veșnica îm-

[1]) An. XIII, Nr. 21.

bărbătare a lui Corneliu Zelea-Codreanu. In toamna aceluiaș an, 300.000 cărămizi arse gata, așteptau să se cimenteze în zidurile clădirii. O muncă tot așa de încordată a fost depusă pentru ridicarea tuturor murdăriilor, aruncate de ani de zile pe locul care trebuia să se ridice căminul în Iași. Cele peste 1500 cară de pământ și murdărie ridicate de acolo sunt dovadă.

Acolo unde lumea veche cu gospodăria și spiritul ei, nu era în stare să depoziteze decât gunoae, generația de muncă a lui Corneliu Codreanu ridica din pământ până la acoperiș, palat care să vorbească și celor de acum și celor ce vor veni. Aceasta este înalta semnificație a căminului. Lucrarea aceasta a fost piatra de încercare pe calea faptelor pentru generația studențească dela 1922, pornită să-și croiască singură drum în viață, după zădărnicia tuturor cererilor ei drepte, adresate celor mai mari. Această clădire, care se ridică acum impunătoare în Iașul înstrăinării noastre, dovedește puterea de creație a tineretului călit în aspra școală a naționalismului și a disciplinii lui Corneliu Codreanu. Colaborarea neamului românesc la acest cămin a fost frumoasă, până și românii stabiliți în America au contribuit cu sume frumoase la ridicarea lui. Sforțarea comună a tuturor românilor era cea mai sigură dovadă și în acelaș timp încurajare pentru inițiator, că se găsea pe drumul cel bun, pe drumul cerut de neam pentru a-și vindeca rănile sufletești de care suferea. Totuși Căminul Cultural Creștin rămâne opera Căpitanului. Lui i se datorește. El a venit cu această soluție unică prin măreția și cutezanța ei

atunci în lumea studențească. Că nu erau unelte, că nu erau bani, că nu se cunoșteau imensele greutăți ce stăteau în cale, că mulți erau potrivnici, că inițiatorul era socotit nebun, ce contau toate acestea în fața eroului cu suflet mare, în socotelile căruia niciodată nu avea ce căuta materia, lucrurile mărunte și judecata celor mulți.

Lucrările căminului au stârnit un nou val de simpatie pentru mișcarea națională. Toată țara privea cu dragoste și încredere spre tinerii dela Ungheni. Evident că acest lucru nu convenea autorităților înstrăinate. In special polițaiul Manciu spumega furios. Acțiunea constructivă a lui Corneliu Codreanu îi scăpa de sub mână și se vedea învins. Totuși nu se da bătut. Intrucât studenții lucrători dela Ungheni, aveau nevoie de hrană, s'au gândit să-și cultive tot ei cele necesare. Au închiriat astfel o grădină a D-nei Ghica în Iași str. Carol, pentru zarzavaturile necesare. In modul acesta cei care nu puteau merge la Ungheni, sau când se găseau în Iași, mergeau mai cu seamă dimineața și lucrau în grădină. In dimineața zilei de 31 Maiu, pe când studenții și elevii în număr de 63 erau adunați pentru lucru, apare Manciu cu un pluton de jandarmi și polițiști, urlând cum îi era obiceiul, insultând și brutalizând. Sub pretextul că făceau un „complot", au fost arestați toți în frunte cu Corneliu Codreanu care era printre ei și care a fost legat cu mâinile la spate și duși la chestură spre marea bucurie a jidanilor. Aici a început obișnuitul tratament acordat studenților naționaliști. Bătăi la tălpi până la leșin, fălci sdrobite și

urechi sparte. Se întreceau polițiștii în frunte cu Manciu la schingiuiri. Ceeace era și mai grav e faptul că luau parte, asistând la aceste brutalități, și ofițeri ai armatei. Din această „luptă" a bravului polițai Manciu însemnăm ca victime pe însuși Corneliu Codreanu, bătut la arestarea lui în grădină și la poliție. Apoi elevul de liceu Râpă Ilie, grav lovit în cât certificatul medical al D-nei Dr. Ropală îi arată „incapacitate de lucru o săptămână". Cezar Ambrozie, toată partea stângă a obrazului tumefiată și echimozată; poartă o leziune a timpanului, trebue văzut de un specialist în boli de urechi. Leziunile acestea au fost determinate de loviri cu un corp tare (ss. Prof. Dr. Bogdan). Tânărul Spinzi Alexandru, ambele picioare tumefiate și vinete, iar pavilionul urechii stângi este umflat" [1]) (acelaș Profesor). Gurguță G. legat cu mâinile la spate și la picioare, pus pe podea cu fața în jos și bătut până la nesimțire. Au mai fost bătuți rău: Teodorescu, Olănescu ș. a.

In urma acestor barbarii s'au pornit o serie nesfârșită de proteste în contra polițaiului Manciu. Părinții elevilor și studenților bătuți s'au adunat și au cerut Ministerului să le facă dreptate. Studențimea prin asociația Studenților Creștini a cerut Primului Procuror al Tribunalului intervenirea pentru a fi puși în libertate cei arestați samavolnic la poliție și pentru a nu mai fi maltratați. Au trimis telegrame de protest și memorii detailate Ministerului de Interne, sesizând în acelaș timp celelalte centre universitare de

[1]) Vezi colecția ziarului Unirea și celelalte ziare ale timpului.

schingiuirile repetate în Iaşi, cerându-le solidarizarea. L. A. N. C. a convocat pentru ziua de 3 Iunie o mare întrunire cetăţenească sub preşidenţia generalului Tarnoski, unde au luat cuvântul D-nii A. C. Cuza, maiorul Dimitriu, al cărui fiu a fost bătut şi care a declarat că dacă nu-i va face justiţia dreptate şi-o va face singur, avocat Bacaloglu, apoi studentul Grigorescu în numele studenţimii spune: „De se va face dreptate în această chestiune, bine; de nu, se va găsi cineva în sânul acestei studenţimi care să nu o lase să poarte pe frunte pecetea laşităţii". Mai vorbesc meseriaşii: Ruşi, Pancu, Cristea, apoi profesorii: Ion Zelea-Codreanu, Dr. Corneliu Şumuleanu, avocat Nellu Ionescu ş. a. La sfârşit au cerut Ministerului destituirea lui Manciu, înfierând brutalităţile comise, şi-au exprimat simpatie pentru acţiunea studenţească şi suferinţele îndurate, iar părinţilor îndureraţi toată dragostea adunării.

Secţia ofiţerilor în rezervă a trimis Ministerului de Războiu o telegramă unde spun: „In numele celor 100 ofiţeri de rezervă secţia Iaşi, Vă supunem la cunoştinţă că prefectul de poliţie Manciu, a bătut, maltratat şi schingiuit copiii elevi de şcoală ai ofiţerilor de rezervă şi pensionari. Vă rugăm să binevoiţi a interveni către Ministerul de Interne pentru a se ordona anchetă şi sancţiuni". Semnat: General Tarnoski.

In afară de aceste înfierări au năvălit pe capul Ministerului de Interne protestele ţării.

Cu toate acestea nimic nu se schimba. Niciun semn care să dea cât de câtă satisfacţie celor cari aşteptau

cu înfrigurare şi încredere un început de dreptate în ţara aceasta. Au urmat alte întruniri de protest din partea părinţilor victimelor lui Manciu, dar de acum încolo acesta nu mai îngăduia nici întrunirile, cu toate că erau aprobate, fapt care a determinat pe cei în cauză să se adreseze însuşi M. S. Regelui cerându-I ocrotirea. Au început din nou memoriile (cum a fost al maiorului Ambrozie şi general de divizie Ion Tarnoski, decorat cu Mihai Viteazul) cu noui rugăminţi şi noui aşteptări. Ziare mari cu sentimente româneşti, cum era Universul, relatau pe larg toate sălbătăciile pe care le săvârşea acest prefect şi în mai multe rânduri a cerut pedepsirea lui. Universul scria în unul din numerile sale: ...„reese cu prisosinţă că la Iaşi se petrec fapte stranii. Iată un prefect de poliţie care îşi bate joc de legi, care ordonă arestări în massă după bunul său plac, care tortureazä studenţii şi elevii de liceu, care împrăştie teroarea într'un oraş întreg şi el însuşi e un agent provocator de dezordine! ***Faptele grave săvârşite de prefectul din Iaşi nu pot rămâne nepedepsite".*** In sfârşit a fost delegat un Inspector administrativ să facă o anchetă. El a rămas indignat de faptele comise de către Manciu, însă raportul lui n'a fost cunoscut. In schimb li s'a găsit studenţilor vina de a se fi întrunit la ora 5 dimineaţa şi drept încheere a acestui mare episod cu sânge... după două luni de aşteptare din partea tuturora, Manciu a fost... ***decorat cu Coroana României în gradul de Comandor.***

Aşa se făcea nedreptatea!

Zilele treceau şi Manciu devenea tot mai obraznic şi agresiv. Nenumăratele procese cari i s'au intentat se tot amânau sau se terminau cu achitarea lui. „In ziua de 25 Octombrie trebuia să se judece procesul studenţilor şi al elevilor maltrataţi de Manciu în împrejurările cunoscute. Manciu prin modul lui de a se comporta cu lumea a indignat pe toţi cei prezenţi. Pe această temă s'a iscat un incident: Dl avocat Dumbravă, fiind insultat de către Manciu în instanţă, a cerut ca să fie arestat pe baza art. 47 cod. penal. Spiritele erau extrem de agitate, ceeace a provocat mai multe suspendări de şedinţe. Impertinenţa celor inculpaţi a excitat publicul care cunoscând probele evidente ale culpabilităţii, în zadar aştepta sentinţa condamnatoare. In asemenea împrejurări — pronunţându-se amânarea procesului — publicul a început să părăsească sala de şedinţe.

„Cele două tabere au rămas bine distincte: la dreapta numeroşi agenţi ai forţei poliţieneşti, iar la stânga avocaţii apărării înconjuraţi de studenţi".

In această atmosferă un incident între Corneliu Codreanu şi Constantin Manciu, duce la împuşcarea mortală a acestuia din urmă şi la rănirea inspectorului Clos şi comisar Huşan care au încercat să tragă asupra lui Corneliu Codreanu.

Dreptatea era făcută!

Din prima clipă a pedepsirii lui Manciu opinia publică a fost alăturea de Corneliu Codreanu. Studenţimea din Iaşi, prin ziarul ei „Cuvântul Iaşului", apărut a doua zi, scria în manşetă cu litere mari:

ROMÂNI!

„Acela ce de mai bine de un an de zile, pentru arginţii lui Iuda, a batjocorit şi lovit tot ce-i românesc şi-a primit pedeapsa. Gestul colegului nostru Corneliu Zelea-Codreanu, este al nostru al tuturor. Apărându-şi onoarea, el a apărat onoarea întregei studenţimi. Studenţimea şi naţia recunoscătoare îi strigă într'un glas:

Să trăiască Corneliu Zelea-Codreanu!"

Studenţimea din Cluj trimite în aceiaşi zi următoarea telegramă: „Ne unim cu toţii la frumoasa faptă a lui Corneliu Zelea-Codreanu aplicată prefectului Manciu. Vom fi gata oricând". (ss) Studenţimea clujeană.

Universul a scris: că gestul „poate să fie un act de răzbunare a unor serii de umilinţi, pe care studenţimea le îndurase... după cum poate să fie o pornire dârză şi neaşteptată, într'un moment de rătăcire provocat probabil şi de incidentele dela Ocolul I... Corneliu Codreanu nu pare să fi concentrat în sufletul său decât întreaga durere pe care el credea că o va putea înăbuşi în sânge".

Libertatea dela Orăştie a părintelui Moţa scria: „Volnicia, abuzul ticălos de putere, lipsa oricărui respect pentru lege şi libertate cetăţenească, ne aduse cumplita întâmplare, pe urma căreia suferă din nou atâţia tineri, de care erau şi mai sunt legate atâtea nădejdi frumoase".

Ziarul Ţara noastră prin Al. O. Teodoreanu spune: „In atmosfera încărcată a unei lungi şedinţe, în care nervii s'au întins la extrema limită, Constantin Manciu, prefect de poliţie al Iaşilor, cade răpus de

glontele palidului tânăr Zelea-Codreanu. Nefericitul avea să răspundă justiţiei pentru acte pe care acum nu ne mai e îngăduit a le pomeni. ***N'a trecut nici două luni, decând comentându-le în paginile acestei reviste prevedeam tristul sfârşit, indicând celor în drept mijlocul de a-l evita".***

In Cuvântul Iaşului datorit dlui Nellu Ionescu găsim următoarele gânduri: ...„prea a fost abuziv, prea s'a încântat de demnitatea de prefect de poliţie, prea îşi închipuia că e eternă, prea nu a trecut prin mintea lui poruncile stăpânilor, prea a căzut victimă uşor, adulaţiunilor unei anumite prese ale cărei interesse le servea cu un devotament cinic şi fără limită".

„Politicianismul liberal şi jidanii paraziţi aceştia l-au svârlit pe Manciu în groapa unde l-a trimis glonţul lui Codreanu. Din punct de vedere juridic, fapta lui Corneliu Zelea-Codreanu scapă ori şi cărei represiuni, căci acel care iese întâiu din legalitate prin faptul că provoacă, nu are dreptul a se plânge de ilegalitatea faptului acelui care îi răspunde, pentrucă el însuşi renunţând la respectul legii nu are drept de garanţia ei. Opinia publică este alăturea de Corneliu Codreanu, ei îi plac gesturile hotărîte şi apreciind mobilul superior al acestui gest care avertizează un regim şi serveşte o idee, îl deslănţuie de considerentele obişnuite de încriminare, unor atari fapte, îl justifică în totul şi îl aprobă în special".

PROCESUL LA FOCŞANI

In urma împuşcării lui Manciu a fost arestat întreg grupul de „văcăreşteni", sub învinuirea de a fi complotat din nou şi i-au întemniţat la Galata. Aici au fost ţinuţi până la 25 Decembrie 1924, când, în urma unei greve a foamei, de 11 zile, au fost transportaţi la spital şi apoi eliberaţi, rămânând numai Corneliu Codreanu. Procesul a fost sorocit pentru 14 Martie la Focşani. Explicaţia acestei mutări a procesului la Focşani, consta în intenţia vădită a guvernului şi a jidovimei de a obţine o condamnare, socotindu-se „că interesele de partid vor înăbuşi glasul conştiinţei naţionale din sufletele juraţilor".

Numai că socoteala guvernului nu se potrivea cu voinţa neamului. Juraţii focşăneni s'au purtat de aşa natură, încât au anticipat achitarea inculpatului. Participanţii la proces, în număr foarte mare, au făcut mari manifestaţii prin oraş, dând o bine meritată lecţie jidanilor, pentru întreaga lor atitudine avută în „cazul Manciu". Ei trebuiau să înţeleagă că în ţara noastră noi nu îngăduim nici domnia lor şi nici asuprirea coadelor de topor.

LA SEVERIN

Neputându-se judeca procesul acum, se fixează după o prealabilă consfătuire la Minister — ca termen de judecată 20 Mai 1925 tocmai la Turnu-Severin. Purtat dela un capăt la altul al ţării şi din închisoare în

închisoare, Corneliu Codreanu aştepta liniştit ziua judecăţii sale. Nu tot aşa de liniştit era însă sufletul românesc deşteptat la o viaţă nouă şi conştient de primejdiile care-l ameninţau. El se frământa... Tânărul care prin puterile şi acţiunea lui a ridicat la potenţial nebănuit conştiinţa românească, era zăvorît. In clipa judecăţii lui toată această simţire românească ţinea să fie prezentă, să-şi dovedească ataşamentul, să-l ajute. Astfel ne-a fost dat să vedem la procesul dela Tr. Severin, înscriindu-se ca apărători ai lui Corneliu Codreanu aproape 20.000 oameni, din toate straturile sociale. Dela plugari la profesori universitari; meseriaşi, intelectuali, studenţi, lucrători, pensionari. Şase zile a durat procesul. Niciodată Severinul n'a fost în sărbătoare ca atunci. Fiecare tren aducea oaspeţi noui veniţi din toate unghiurile ţării. Studenţimea, în tot ce avea mai select şi reprezentativ, se mutase în acest oraş. Primirea fruntaşilor naţionalişti era un adevărat delir.

Manifestaţiile erau demne, ordonate şi totuşi de un entuziasm indescriptibil. Costumul naţional în toată frumuseţea şi varietatea lui se găsea pretutindeni. Zilele procesului au fost zile mari. La proces aceeaşi notă ca şi altădată: demnitate, seriozitate şi răspundere pentru faptele săvârşite. Apăreau în proces toţi cei şase „văcăreşteni". Printre apărători notăm pe prof. A. C. Cuza, Paul Iliescu, Vasiliu-Cluj, C. Şumuleanu, Tache Policrat, întreg baroul de Severin, baroul de Dolj, prin delegaţi, etc....

ACHITAREA

După cetirea actului de acuzare în care se vedeau numai comploturi şi după frumoase desbateri şi pledoarii, constituind un adevărat catechism de credinţă românească, *juraţii au adus un verdict de achitare. Justiţia poporului, apreciind şi judecând, s'a aşezat din nou în unison şi nivel de simţire cu neamul.* Ei simţeau că dincolo de formele strâmte ale legei se punea un proces mai mare. Procesul tendinţelor spre mai bine pentru care generaţia ai cărei reprezentanţi, acuzaţii, stă gata de jertfă. Ei au mai văzut că Manciu nu era un om, ci reprezentantul cel mai odios al duşmanilor redeşteptării noastre.

Dl Octavian Goga, în Ţara Noastră, făcea aceste consideraţii după achitare: „Procesul tânărului student în realitate nu e al lui. El nu s'a început acum, şi din nenorocire nu se sfârşeşte aici. E un proces colectiv cu mii de tentacule morale, înfipte în crezul mulţimilor. Mişcarea studenţească e o izbucnire de protestare a instinctului naţional la noi, un strigăt de afirmare a adevărurilor organice ale unui neam, nesocotite de inconştienţi sau batjocorite de elemente distructive interesate".

INTOARCEREA SPRE IAŞI

Guvernul doritor de aspră condamnare s'a văzut deodată pus în situaţia destul de caraghioasă pentru el, de a fi nevoit să stea la dispoziţia miilor de parti-

cipanți la proces, fiind obligat a le pune la îndemână trenuri speciale pentru înapoiere. *Cel pe care-l doreau în întunerecul ocnelor, trecea triumfal în flori și bucurie, dela Severin la Iași,* trecând și prin București. Pretutindeni trenul era întâmpinat de poporul care voia să vadă pe tânărul răzbunător. Moșnegi cu plete albe coborau din depărtări muntoase să binecuvinteze pe acest fecior vrednic. Copii de școală cu dascălii lor salutau cu înduioșare pe acela în care vedeau pe omul zilei de mâine, croitor de o soartă mai bună. Manifestații entuziaste cu participare de mulțimi mari s'au făcut la Severin, Craiova, Slatina, Pitești, București, Buzău, Focșani, Iași. In capitala țării la sosirea trenului piața din fața gării era o mare de capete. Cei sosiți și în special fruntașii în frunte cu Corneliu Codreanu erau în pericol de strivire. Toți voiau să-l vadă pe eroul studențimii, să-l atingă, să-i spună o vorbă.

NUNTA DELA FOCȘANI

La sosirea trenului în Focșani, o delegație mare s'a urcat la el și l-a rugat să-și facă cununia în orașul lor. Intrucât nu au avut posibilitatea să termine procesul aici, sunt doritori să-l aibă în mijlocul lor la nuntă. Așa se hotărește ca la 14 Iunie 1925 să-și serbeze cununia la Focșani. Logodna o făcuse cu un an înainte, la cărămidăria dela Ungheni, în mijlocul camarazilor săi. Tovarășe de viață și-a ales pe d-ra Elena Ilinoiu, studentă, fiica unor modești și cinstiți funcționari din Iași. Manifestația de simpatie, cea mai mare

pentru Corneliu Codreanu, care dovedește în acelaș timp și proporțiile pe care le luase mișcarea națională, a fost nunta dela Focșani. A fost într'adevăr o nuntă ca 'n povești. Peste 100.000 de oameni au ținut să ia parte; delegați din toată țara, studenți, elevi și oameni bătrâni. Sute de trăsuri formau un frumos convoi din oraș până la Crâng, o pădurice afară din oraș la câțiva kilometri, unde a avut loc petrecerea. Corneliu Codreanu a mers călare pe un cal alb, ca un adevărat voinic biruitor asupra balaurilor.

Odată cu marele entuziasm a intrat în mișcarea naționalistă reprezentată prin L. A. N. C. patima și intriga. [1]) Câțiva oameni mărunți la suflet și lipsiți de orice ideal și-au început opera lor nefastă de calomnie și șoaptă la ureche, împotriva adevăraților luptători. Aceștia au fost răniți în sufletele lor, dar nu au disperat nicio clipă. Și-au îndoit puterile de luptă încercând în acelaș timp să arate rolul urît pe care vreau să-l joace acești dușmani ai mișcării, veniți aci cu scop, poate dinainte determinat. In alte împrejurări și altă lucrare se vor scrie odată toate aceste lucruri în mod amănunțit.

C. CODREANU IN FRANȚA

Corneliu Codreanu a atras celor în drept atențiunea asupra situației care se creiază în Ligă și după aceea s'a dus în Franța.

[1]) Atitudinea ulterioară a L A. N. C. față de Legiune este bine arătată de Ion Moța în „Cranii de lemn", în articolul „Legiunea și L. A. N. C."

Plecat în Franța, s'a înscris la Universitatea din Grenoble, Facultatea de drept, la doctorat, secția Economică-politică.

A stat doi ani, cu o mică întrerupere în preajma alegerilor din 1926, când a venit în țară spre a da sprijinul lui Ligii. A fost chiar candidat la Focșani, peste dorințele proprii, fără a reuși.

După alegeri s'a înapoiat imediat în Franța dedicându-se studiilor. A terminat cei doi ani de doctorat și se pregătea pentru susținerea tezei, când desbinarea Ligii îl aduce din nou în țară, acum definitiv.

Asupra traiului dus în Grenoble împreună cu soția lui, vom însemna aici doar faptul, că a fost greu și plin de restricțiuni materiale.

Lipsit de orice sprijin, bucurându-se doar de atențiunea câte unui prieten bun, cum a fost regretatul Hristache Solomon dela Focșani, a fost nevoit să locuiască într'un sat unde lucra cu țăranii. Mergea la lucru, iar doamna Codreanu se îndeletnicea cu cusături naționale, pe care le expunea într'o vitrină spre vânzare.

Mulțumit cu puțin totdeauna, a rezistat. In timpul șederii lui acolo a tipărit și o broșură *„Autour de la question des bourses accordèes par l'Etat français aux etudiants roumains"* în care arăta cum cele mai multe sunt ocupate de către jidani, cari ne fac o proastă reclamă, punând pe scurt și întreaga problemă semită din țară.

REVENIREA IN ȚARA

Când a sosit în țară, Liga și mișcarea erau desbinate. Opera atâtor ani de lupte și suferințe se prăbușa.

Cu gândul că în fața dezastrului și desnădejdii masselor se vor trezi la realitate acei în cari mai credea cu o îndărătnică încăpăținare, încearcă cu elan de zile mari să oprească prăbușirea, să refacă frontul și să unească pe cei buni.

UNIRE și PURIFICARE era cuvântul lui de ordine.

A încercat totul, dar a fost de prisos. Inverșunarea și dușmănia pătrunsese așa de mult, încât nu s'a putut face nimic.

Văzând că nu mai este nimic de făcut, s'a prezentat cu tot grupul „Văcărești", D-lui A. C. Cuza cât și statutarilor, cerându-le amândurora de a-i elibera de unele angajamente, pe cari trecutul lor de luptă le-a determinat.

Autorul acestei lucrări, ca tânăr student și legionar a fost față la această despărțire. Tocmai pentru aceasta nu mă pot opri de a nu însemna în acest loc, ***eleganța și cavalerismul*** ce s'a desprins cu prisosință din această întâmplare.

Căpitanul împreună cu cei cari își luau libertatea de acțiune fuseră jigniți, atacați și supuși la grele încercări sufletești; au stat cu toată credința lor în mișcare și, pentru reușita ei, nu s'au sfiit să stea în genunchi și să-și mărturisească sinceritatea luptei.

Dar fiindcă toate acestea nu au putut evita despărţirea, cei cari plecau se arătau tot aşa, cum au fost viaţa întreagă.

Imbrăcaţi în haine de sărbătoare, toţi în costume naţionale, s'au prezentat întâi la profesorul A. C. Cuza, căruia i-au arătat că nu-l mai pot urma şi că pornesc pe un drum nou, rugându-l să binevoiască a le da dezlegare pentru orice angajamente pe care anii de luptă le-ar fi creiat.

Profesorul le-a întins mâna şi astfel în cel mai perfect mod de ţinută au plecat.

Despărţirea nu a fost determinată de egoiste motive personale sau din vanitate, ci dintr'o adâncă integrare a Căpitanului în spiritul vremii şi al credinţei generaţiei lui, pe care cei mai vârstnici nu o puteau înţelege.

INFIINŢAREA L. A. M.

In ziua de *24 Iunie 1927*, Vineri, naşterea Sf. Ioan Botezătorul, a luat fiinţă Legiunea „Arhanghelul Mihail", denumită astfel după Icoana Sf. Arhanghel Mihail, aflătoare pe uşa din stânga a bisericii din închisoarea Văcăreşti, Icoană pe care am avut-o protectoare în toate închisorile, în toate luptele noastre, în toate ceasurile noastre de suferinţă.

Răspunderea organizaţiei şi conducerea ei o avea Corneliu Zelea-Codreanu, *CĂPITANUL!*

Cu cine a pornit Căpitanul organizaţia lui?

Cu grupul „Văcăreştenilor" şi următorii legionari: Hristache Solomon, Neculai Totu, Al. Ventonic, Ion Banea, I. Bordeianu, Ing. Gh. Clime, Ing. Blănaru, V. Silaghi, D. Ifrim, A. Ionescu, E. Eremeiu, M. Lefter, Spiru Peceli, Gh. Potolea şi alţii vreo câţiva.

„Eram aşa de puţini şi aşa de săraci încât nu numai că am fost ţinta săgeţilor ironiilor altora, dar ne-am îngrozit noi înşine de sărăcia noastră. Credinţa însă nu ne-am pierdut-o nicio clipă.

N'am avut nicio secundă de îndoială. Pare că Dumnezeu ne-a adunat, înadins, aşa de săraci pentru ca să arate că în victoria legionară *materia* n'a avut niciun rol. Din primul moment am avut viziunea clară

a victoriei finale şi mi-am asumat întreaga răspundere a conducerii. De atunci am trecut prin greutăţi, primejdii şi riscuri nenumărate, dar această viziune a victoriei nu m'a părăsit nici o secundă". [1])

Tare în credinţa lui s'a ridicat ca un titan şi a pornit din nou, *dela capăt.*

Drumul însă era mult mai greu acum pentru mai multe motive:

a) Peste tot domnea durerea şi desamăgirea.

b) Impresia proastă lăsată de comportamentul primei mişcări prin oamenii ei, a umbrit timp îndelungat şi mişcarea legionară.

c) Existenţa unei alte organizaţii părea o simplă ambiţie personală.

Neţinând socoteală decât de credinţa şi îndemnul sufletului său, Căpitanul a pornit...

REVISTA *PĂMÂNTUL STRĂMOŞESC*

La 1 August 1927, apare revista „Pământul Strămoşesc", ca organ al Legiunii „Arhanghelul Mihail".

In privinţa adevărului situaţiei mişcărei, iată ce scrie Căpitanul în primul număr:

1. „Ne găsim cu mişcarea naţională în faţa unui dezastru, pentru mulţi neaşteptat.

2. Noi am ştiut că acest dezastru va veni, pentrucă am văzut întâmplându-se lucruri prea grave. Am intervenit neîntrerupt timp de doi ani, plângând şi

[1]) Carticica şefului de cuib.

uneori preferind să fim taxaţi de obraznici, pentru a înlătura sfârşitul tragic către care ne apropiam.

3. Cauzele conflictului sunt cu mult mai profunde, decât acelea pe care le cunoaşte lumea.

4. In acest conflict, atitudinea noastră iniţială a fost: *unire şi purificare.*

5. Astăzi împrejurările ne impun de a păstra o independenţă absolută faţă de ambele tabere. Am anunţat motivat aceasta D-lor Cuza şi Şumuleanu.

6. *Din această situaţie începem, organizaţi, o acţiune pentru salvarea mişcării, sprijinindu-ne pe trei adevăruri evidente:*

A) Din cauza certurilor dintre noi, frontul spre adevăratul duşman a rămas descoperit. Jidanul triumfă.

B) Stegurile noastre, ale Ligii, pe această cale merg la înfrângere sigură.

C) Viitorul nu ne mai este asigurat de nimeni în ţara aceasta.

Toţi... care vor şti să-şi iubească mai mult ţara şi pe Dumnezeu decât pe părinţii lor, ne vor urma. Nu la vorbe, ci la fapte!

Acesta este punctul nostru de vedere. Aici suntem şi aici vom rămâne". [1])

Faţă de această atitudine, replica a fost un vârtej de insulte şi duşmănie.

Legiunea „Arhanghelul Mihail" pornită la luptă a mers sistematic. In primul rând a scos revista ca port drapel al ei şi purtătoare scrisă a gândurilor noastre.

[1]) Pământul Strămoşesc, An. I Nr. 1—1927.

Asigurarea revistei prin câştigarea unui anumit număr de abonaţi a fost prima „bătălie" legionară. După aceea a început Căpitanul cu puţinii săi legionari şcoala de cadre. Trebuia să-i formeze de aşa fel pe „soldaţii ceasului dintâi" — cum îi plăcea lui să-i numească pe viitorii „spărgători de fronturi" — încât orice ar veni peste capetele lor, ***legionari să trăiască şi legionari să moară.***

Această perioadă a şcoalei de cadre a durat până în anul 1929. Natural că în acest timp cu legionarii s'au efectuat mai multe lucrări de pregătire pentru ziua de mâine, precum vom vedea.

Prima serbare a Legiunii „Arhanghelul Mihail" a fost în 8 Noembrie 1927, ziua patronului organizaţiei, când au depus legământul *de legionari 34 de inşi.* Tot în această zi are loc o consfătuire legionară sub preşedinţia lui Hristache Solomon, dându-se următorul comunicat:

1. „Legiunea afirmă că mai pre sus de interesele personale stă Patria cu nevoile ei.

2. In slujba acestei patrii încălcate de străini, toţi copiii pământului românesc trebue să alerge cu sufletul şi cu braţul lor.

3. Legiunea salută pe toţi luptătorii cauzelor româneşti şi găseşte vinovat pe cel ce loveşte în fratele său care luptă pentru ţară.

4. Legiunea se îndreaptă către tot ce se simte soldat, chemându-l sub drapelul ei pentru apărarea pământului strămoşesc.

5. România a Românilor. Pentru jidani Palestina".

GRADINA GHICA
A II-A TABĂRĂ LA UNGHENI

In primăvara anului 1928 grădina D-nei Ghica este luată din nou în primire de către legionari. In timp ce studenţimea cealaltă îşi pierdea timpul în petreceri, legionarii lucrau de zor, cultivând zarzavaturi, pe care vara le-au transportat cu „căprioara"[1]) pe la mânăstirile Moldovei şi le-au vândut. In decursul lucrului la grădină, din cauza unui conflict cu inginerul Bejan, a fost arestat Corneliu Codreanu şi alţi patru legionari şi ţinuţi la Galata 17 zile. Acesta este începutul seriei de închisori *„legionare".* In vara aceluiaş an legionarii, în frunte cu Şeful lor, au reluat activitatea de tabără la Ungheni, făcând din nou aproape 120 de mii cărămizi cu ajutorul cărora vroiau să zidească un cămin mai mic, „Cetatea Sf. Mihai", în cazul când s'ar fi putut ajunge până acolo încât să fim aruncaţi afară, prin forţa legii, din propriul nostru cămin.

Odată cu scurgerea timpului se mărea şi falanga de luptători cari se strângeau în jurul Legiunii. Mulţi întrebau pentru ce nu pornim la organizarea masselo. Căpitanul a răspuns „că Legiunea recrutează cu mare atenţie unul câte unul. Când numărul acestora va fi suficient şi când pregătirea lor sufletească va fi de natură a trece peste orice obstacol, Legiunea va porni la organizarea masselor, *şi le va avea".*

PREZENTAREA IN FAŢA NEAMULUI

Căpitanul a văzut prea bine că nu este suficient să faci un program bun şi după aceea să apelezi la

[1]) Camioneta Legiunii.

popor să vie lângă tine pentru realizarea programului. Mai pre sus de program stă sufletul. Trebuia creiată o nouă spiritualitate. O frăţie de suflet. Şi aceasta se creiază prin trăirea idealului comun pe care un suflet mare îl întipăreşte prin educaţie în sufletele celorlalţi. Când trăirea idealului legionar în rândurile celor dintâi a ajuns a fi puternică, Căpitanul a pornit să arunce sământa lui în ţară.

Se prezenta înaintea românilor cu:

1. *Ţinuta ostăşească,* în gândire şi în fapte.

2. *Linie de onoare românească,* în privinţa marilor probleme interesând pe români.

3. *Promovând din toate puterile fapta, munca.*

4. *Propovăduind o credinţă nouă,* legată prin vreme de sufletul străbun.

El era sigur că se găsea pe inima timpului. Şi dovada i-a dat-o imediat neamul, care, cu instinctul lui sănătos, a înţeles că drumul Căpitanului e cel mântuitor şi a început a se încadra în oastea verde. Către sfârşitul anului 1929 încep primele întruniri legionare: la Covurlui, Târgul Bereşti şi Valea Horincei. In toate părţile apar legionari noui, însufleţiţi de frumuseţea idealului legionar. Dela Covurlui, Legiunea sare tocmai la Turda în Ardeal. Odată pornită pe acest drum, ea mergea înainte. Cu entziasmul primelor succese, Căpitanul intră în anul 1930. An ce va fi bogat în fapte legionare. Şcoala de cadre, unitatea de gândire, camaraderia închegată şi entuziasmul tânăr erau cuceritoare. Legiunea îşi desfăşoară activitatea pe mai multe fronturi. Cu energie clocotitoare ea urmărea acum refacerea

încrederii în mişcarea naţionalistă, în viitorul de aur al românilor. S'a continuat cu seria de adunări mari, pentru lămurirea credinţelor noastre, şi evident pentru — organizarea Legiunii. Amintim pe cele dela Cahul în 27 Ian. şi 3 Febr. când au luat parte peste 20.000 oameni. La 4 Maiu a fost sfinţirea steagului batalionului legionar Turda, iar la 18 Maiu la Galaţi cu participarea a mii de oameni. Pretutindeni a domnit cea mai perfectă disciplină şi ordine. Educaţia Căpitanului îşi arată roadele.

REVIRIMENTUL MIŞCARII COMUNISTE

Lipsa mişcării naţionaliste din arena de luptă a României între anii 1927—30 a dat posibilitatea comunismului dela noi să ridice din nou capul. Pe lângă mulţimea ziarelor şi revistelor de atitudine de promovare a ideilor roşii, cari dăinuesc şi astăzi din belşug, câteva încercări cu bombe pe la podurile căilor ferate, dovedeau planurile şi îndrăsneala acestei mişcări. In special în Basarabia mişunau agenţii comunişti cari îşi găseau înţelegere sufletească la mulţimea consângenilor jidani, cari stăpânesc această provincie, iar ajutor material şi de răspândire a gândurilor şi planurilor lor funeste tot la aceştia aflau. Colţul acesta de ţară era serios ameninţat.

INFIINŢAREA GARZII DE FIER

Primejduirea aceasta a Basarabiei pe Căpitanul Legiunii nu-l putea lăsa indiferent. Face un apel către

organizaţiile tinereşti româneşti de toate nuanţele şi credinţele, de a lupta împreună pentru **combaterea comunismului din ţară**. In vederea înţelegerii şi elaborării unui plan comun de luptă, convoacă pentru **Dumineca Floriilor** 1930 o şedinţă la Bucureşti. Interesele mărunte şi de partid au stăpânit sufletele. Mulţi n'au răspuns la invitaţie, iar cei prezenţi se încurcau în iţele variatelor ambiţiuni. Văzând aceasta Căpitanul înfiinţează împreună cu oamenii săi şi cu cei cari aveau să-l urmeze în această cale GARDA DE FIER, organizaţie de luptă împotriva comunismului. Reproducem chemarea Căpitanului la înfiinţarea acestei organizaţii:

GARDA DE FIER

APEL LA UNIRE CĂTRE TINERIMEA ROMÂNĂ DIN TOATE SOCIETĂŢILE ŞI DIN TOATE GRUPĂRILE POLITICE

COPII AI SFINTEI ROMÂNII,

„Ca o avantgardă a armatelor roşii, înaintează din direcţia Nistrului, propaganda plătită a Moscovei. Ea proclamă în massele muncitorilor şi ţăranilor români necăjiţi: *ura contra armatei, dispreţul către Coroană, necredinţă în Dumnezeu şi comunizarea averilor. Sunt atacate centrele vitale ale existenţei noastre naţionale.*

Aduceţi-vă aminte că în jurul acestora: Dumnezeu, Rege, Armată şi Moşie, neamul nostru s'a grupat în ceasurile lui tragice, ca în jurul unor sfinte talismane mântuitoare în tot decursul istoriei sale; dela Decebal... şi mai înainte de Decebal. In faţa acestei primejdii, astăzi când prupările politice se sfărâmă între ele pentru chestiuni mărunte, noi copiii acestei ţări, cari mâine

vom cădea cei dintâi pe câmpurile de bătaie şi cari ne vom înfrăţi cu drag la umbra aceleiaşi cruci albe, lângă hotarul atacat de duşmani, ACUM, când glasul patriei ne cheamă, să ne întindem mâinile frăţeşte unul către altul şi în faţa începutului de subminare al ţării, să proclamăm într'un singur suflet: unirea întregii tinerimi române.

Ne revine nobila sarcină de a paraliza acţiunea aventurierilor plătiţi ai bolşevismului. De a-i soma să se oprească şi să se retragă. Poporul român, gelos de libertatea lui, nu mai poate tolera acţiunea criminală de desagregare socială şi dărâmare a Patriei.

Tu, tinerime a României Mari, înalţă-te în ceasul acesta şi toarnă zid de neînvins în jurul Regelui, în jurul Bisericei tale creştine, în jurul Armatei şi Moşiei străbune.

Sus inimile şi înainte!"

Corneliu Zelea-Codreanu

MARŞUL IN BASARABIA

In numele acestei organizaţii, Căpitanul proectase să facă un „marş în Basarabia" în luna Iulie. Prutul urma să fie trecut prin 3 locuri, de câte o coloană mare de legionari, cari aveau itinerar stabilit, trebuind să se întâlnească în Tighina cu toţii. Pretutindeni urma să se ţină şezători cu conferinţe, cântece naţionale şi viaţă românească. Basarabia trebuia întoarsă „cu faţa spre Bucureşti". Acest lucru nu convenea mercenarilor din Sărindar. „Basarabia trebuia să rămână pradă bol-

şevismului şi să privească spre Moscova, pentru ca ei să continue a teroriza cu provincia dintre Prut şi Nistru întreaga politică a României". [1]) A început atunci schelălăiala prin Adevărul, Dimineaţa, Lupta, etc., cerând guvernului măsuri, ameninţând şi insultând. Ploşniţele jidoveşti prezentau marşul acesta, ca un fel de probă pentru marşul pe care Garda de Fier, urma să-l facă asupra Bucureştiului. Guvernul, intimidat, interzice marşul. Căpitanul scoate atunci un manifest pe care îl afişează pe zidurile Capitalei sub titlul „Un apel şi un avertisment" în care adresându-se, „D-lor din Sărindar", le spune: „Poate voiţi ca prin insultele neîncetate cu care răniţi sufletele româneşti, să mă vedeţi într'o bună zi în fruntea sfinţilor răsculaţi din Maramureş? Să ştiţi că în clipa aceea v'a sunat ceasul şi v'a sunat şi scândura. In orice caz, dacă legile vi se par insuficiente, ca să vă poată domoli, eu vă declar că am destulă putere pentru ca să vă pun la locul vostru şi să vă fac să înţelegeţi în ce ţară trăiţi". Şi în acelaş timp apelul lui către ţară. „Români! O România nouă nu poate ieşi din culisele partidelor, după cum România Mare n'a ieşit din calculele politicianilor, ci de pe câmpiile dela Mărăşeşti şi din fundul văilor bătute de grindina de oţel. O Românie nouă nu poate ieşi decât din luptă. Din jertfa fiilor săi. De aceea nu politicianului mă adresez astăzi. Ci ţie soldat.

Inalţă-te! Istoria te cheamă din nou. Aşa cum eşti. Cu mâna ruptă. Cu piciorul frânt. Cu pieptul ciuruit. Lăsaţi-i pe neputincioşi şi pe imbecili să tremure. Scrieţi

[1]) Un apel şi un avertisment—manifest al Căpitanului.

pe steagurile voastre: străinii ne-au copleşit. Presa înstrăinată ne otrăveşte. Politicianismul ne omoară. Sunaţi din trâmbiţe alarma. Sunaţi din toate puterile.

In clipa în care duşmanii ne copleşesc şi politicianii ne vând, Români strigaţi cu înfrigurare ca pe potecile munţilor în ceasurile de furtună: PATRIA, PATRIA, PATRIA!".

Autorităţile socotind acest manifest ca provocator la desordini au arestat pe Corneliu Codreanu şi l-au trimis în judecată conf. art. 7, 8, 9, 11 din legea Mârzescu. După o lună de prevenţie a fost judecat. Inainte de judecată şi în ziua ei, studenţimea bucureşteană a ţinut întruniri, a manifestat şi a participat în număr mare la tribunal, arătând prin aceasta solidaritatea ei cu inculpatul, a cărui eventuală condamnare ar socoti-o drept provocare. Apărarea a arătat că Corneliu Codreanu „reprezintă curentul care trebuia să se formeze ca un corectiv în contra curentelor comuniste..., fiindcă e imposibil să activeze curentul de distrugere fără să se nască curentul de conservare". Tribunalul l-a achitat. Parchetul a făcut apel, dar şi Curtea de Apel, la rândul ei, l-a achitat.

Din momentul în care Legiunea (care era reprezentarea în mare a Căpitanului) s'a plasat în vâltoarea vieţii de toate zilele, a străjuit cu mare atenţiune, din colţul ei de observaţie, toate manifestările de orice natură ale vieţii româneşti. La 7 Iunie 1930 în Iaşi, înaintea tuturora, a făcut o mare manifestaţie pentru M. S. Regele, la care a vorbit Căpitanul. Tot la Iaşi Legiunea împiedică printr'un scurt şi categoric mani-

fest, datorit tot Căpitanului, apariţia unui ziar comunist, „Moldova", anunţat cu multă reclamă. La 2 Noemvrie s'au ţinut la Bucureşti şi Iaşi întruniri de protestare contra menţinerii în arest a preoţilor din Maramureş, luptători pentru cauza românismului. La 8 Noemvrie Căpitanul se instala cu organizaţia lui în Capitala ţării, inaugurând sediul din Calea Victoriei 40. La 21 Decemvrie se constitue Senatul Legiunii, compus din persoane de înaltă autoritate morală şi valoare intelectuală, în frunte cu prof. universitar Traian Brăileanu.

Tot atunci a schiţat Căpitanul câteva puncte programatice:

1. „Legiunea „Arhanghelul Mihail", având ca secţie de politică militantă „Garda de Fier", este o organizaţie naţională-monarhică, în conformitate cu întreaga tradiţie a poporului român.

2. Ea va lupta pentru păstrarea neştirbită a situaţiei câştigată de România în marele războiu.

3. Ea afirmă dreptul întâietăţii şi supremaţiei elementului românesc în ţara şi pe pământul nostru; şi principiul că poporul român este singur chemat să-şi conducă Destinul şi Patria, fiind singurul răspunzător în faţa istoriei".

Plasarea aceasta atât de categorică a Căpitanului şi organizaţiei lui în preocupările româneşti, şi mai ales perfectarea organizării interne în frunte cu Senatul, perfectare care nu făcea decât să îmbrace în forme sufletul legionar creiat, nu convenea multora. In primul rând jidovimii care vedea în legionarism forţa

care îi va nimici tihna şi liniştea ei de atotstăpânitoare pe pământul acesta, şi în al doilea rând tuturor partidelor care se vedeau ameninţate în însăşi existenţa lor, tot atât de nenorocită pentru ţară ca şi jidanii. Au început atacurile. Jidanii prin presa lor prezentând Legiunea ca o *mare primejdie pentru România,* cereau guvernului măsuri radicale. Dimineaţa şi Adevărul au înteţit campania de ponegrire a Legiunii. Pagini întregi din aceste ziare cuprindeau descrieri detailate despre „ecrazita, dinamita şi armele" ce s'au găsit pe la sediile organizaţiei; ordine apocrife, liste negre de persoane cari trebuiau suprimate şi alte caraghioslâcuri. Toate acestea în vederea creerii unei anumite atmosfere, necesară pentru a justifica măsurile ce trebuiau luate şi cari n'au întârziat.

PRIMA DISOLVARE

In primile zile ale lui Ianuarie 1931 sub guvernarea naţional-ţărănistă, Ministrul de interne Mihalache a disolvat Legiunea A. M. şi Garda de fier. Şi s'a pornit prigoana. Toate ziarele şi publicaţiunile legionare au fost oprite, sediile sigilate. Tot ce s'a găsit în ele, confiscat. Căminul Cultural Creştin dela Iaşi ocupat de armată. Legionarii bătuţi pe la posturile de jandarmi şi poliţie, iar Căpitanul cu unii dintre apropiaţii lui, arestat şi încarcerat la Văcăreşti sub învinuirea de a fi *„încercat a întreprinde o acţiune împotriva formii de guvernământ statornicită prin Constituţie şi a încercat a face agitaţiuni din care putea rezulta un pericol pentru siguranţa publică, prin organizarea Legi-*

unii Arhanghelului Mihail, „Garda de Fier", având ca scop intronarea unui regim dictatorial, ce urma să fie impus la un moment voit".

INCHISOAREA

La confirmarea mandatelor, Căpitanul a făcut următoarele declarații: „Organizația mea s'a înființat, a lucrat tot timpul și lucrează în cadrul legal și în spiritul libertății constituționale; ea are un program de realizări politice riguros legale, iar caracterul ei naționalist. S'a închegat tocmai în scop de a mobiliza conștiința națională și de a organiza solidaritatea cetățenească în vederea salvgardării intereselor acestei forme de guvernământ, cristalizată pentru noi în ideile și instituțiunile: Coroană, Patrie și Creștinătate și mai cu seamă în interesul înfrângerii conspirațiilor vrășmășești ce înconjoară statul român, și cari prind tot mai vătămător chiar din cauza lipsei de măsuri împotrivă-le, în care se complac autoritățile.

Suntem români, legați de glia strămoșească. Suntem ținuți a ne pregăti să înfruntăm agresiunea vrășmașilor cari ne amenință".

Apoi stăruie să sublinieze campania de alarmism și calomnie cultivată de presa din Sărindar în această afacere. Califică procedeul semănătorilor de vânt dela Dimineața, Adevărul și Lupta drept asasinat moral și inchee astfel: „Nu mă desonorează faptul că stau închis pentru o cauză dreaptă și sfântă a nației mele, pusă astăzi în prezența celui mai dușmănesc pericol ce a amenințat-o vreodată și la temelia căreia operează nestingheriți surpătorii. Nu mă micșorează faptul că merg cu camarazii mei de luptă națională în pușcărie, în timp ce vrășmașii țării continuă să mineze statul nesupărați, nu mă umilește arestul azi, când ambuscații și javrele răsboiului nostru pradă avutul statului și sfidează moralitatea. Dimpotrivă, consider aceasta ca o cinste pentru noi, fiindcă suntem distinși de D-Voastră și feriți de mocirlă. De aceea, vă rog, să confirmați mandatul de arestare".

PROCESUL

Procesul s'a judecat în 27—28 Febr. la secția a IV-a a Tribunalului Ilfov. In timpul acestor două zile, completul în format de trei, și-a făcut convingerea sa și a pronunțat achitarea în unanimitate. Parchetul nemulțumit a declarat apel. Acesta s'a judecat în 27 Martie când Curtea, în complet de 5, a menținut în unanimitate sentința Tribunalului. Parchetul nefiind nici acum mulțumit, a făcut recurs la Casație. In luna Iulie a fost judecat recursul de către secția II-a a Inaltei Curți de Casație și iarăși în unanimitate l-a respins.

*

Entuziasmul țării se trezea din nou. Tinerimea studioasă, după perioada crizei de orientare în care au dus-o conducătorii slabi ai anilor de învrăjbire, se grupa din nou cu nădejde în jurul aceluia care o mai purtase și altădată pe cărările mântuirii românești. Ea răscolea din nou poporul. Trâmbița ei suna cu înviorare. Glas de nădejde...

Mişcarea condusă de Căpitanul după 3 luni de înăbuşire a ei în temniţă, se prezenta din nou în faţa românilor cu un bun certificat dat de toate instanţele de judecată ale ţării.

REFACEREA ŞI PREZENTAREA IN ALEGERI

Imediat ce a fost liber Şeful Legiunii a dat ordin şi directive de refacerea trupelor sale.

La 1 Iulie erau alegeri generale. „Tocmai ca să arătăm caracterul nostru de legalitate, am hotărît să ne prezentăm în faţa poporului", spunea Căpitanul în circulara trimisă legionarilor. S'au depus candidaturi în 16 judeţe unde erau organizaţii legionare. Rezultatul a fost 34.183 voturi. Ne putând obţine 2%, cât cerea legea electorală, organizaţia n'a intrat în parlament. „Alegerile au trecut. Noi am fost copleşiţi de puterea adversarilor. Sărăcia noastră a fost copleşită de bogăţia lor. Nicio organizaţie politică n'a suferit prigoana pe care a suferit-o organizaţia noastră. N'am învins. Sunt însă două lucruri care rămân:

1) Ne-am purtat cel mai corect, cel mai legal, cel mai elegant din toate grupările. N'am insultat pe nimeni, n'am făcut promisiuni deşarte, n'am aţâţat poftele nimănui, n'am incălcat legea, nici chiar atunci când autorităţile o călcau cu cinism.

2) In paharul suferinţelor noastre, care au brăzdat anii dela 1922 şi până azi, s'a mai turnat o picătură de suferinţă şi nedreptate; iar Căpitanul dădea cuvântul de ordine: „Toată lumea rămâne pe poziţie cu faţa la duşman".

VICTORIA DELA NEAMŢ

In aceeaş linie a luptei electorale vom scrie aici despre victoria dela Neamţ, 30 August, când Căpitanul învinge toate partidele politice, reuşind a fi ales deputat de Neamţ. Iată rezultatele: Garda de fier 11.176, Liberalii ducişti 7.214, Naţional-Ţărăniştii cu Averescanii 6.120, Georgiştii 3.448, Comuniştii 255, Liga Vlad Ţepeş 65 voturi.

Legiunea bine organizată şi bine condusă începea să-şi dovedească superioritatea ei de credinţă, suflet şi orientare morală, asupra partidelor măcinate de interese, intrigi şi căpătuială.

Cercurile politice au fost surprinse. Cu urechea departe de glasul pământului strămoşesc, ele au rămas uluite în faţa unei asemenea manifestări de voinţă românească.

„Viitorul" Liberalilor scria: „Din punct de vedere politic această alegere n'are însă nicio valoare, ci este o simplă aventură locală".

Mai târziu aventura dela Neamţ devenea o aventură a întregii ţări, dar Liberalii nici atunci n'au înţeles nimic. Ei ca şi ceilalţi politicieni sunt castraţi din punct de vedere al înţelegerii poruncilor de azi ale românismului.

CĂPITANUL ÎN PARLAMENT

Ajuns în parlament Căpitanul fixează în discursul lui la mesaj, punctele de orientare ale lumii noui, pe care o reprezenta, şi criticile lumii vechi împotriva căreia lupta.

Constată:

a) „Că un partid politic este o societate anonimă de exploatare a votului universal;

b) „Că toate partidele sunt democratice, deoarece utilizează votul universal în acelaş mod;

c) „Că neglijează interesele poporului şi ale patriei satisfăcând numai interesele particulare ale partizanilor; că democraţia este iresponsabilă, îi lipseşte puterea sancţiunii, că toate partidele fac fărădelegi, se dau pe faţă unele pe altele, nimeni nu aplică sancţiuni contra a lor săi, fiindcă îi pierde, nici în contra adversarilor, fiindcă ei deţin la rândul lor fărădelegile lor.

„Democraţia văzută din afară ne dă impresiunea unei vaste complicităţi în fărădelege. Concluzia: democraţia este incapabilă de autoritate. Este pusă în slujba marei finanţe naţionale sau internaţionale jidoveşti".

Tot în parlament Căpitanul a venit cu câteva soluţii practice, cari poartă nota tinereţii.

Iată-le:

„Cerem *introducerea pedepsei cu moartea, exclusiv pentru manipulatorii frauduloşi ai banului public.*

Cerem *revizuirea şi confiscarea averilor celor cari şi-au furat ţara săracă.*

Cerem *tragerea la răspundere penală a tuturor oamenilor politici cari se vor dovedi că au lucrat în contra ţării, sprijinind afaceri necorecte particulare.*

Cerem *împiedecarea pe viitor a oamenilor politici de a mai face parte din consiliile de administraţie ale diferitelor bănci sau întreprinderi.*

Cerem *alungarea cetelor de exploatatori nemiloşi cari au venit pe pământul acesta să exploateze bogăţiile solului şi munca braţelor noastre.*

Cerem *declararea teritoriului României ca proprietate inalienabilă şi imprescriptibilă a neamului românesc.*

Cerem *trimiterea la muncă a tuturor agenţilor electorali şi stabilirea unui comandament unic, căruia să i se supună, într'un singur gând şi într'un singur suflet, toată suflarea".*

Iar cu ocazia unei alte declaraţii la mesaj în anul următor precizează:

„Noi aşteptăm un alt regim, un alt sistem, care va veni după ce pe acesta îl vor prăbuşi greutatea şi mulţimea păcatelor lui. El trebue să corespundă următoarelor cerinţi în ordinea urgenţii:

1. Să desfiinţeze *aceste discuţii sterile şi scump plătite ale parlamentarismului democratic din care n'a ieşit niciodată nimic, şi din cari, mai ales, nu poate*

ieşi hotărîrea eroică de a face faţă primejdiei din ceasurile grele de acum.

2. **Să înlocuiască** *prin comandă, care să adune într'un singur mănunchi toate energiile disparate ale neamului, încleştate astăzi în luptă fratricidă, să le disciplineze, să le refacă moralul pierdut, să le insufle credinţa în destinul neamului nostru românesc şi să le conducă pe căile acestui destin.*

3. **Să declare războiu mizeriei** *şi sărăciei generale, îndemnând la muncă şi cumpătare pe cei buni, trimiţând cu forţa la muncă toate elementele parazitare, cari joacă în stat rolul trântorilor din stup, pe toţi leneşii cari păzesc mesele cafenelelor de dimineaţa până seara, pe toţi plictisiţii cari se plimbă pe străzi, pe toţi agenţii electorali de meserie, cunoscuţi sub numele de diurnişti pe la primării, prefecturi, ministere, în fine pe toţi ideologii democraţi, doritori de a ţine discursuri ieftine.*

4. **Să desfiinţeze** *tot ce este parazitism pe trupul istovit al ţării, să răscolească, să organizeze şi să stimuleze toate energiile creatoare ale neamului.*

5. **Să stârpească necinstea** *şi, confiscând averile celor vinovaţi, să aducă înapoi până la ultimă centimă, în visteria statului, banii furaţi.*

6. **Să treacă în fruntea marii gloate sărace** *şi la bine şi la rău, să mănânce aceeaşi pâine neagră şi aceeaşi masă săracă pe care o mănâncă muncitorul sărac. Căci în aceste timpuri grele mizeria morală, inegalitatea de tratament răneşte mai mult decât mizeria materială. Unii trăiesc în lux cu şampanie şi icre negre*

şi alţii n'au nici măcar mămăligă, sub regimul democraţiei celei iubitoare de popor.

7. **Să facă dreptate românului** *în propria sa ţară. Să-i vindece rănile adânci. Să repare nedreptăţile seculare pe care el le-a suferit în timpul lungilor stăpâniri străine.*

8. **Să apere România** *de pericolul pe care îl prezintă invazia mereu crescândă a jidanilor.*

9. **Să pună punct existenţii falimentare a statului democratic,** *întemeiat pe ideologia perimată a revoluţiei franceze. Să producă acel act epocal de curaj reformator, care să arunce complet şi definitiv peste bord sistemul de false abstracţiuni ale filosofiei politice a acestei revoluţii.*

O mare epocă istorică apune şi în locul ei e ceasul să punem temeliile unei epoci noui. O epocă de întoarcere la realităţile naţionale dând naţiunii înţelesul ei real de societate naturală, a unor indivizi de aceeaşi rasă, iar nu în sensul naţionalităţii juridice a cetăţeanului, care permite transformarea automată în români, a masselor de străini năvăliţi la noi spre a ne cuceri şi oprima.

10. **Să înalţe din temelie statul nou** *etnic naţional întemeiat pe primatul culturii naţionale, pe primatul familiei şi pe primatul corporaţiilor muncitoare".*

TIPOGRAFIA

Ne întoarcem puţin înapoi iarăşi la anul 1931, căci pe răbojul lui este înscrisă încă una din victoriile legionare, pornită din îndemnul şi iniţiativa Căpitanului.

Legiunea — acest copil al Căpitanului — se întindea în sfere tot mai largi. Mii de oameni cereau ziare, broşuri, manifeste şi tot soiul de publicaţiuni. Trebuia o tipografie. Căpitanul lansează un apel către legionari şi prietenii lor, care se încheia astfel: „Răspundeţi prompt acestui apel. In ciuda sărăciei generale, pe care nu poate nimeni s'o învingă, noi să arătăm ţării că suntem singurii cari ştim s'o învingem".

In câteva luni tipografia se găsea instalată în Căminul Cultural Creştin, gata de a servi cu tot focul, lupta Căpitanului. Cea dintâi tipăritură scoasă din ea a fost o rugăciune de mulţumire către Dumnezeu.

Legiunea mergea din luptă în luptă. Protectorul ei o purta pe căile biruinţei.

ALEGEREA DELA TUTOVA

O nouă bătălie stătea în cale. Alegerile dela Tutova. Acestea puneau iar în faţă „*lumea veche*" a partidelor, casta politicianilor, care a stăpânit şi a distrus România prin pofta ei de aur, şi *lumea nouă* a celor hotărîţi ca din altarul de jertfă al lor şi al familiilor lor să facă temelia nemuritoare a României de mâine".

Aceasta a fost cea mai grea luptă electorală. Legionarii *Gărzii de Fier* au fost bătuţi până la sânge de către organele jandarmereşti. Simpatizanţii noştri terorizaţi şi ameninţaţi sub toate formele. Echipe întregi de propagandişti, cari luptau eroic cu intemperiile vremii, zăpada fiind foarte mare şi viscolul arzător, au fost arestate şi secvestrate câte 3—4 zile în diferite locuri (într'o casă părăsită, la gară, în sala de aşteptare etc.). Iar la urmă nici un legionar n'a mai fost admis în judeţ, fiind evacuaţi, conform ordinului masonului subsecretar de stat Ottescu, „vii sau morţi".

Câţiva fruntaşi, ca să poată lua contact cu poporul, trebuiau să-şi scoată un permis eliberat de către un general care supraveghea mersul alegerilor. Prefectul a fost înlocuit cu un Inspector Administrativ, trimis special pentru perioada electorală. Intrunirile noastre erau mereu interzise, credinţa cinstită, oprită şi însuşi candidatul arestat.

In timp ce tabloul legionar prezenta aspectul acesta şi pământul Tutovei se stropea cu sânge, celorlalţi le era îngăduită cea mai deşănţată demagogie, pentrucă erau „partide de ordine şi de guvernământ".

In categoria favorizaţilor erau şi cuziştii.

Impotriva sălbătăciilor dela Tutova, unde legionarii luptau prin singura manifestare legală, pe care le-o punea la îndemână Constituţia, să-şi arate gândurile lor, s'au făcut mari manifestaţii la Bucureşti şi mai ales la Iaşi. Dela aceste înruniri s'au expediat însuşi M. S. Regelui, telegrame rugându-L să oprească teroarea.

Răspunsul masonilor din fruntea ţării, (Argetoianu, Ottescu, Pangal) a fost şi aici provocarea şi aţâţarea armatei împotriva studenţimii. Căminul dela Iaşi a fost în cel mai adecvat înţeles al cuvântului, asediat. S'au tras cu armele c'an război. Aşa înţelegea Guvernul să trateze pe legionari, probabil pentru a nu mai da posibilitatea surprizei unei noui „aventuri" ca la Neamţ. In ziua alegerilor multe comune au fost „con-

taminate" încât nu puteau părăsi raza teritoriului lor, iar unii asistenţi ai *Gărzii de Fier* n'au mai ajuns la secţiile de votare. Impotriva tuturor acestor samavolnicii Căpitanul şi organizaţia lui *înving pentru a doua oară toate partidele politice* cu următoarele rezultate: *Garda de Fier 5626,* Liberalii ducişti 5075, Liberalii georgişti 2210, Naţional-Ţărăniştii 3049, Liga contra cametei 2983, Lupiştii 1351, Cuziştii 552, Blocul muncitoresc 136. Aşa se termină lupta dela Tutova în 17 Aprilie 1932.

„Spiritul legionar s'a dovedit încă odată că este construit ca să învingă. El va merge din sacrificiu în sacrificiu şi din biruinţă în biruinţă".

ALEGERILE GENERALE 1932

N'a fost timp nici de o răsuflare şi întreaga organizaţie se avânta din nou cu tot focul sufletului ei în altă încercare. La 17 Iulie 1932 alegeri generale. Legiunea fiind nevoită să stea mult pe front, nu a putut întinde organizarea ei prea mult. Totuşi după 3 ani dela luarea contactului cu massele poporului, acum se prezenta în 36 de judeţe. Alegerile au fost nou prilej, folosit de conducători, pentru a prigoni şi persecuta pe legionari. Prigoană, bătăi şi sânge, aşa pot fi caracterizate alegerile acestea. Infruntând totul, cu o vitejie fără seamă, soldaţii Căpitanului au mers înainte. 73.135 de români au stat lângă ei. Aceştia erau tot atâtea suflete hotărâte.

Deputaţii legionari în Parlament păstrează o atitudine tăcută şi măsurată. Prea mult nu puteau face

aici. De aceea, în frunte cu Căpitanul, pornesc la organizarea şi întinderea Legiunii în ţară. Trec ca într'un film localităţile străbătute atunci: Vatra-Dornei, Câmpu-Lung, Bereşti, Focşani, Ludoş-Turda, Galaţi, Cahul, Rădăuţi, Turnu-Severin, Buzău, Cluj, Arad, Brăila, Reni, Bârlad, Târgu-Mureş şi altele. Pretutindeni se ţineau consfătuiri cu directive de muncă, conferinţe şi întruniri.

La începutul anului 1933 organizaţia se prezenta cu 45 şefi de judeţe, 17 foi în frunte cu revista P ă m â n t u l S t r ă m o ş e s c, având un tiraj de câteva zeci de mii exemplare, câteva camionete, cămin, tipografie, mult suflet legionar răspândit în ţară, şi nădejdile neamului puternic îndreptate înspre ea.

ACCENTUAREA NOTEI EDUCATIVE

După cum s'a putut vedea, unmărind înlănţuirea faptelor, Legiunea a fost nevoită să rămână şi să acţioneze mai multă vreme în domeniul politic-electoral. Niciodată însă, nu acesta a fost scopul ei principal. Dimpotrivă, lăsând electoralul pe planul al treilea, totdeauna a fost preocupată de educativ. Trebuia o întoarcere şi o accentuare a liniei de educaţie legionară în vederea sădirii virtuţilor necesare formării o m u l u i n o u, capabil să creeze un stat nou.

Intinderea pe care o lua Legiunea în domeniul politic, sub nicio formă nu trebuia să astupe cealaltă întindere de cucerire, în d u h n o u, a României. In sfera politică risca să dilueze din acest punct de vedere şi ceeace crease până atunci.

Căpitanul care supraveghea echilibrul şi bunul mers al organizaţiei lui, hotărăşte înstruirea legionarilor *pe marele drum al muncii.* Prima virtute care trebuia sădită în sufletul omului nou, era această virtute a muncii. Cu atât mai mult cu cât în ţara noastră, vorba şi desmăţul ei a ajuns să troneze. A şti să vorbeşti orice, oriunde şi oricum, cât mai bombastic şi fără frână, mai mieros şi promiţător, în regimul demagogic al democraţiei, este deajuns pentru a legitima orice demnitate. In urma acestei molime profund dăunătoare, pe lângă totala răsturnare a valorilor, ţara noastră a căzut pradă anarhiei verbale a unei nimicitoare inactivităţi. Impunerea muncii pe planul întâi era o necesitate, fără de care nu se putea concepe nicio înălţare a României legionare de mâine.

DIGUL DELA VIŞANI

S'a pornit cu acelaş avânt cuceritor şi pe terenul acesta. Prima lucrare mare care trebuia să păstreze peste sute de ani faima legionară, era încercarea de a construi un dig de 2 1/2 km., la Vişani în judeţul Râmnicul-Sărat. Aici apele Buzăului, an de an, făceau mari stricăciuni oamenilor prin revărsarea lor. Motiv bun pentru politicianism de a specula în timp de alegeri bunacredinţă a bieţilor ţărani, promiţându-le că le vor face stăvilă contra apelor. Insă timpul trecea şi nu se făcea nimic.

Căpitanul dă ordin de începere a lucrului. Două echipe de câte 300 legionari trebuiau să lucreze câte o lună de zile, pentru ca digul să fie gata. Veneau legionarii cu voie bună din întreaga ţară să răspundă ordinului. Dar autorităţile democratice, până într'atât de înrăite, încât nici lucrul benevol pentru ţară nu-l puteau admite, interzic brutal încercarea de faptă legionară. Primii sosiţi la Vişani au fost arestaţi, legaţi cu ştreanguri nou cumpărate, bătuţi, fără consideraţie că între ei se găseau preoţi şi oameni în vârstă, duşi la Râmnicul-Sărat, anchetaţi şi apoi trimişi „la urma lor", ca cei mai ticăloşi vagabonzi.

Aceasta fost soarta acestei iniţiative frumoase.

CASA VERDE

O piedică însă nu putea să oprească în drum oastea Căpitanului. Nu s'a putut la Vişani, se va putea face altă lucrare. Aşa se porneşte la Bucureştii Noi ridicarea ***Căminului legionarilor răniţi-Casa Verde.*** Semnificaţia mare a acestei lucrări era ***răspunsul legionar la ameninţările şi schingiuirile lumii politicianiste.***

Când lumea cea veche sărea asupra legionarilor, bătându-i şi rănindu-i, Căpitanul dădea această ripostă: un cămin pentru cei răniţi. El a mers atunci şi mai departe şi a spus: dacă ne veţi omorî, vom crea un cimitir legionar. El nu fugea de jertfă. Afirma convingerea că, numai punând jertfa la temelie, se va putea clădi ceva temeinic.

Iniţiativa şi întreg imboldul pentru realizarea Casei Verzi aparţine şi de data aceasta Căpitanului.

Il frământa gândul de a acţiona asupra conştiinţei Capitalei. Voia să-i imprime o altă viaţă cu altă moralitate şi altă simţire.

Voia să-i arate viaţa nouă a legionarilor.

Prin mijlocirea Casei Verzi a făcut-o, smulgând fără voie întreaga admiraţie a adversarilor înmărmuriţi de revoluţia dela Bucureştii Noi.

Printr'o muncă titanică, sprijinită de elanul legionarilor, înflăcăraţi de prezenţa între ei cu munca a Căpitanului, casa a fost repede adusă în situaţia de a fi acoperită.

Colaborarea ţării nu a întârziat nici acum. A fost chiar mai puternică şi mai spontană ca altădată. S'au înfrăţit în muncă şi contribuţie elevii cu profesorii, studenţii cu profesorii universitari, preoţi, meseriaşi, avocaţi.

O imagine în mic a orânduirii de mâine şi a frăţiei legionare, aşa se prezenta casa dela Bucureştii Noi.

Deşi se abătuse cursul activităţii legionare de pe terenul politic şi Legiunea nu se mai preocupa deloc de această sferă, duşmanul nu înceta o clipă de a supraveghea această organizaţie şi de a-i da lovitura de moarte.

INSCENAREA FABRICII DE BANI

De luptă făţişe şi dreaptă nu va putea fi vorba.

Legionarii îşi apărau „sărăcia şi nevoile şi neamul" cu atâta îndârjire încât nimic nu le-ar fi putut sta în faţă.

Au conceput atunci un plan diabolic. Plan care trebuia să aducă discreditul şi dispreţul public, Legiunii. Printr'o foarte machiavelică punere în scenă, au arătat că Legiunea s'ar ocupa cu falsificarea de bani, având în acest scop fabrică la Răşinari—Sibiu.

Ziarele, cari şi altădată ne-au umplut de calomnii, s'au aruncat şi de data aceasta cu toată puterea şi tirajul lor.

Şi ca în faţa unei minuni, îşi explicau acum, de unde avea Legiunea banii pentru propagandă, ziare, maşini, etc.... Toate acuzele de altădată, că am primit bani, ba dela Hitler, ba dela Mussolini, le retractau cu generoasă culpă, găsind isvorul adevărat al „fondurilor gardiste". Evident nu lipseau consideraţiunile ori lecţiile morale, pentru legionarii „imorali", cari una ziceau şi alta făceau, „lupi îmbrăcaţi în piei de oaie". Cu toate că Justiţia a dovedit înscenarea, şi nu numai nevinovăţia, dar şi lipsa de orice amestec al legionarilor, ziarele jidoveşti şi de partid au continuat cu bârfeala împotriva „arhanghelilor subterani". Iar concluzia dorită de ei: *desfiinţarea acestei organizaţii, care urmăreşte instalarea unui regim dictatorial şi schimbarea tradiţionalei noastre politici externe.*

Partidul liberal, prin şeful lui, şi-a luat acest angajament în faţa duşmanilor neamului românesc, creditorii jidani şi masoni dela Paris, în cazul că va reveni la conducerea ţării. Pe această temă au început atunci svonurile cari prindeau tot mai multă consistenţă înspre toamna anului 1933. Iniţiaţii culiselor politicei româneşti, cunoşteau cu detalii tot aranjamentul făcut şi mai multe încă. Legiunea îşi continua activitatea ei constructivă şi educativă. Svonurilor nu le dădea nicio crezare, căci nu putea merge cu gândul aşa de departe, *că ar exista o formaţiune politică ro-*

mânească, oricâtă adversitate ar fi putut să existe între acea formație și Legiune, care să meargă până acolo încât să distrugă, pe prețul unei guvernări, tot tineretul român, cu credința lui cu tot.

Monstruozitatea aceasta nu putea încape în capul unui român.

La începutul lunii Noembrie, cade guvernul Vaida și urmează... Liberalii. Nu vom face aici și acum considerații politice.

Iarăși se svonea, că primul lor act de răsunet trebuia să fie disolvarea Gărzii de Fier. Totuși n'a fost așa. Angajamentul trebuia acoperit cu un motiv puternic și evident de natură internă. Compromiterea n'a prins. Trebuia altceva. Planul a fost acesta: Legiunea va fi PROVOCATA în perioada electorală, la depunerea listelor, prin împiedicarea la propagandă, manifestări etc., pentru ca să fie pusă în situația de a reacționa. LA REACȚIUNEA EI SE VA PRODUCE DISOLVAREA ca măsură de siguranță internă și... desigur foarte justificată.

Căpitanul a cărei putere de prevedere și tactică nu putea fi adormită și nici dragostea lui față de neamul acesta pentru a cărui înălțare lupta, întunecată, cu o atitudine de o corectitudine și cuviință neegalată, dorește să ocolească cu orice preț ciocnirile. Avea la îndemână calea perfect legală, acordată de Constituție, pentru năzuințele lui și îndeplinirea programului organizației.

INCEPUTURILE PROVOCARII LIBERALE

Se începe lupta electorală, și odată cu ea vin și primele semne ale planului guvernului.

Pentru depunerea listelor Gărzii de Fier, trebuiau adevărate lupte. In multe părți, tribunalele erau înconjurate literalmente de polițiști și de jandarmi.

Candidații Gărzii, erau bătuți în chiar palatele de Justiție (cazul Prof. Ghenadie).

Alții erau nevoiți să-și facă posibilă intrarea în tribunale cu forța din cauza poliției, care nu mai avea alt rost decât acela de a opri pe legionari să depună lista, (cazul profesorului Cristescu, care tot el a fost condamnat un an și șase luni pentru acest fapt).

In unele părți cei însărcinați să depună listele au fost arestați și puși în lanțuri, purtați pe jos din post în post, cu actele confiscate, ca să întârzie (cazul avocatului I. Bozântan care depunea o listă în frunte cu gloriosul General Gh. Cantacuzino Grănicerul).

La unele tribunale trebuiau să meargă toți fruntașii organizației pentru ca prin marea lor autoritate să înfrângă ticăloșia slugilor guvernului. Și așa, fiecare candidatură județeană are odiseea ei.

Concomitent cu candidaturile, se rostogoleau provocările, pe teren, afară în propagandă.

La Constanța în 23 Noembrie, dimineața, studentul *Virgil Teodorescu* este împușcat pe la spate, murind pe loc, de către un sergent de oraș.

Provocarea a fost atât de mare, iar acum spunem și *permanentă*, pentrucă sergentul n'a fost nici arestat,

nici cercetat, nici judecat, niciodată.

La Iaşi, studenţimea face un parastas şi procesiune pentru camaradul mort.

Poliţia şi armata opresc şi atacă studenţimea, care se retrage în Căminul Cultural, unde este asediată şi ţinută *3 zile* fără apă şi pâine. Un legionar le aruncă celor dinăuntru, peste soldaţii cari stăteau în jurul căminului, 2—3 pâini. Gestul lui creştinesc l-a costat viaţa. *Niţă Constantin* este luat la ochi ca o vrabie şi împuşcat. Nici astăzi bătrâna lui mamă şi camarazii pentru care s'a jertfit nu au barem mângăerea unei cercetări, ca să ştie lumea, cine l-a împuşcat.

Bătăile şi arestările acum deveniseră ceva banal. Moartea era la ordinea zilei.

In aceste zile negre pentru tineretul românesc, adunat în Legiune, *Căpitanul decretează o lună de zile doliu.* Acesta era răspunsul legionar!

Cu durere în suflet şi suportând cu tăria celor dintâi creştini loviturile vijelioase, nedrepte şi provocătoare, în mijlocul acestei furtuni deslănţuite, care urmărea cu vrăşmăşie distrugerea totală a Legiunii şi a Căpitanului, ***legionarii depun candidaturi în 66 judeţe ale ţării.***

Guvernul văzând că nici prin provocare Legiunea n'a putut fi scoasă din cadrul legilor şi presiunea celor de faţă de care s'a angajat fiind mare, a trecut la fapte. In ultima zi a depunerii listelor, după încheerea terminului legal, *A DISOLVAT* **GARDA DE FIER** *ANULÂND TOATE LISTELE DEPUSE.*

Nelegiuirea asta săvârşită, lucrurile nu se terminau aici. Imediat s'a început goana de legionari. Toţi

candidaţii, asistenţii, şefii de organizaţii şi membrii mai cunoscuţi au fost arestaţi. Modul arestării: ***indescriptibil.*** De când există Ţara Românească o asemenea faptă nu s'a petrecut. Niciodată! Peste 20.000 mii a fost numărul celor cari au umplut puşcăriile. ***Opriţi dela dreptul de-aşi manifesta dorinţa, nimicindu-le libertatea, au fost confiscaţi, în sfidarea oricărui spirit de lege şi de dreptate, în închisori. Anulând justiţia şi întreg fundamentul de existenţă al unui stat***

INJUSTIŢIA ŞI NELEGIUIREA ***au fost proclamate singurele dogme de conduită.***

*

De când îi lumea, lume, nicio nedreptate n'a rămas nerăsbunată. Aceasta este lozinca şi dreptatea firească a naturii. Revolta nedreptăţii acumulate atunci, a explodat la Sinaia.

A urmat iarăşi o perioadă crâncenă, aspră şi dură. Alte morminte legionare: Sterie Ciumetti, Toader Toma, N. Bălăianu şi alţii.

Perioada aceasta, soră bună cu cea dintâi, n'a putut face pe conducători să priceapă nimic, nici acum, din cele petrecute. S'au lămurit mai târziu, la 5 Aprilie 1934, la Consiliul de Războiu al Corpului II Armată când *Garda de Fier,* prin reprezentanţii ei, a fost achitată.

GROZAVA URMARIRE A CAPITANULUI

Omul care şi-a închinat cu o măreţie neasemuită viaţa lui, de fiecare secundă, ***luptei pentru înălţarea morală şi eroică a neamului românesc,*** pentru a-l ri-

dica pe culmile gloriei şi strălucirei sale, ***devenea prizonierul ţării lui.*** România lui dragă, pentru care sta gata să moară ori când, ***devenise o închisoare.***

Căpitanul, un biet urmărit, o pradă pe care hăitaşii o înconjurau ca s'o ducă în faţa puştii vânătorului. Uşile i se închideau atunci, iar strada îi putea fi oricând mormânt. Cei ce l-ar fi apărat cu viaţa lor erau în temniţe, iar cei răi îl căutau pierzării. Pe capul lui a fost pus preţ. Şi nimeni n'a fost mai u r î t ca el în clipele acelea, de către duşmani.

A fost căutat pretutindeni. In sate, cătune, mânăstiri, păduri, ascunzişuri discrete. Aparatul de stat se transformase într'o mare brigadă de poliţie mobilă în căutarea nebună a unui om.

Dumnezeu şi patronul Legiunii, Arhanghelul Mihail, l-au apărat. Căpitanul s'a predat singur, şi de voie bună, cu 4 zile înaintea procesului. A venit între camarazii lui să-i conducă în acele zile grele prin care treceau toţi, şi Legiunea. După un proces care a durat 3 săptămâni şi care va fi cunoscut odată în întregimea lui, Căpitanul şi organizaţia ieşeau cu o achitare aşa de strălucită încât a entuziasmat toată Ţara Românească. Şase generali ai armatei noastre glorioase au pecetluit prin hotărârea lor — dreptul de existenţă şi de luptă al organizaţiei legionare, pentru binele acestui neam. Un fior de bucurie după atâtea luni de tragedie. Un fulger de lumină după atâta timp de întuneric.

INTRIGA ŞI CALOMNIA

Puterea răului nu-şi găsea odihnă. Duşmănia şi gândurile rele în privinţa Căpitanului continuau. Insă pe deasupra lui plutea ca apărătoare şi scut sabia de foc a protectorului Legiunii, care-l păzeşte şi-l călăuzeşte pe drumurile cele bune.

Imediat după achitarea dela Consiliul de Răsboiu, duşmanii au început o campanie formidabilă de intrigă şi calomnie. ***Sub orice formă unitatea nesdruncinată a Gărzii de fier, care a rezistat Jilavei şi morţii, trebuia distrusă.*** Fără unitate perfectă, nu este forţă. Fără încredere totală în şef, nu se pot câştiga victorii. Neîncrederea odată pătrunsă în suflete şi unitatea ştirbită, duşmanii ştiau prea bine că legionarii ***Gărzii de fier*** deveneau nişte păpuşi pe care nimeni nu le mai lua în seamă, iar organizaţia o epavă. Adversarii reînvierii acestui neam atunci s'ar fi putut bucura cu nesaţ. Opera lor le-ar fi reuşit.

La primul examen al încercării de distrugere fizică, Legiunea a rezistat eroic. Toată lumea a rămas pe poziţie cu ***faţa la duşman.*** Nimeni nu s'a clintit. Unii au murit, dar neclintiţi în credinţă şi atitudine. Alţii au fost făcuţi prizonieri pe viaţă, dar mai tari în credinţa lor.

La examenul intrigei Legiunea a stat în aceeaşi poziţie. Un singur suflet a căzut. In trădare. Legiunea, strâns unită în jurul Căpitanului, a rămas mai departe ***neclintită.***

Şi al doilea examen era trecut bine.

INCERCAREA DE ASASINAT

Atunci au pus duşmanii la cale suprimarea Căpitanului. Vom lovi în păstor şi se va risipi turma, îşi ziceau ei. Dar trădarea a fost descoperită. Planul distrus, cianura de potasiu şi pistolul nu şi-au putut ajunge scopul, iar „interesele superioare ale statului" pentru dispariţia Căpitanului au fost demascate ca fiind interesele unor ticăloşi.

VIITORUL

Figura Căpitanului încadrată de miile de soldaţi ai lui, gata să moară legionari şi să trăiască legionari, se înalţă pe orizontul României, asemenea unui titan.

El este omul zilei de mâine.

Pe această zi, unii o aşteaptă în post şi rugăciune ca pe Ziua Invierii, iar alţii o văd venind cu groază, ca pe ziua judecăţii...

„Unde umbrează darul tău, Arhanghele, de acolo se goneşte puterea Diavolului. Că nu suferă, să rabde lumina ta Satana ce a căzut din cer. Pentru aceasta te rugăm săgeţile lui cele de foc, purtătoare, cele pornite asupra noastră, stinge-le cu mijlocirea ta, apărându-ne pe noi de sminteala lui, vrednicule de laudă, Mihaile Arhanghele".

PARTEA A DOUA

CĂPITANUL CREATOR

In capitolele cari urmează, ne vom strădui să scoatem în evidenţă unele însuşiri esenţiale ale personalităţii Căpitanului. In această ordine însemnăm pe cea mai de seamă şi anume: ***constructivismul şi puterea lui de creaţie.***

Constructivismul pe terenul material şi creaţiunea în domeniul spiritual.

Căpitanul este un mare creator. ***Este un izvor de creaţiune, un veşnic îndemn spre fapte, un animator şi mai ales un emulator.*** Nelucrarea şi negativismul îl fac să sufere, îl distrug sufleteşte, îl omoară. E un activist în mers.

Cu toate acestea, acuza cea mare care i s'a adus atât Căpitanului, cât şi generaţiei lui, din partea tuturora, a constat tocmai în a se spune că este o generaţie negativă, o generaţie de distrugere, iar el, un negativist. Cât de neadevărată este această acuzare o vor arăta faptele de azi şi timpul viitor. Din iniţiativa şi îndemnul lui s'a creat enorm de mult, în toate domeniile. In cel material de exemplu, prin desvoltarea deosebită a voluntariatului muncii, prin nenumăratele tabere, al căror rezultat stă mărturie în căminele,

şcoalele, bisericile, spitalele, troiţele, podurile, fântânile, şoselele şi alte lucrări realizate, este o adevărată revoluţie care s'a făcut. Insuşirea caracteristică a strămoşilor noştri romani, construcţia, după o adormire de secole, se trezeşte în noi cu aceeaşi putere cu care i-a stăpânit pe ei.

Sub semnul acestei reînvieri a puterii de muncă şi construcţie, noi prevedem viitorul frumos în care această minunată ţară va fi un vast şantier de lucru în care nimic să nu fie neîntrebuinţat.

Iată cum vede Căpitanul problema construcţiei şi cum o prezintă: „Niciodată nu s'a pus problema luminii mai mult decât în clipa în care omul şi-a pierdut vederea. Tot astfel în lume problema construcţiei se pune mai puternic în clipa în care omenirea are conştiinţa clară că totul în jurul ei se ruinează. Când toate se îndreaptă încet către paragină, sufletul omenesc se îndreaptă în sens contrar, porneşte la contra-atac, care se manifestă prin setea formidabilă de *a clădi din temelie, de a înălţa prin muncă, de a construi.* In Europa nu s'a pus niciodată această problemă a construcţiei ca astăzi când epoca războiului ne-a lăsat o ruină şi când epoca de după războiu ne lasă mai multe ruine, în fiecare zi câte o ruină.

La noi în ţară, după 15 ani de discursuri pe la răspântii, discursuri umflate dar sterile, de pe urma cărora n'au rămas decât ruine, sufletul nostru fuge de vorbe şi caută direcţia faptei. Voim şi noi să construim, dela un pod rupt, până la o şosea şi până la captarea unei căderi de apă şi transformarea ei în forţe motrice, dela construcţia unei gospodării ţărăneşti noui, până la aceea a unui *sat românesc nou, a unui oraş, a unui stat românesc nou.* Aceasta este chemarea istorică a generaţiei noastre: pe ruinele de astăzi să clădim o ţară nouă, o ţară mândră. România cea nouă nu poate ieşi, nici din jocul cărţilor din cluburi, nici din cafenele, nici din cabareturi şi nici din călcâile roase pe străzile oraşelor în plimbări şi desfătări ale diferiţilor don-juani. *Ea va ieşi din eroismul muncii*"

Eroismul acesta revărsat a devenit o lege legionară. Un principiu de cunoaştere pentru un legionar „care trebuie să fie un om de fapte în primul rând. Prin fapta lui, prin munca lui el va clădi, din temelii, România cea nouă". Tot viitorul de aur al ţării, Căpitanul îl vede realizabil numai prin munca tuturor şi prin fapte. „O palmă de pământ să nu rămână nelucrată între Nistru şi Tisa. Primăvara cu preoţii în frunte, cu ofiţeri, cu profesori universitari, cu copii de şcoală şi cu bătrâni, să ieşim cu elan noi, popor de plugari, la încurajarea muncii pe câmpiile de unde trebuie să iasă salvarea patriei noastre, mărirea şi gloria ei".

Constructivismul legionar, pornit din marile îndemnuri ale Căpitanului, pune tot mai multă stăpânire pe neamul românesc. Sub vraja muncii se încheagă tot mai temeinic sufletul naţional. In binefacerile ei se scaldă şi intelectualul mânat în a aprecia cum se cuvine sforţarea plugarului şi acesta se mângâie cu camaraderia cinstită a omului de carte. Un ideal comun se plămădeşte, o înfrăţire se produce. In trecere trebue să amintim, când scriem despre această renaştere într'o muncă românească a generaţiei de azi, că nu se

găseşte în ea nicio umbră de imitaţie, cum în mod perfid insinuiază atâţia duşmani cutremuraţi de zorii cei noui.

Virtutea muncii şi revirimentul ei în România, pleacă din sufletul sbuciumat, în găsirea unui nou drum de viaţă, al lui Corneliu Codreanu.

*

Opera Căpitanului cea mare, creaţiunea de căpetenie care va trăi să vorbească viitorului, *este Legiunea cu noul tipar al sufletului legionar.*

Legiunea ca bază de manifestare spirituală, ca sistem de gândire şi disciplină. Tot duhul acestei creaţiuni, împreună cu viaţa şi desvoltarea ei, din sufletul lui porneşte, şi tot în el îşi găseşte condiţiile de existenţă.

Căpitanul este Legiunea!

Dar ce este Legiunea? Legiunea nu este ceeace mulţi, judecând superficial, au putut crede: *o mişcare politică. Ea este mai presus de orice, o mişcare spirituală care acţionează asupra sufletului, şi mai ales asupra sufletului.*

In situaţia de azi oricine neglijează sufletul, lucrează înzadar şi munca lui va fi sterilă.

Căpitanul a spus: „Mişcarea legionară are caracterul unei mari şcoli spirituale. Ea tinde să aprindă credinţe nebănuite, ea tinde să transforme, să revoluţioneze sufletul românesc. Sufletul este punctul cardinal asupra căruia trebue să se lucreze în momentul de faţă. Sufletul individului şi sufletul mulţimii".

Sufletul neamului românesc trebue chemat la o viaţă nouă. Maestrul artist, creator al vieţii celei noui,

al sufletului nou, a fost şi este el, Căpitanul. Clipă de clipă a educat şi a transformat prin toate mijloacele. Cu vorba, cu fapta şi prin exemplul vieţii lui, făcând din legionari oameni noui, cu alt mod de a vedea, *eroi ai credinţei lor,* apostoli ai acestei noui religii. Toţi poartă pecetea personalităţii Căpitanului. El i-a transformat. Pe cei slabi i-a făcut curagioşi. Pe cei şovăelnici încrezători. Desorientaţilor le-a arătat calea cea bună. Pe cei cu visuri deşarte i-a readus la realitatea românească. Ambiţioşilor le-a pus frână, iar celor cu dorinţi de parvenire le-a închis calea. Celor buni le-a mărit elanul şi tuturora le-a făcut câte o infuzie de viaţă nouă, legându-i laolaltă prin camaraderia legionară, cimentul prin ajutorul căruia se pregăteşte betonul armat al sufletului biruitor. In direcţiunea educaţiei şi a transformării sufleteşti, atâta cât a înfăptuit Căpitanul până acum, îl situează în rândul marilor reformatori.

*

Momentul în care apare Legiunea este important. In nenorocirea care a urmat lui 8 Maiu 1927 pentru mişcarea naţională, din mijlocul ruinelor se ridică salvatoare această organizaţie. Primul strigăt al iniţiatorului acestei organizaţii, adresându-se oamenilor curaţi la suflet şi tineri la inimă, a fost acesta: *„E ceasul vostru: Veniţi!"* Şi au venit puţin de tot. Vreo 10—12 copii, reprezentând cea mai fidelă imagine a sărăciei, cu vreo trei patru inşi mai bătrâni de ani. Cu ei trebuia să înceapă Căpitanul creaţiunea lui cea mare. Iată în ce cuvinte arătă primele încercări:

...„Am luat contact cu cei ce înclinau spre a deveni legionari. Pe unii din ei i-am pus să execute mici însărcinări, în special la văruitul și aranjatul camerilor noastre din cămin. Toți însă erau obligați ca să facă de gardă, câte 3 ore la Icoana Sf. Arhanghel Mihail. Aceasta ca o dovadă a **c r e d i n ț i i** noastre în puterea infinită a lui Dumnezeu și a neclintirii noastre de lângă Dânsul, în ceasurile cele mai grele prin care trecea mișcarea națională. Am dorit ca Legiunea să se formeze pe bază creștină fățișă, pentru a brava necredința lumii și pentru a pregăti pe acești tineri la **r e z i s t e n ț ă** în lunile de ură și de răutate care urmau să vină peste dânșii și peste noi. Incât atunci, când prin înființarea Legiunii i-am expus la ura lumii, le-am dat imediat și antidotul necesar, credința în Dumnezeu. Acesta a fost primul caracter al Legiunii. Al doilea a fost **c a r a c t e r u l o s t ă ș e s c**, al disciplinii, curajului, sacrificiului, încrederii în puterile sale. Era o admirabilă împletire: Icoana reprezenta credința, și garda din jurul ei care se făcea zi și noapte, spiritul ostășesc. Din aceste două caractere a isvorît Legiunea".

Pentru lumea pretențioasă de azi, atâta nu era deajuns. Aceste două caractere ale organizației puteau fi bune doar pentru copiii naivi, entuziasmați de atitudinea unui „nebun". Ca să conduci o țară însă, îți trebue oameni capacitați, cu multe titluri universitare, tobă de teorii seci, dar savante, apoi programe amănunțite, editate în broșuri luxoase, doctrine clar expuse de doctrinari bătrâni și încă atâtea altele. Și Legiunea care nu voia numai să conducă, ci să creeze un suflet nou, cu o țară nouă, se mulțumea cu **c r e d i n ț ă** și **v i t e j i e**. Ei da! Mărturisim sus și tare că Legiunea Căpitanului s'a născut fără doctrină, fără oameni mari și fără program. In locul acestora a pus ceva mai bun: mult suflet cinstit și credincios. „O minciună sunt toate programele noui și sistemele sociale fastuos etalate poporului, dacă în umbra lor rânjește acelaș suflet de tâlhar, aceeași lipsă de conștiință pentru îndeplinirea datoriei, acelaș duh de trădare față de tot ce-i românesc, acelaș desfrâu, aceeași faptă de risipă și lux". Realitatea și viața nu pot fi încadrate în programe. Pe urmă programul în sine n'are nicio valoare. Valoare are numai credința și trăirea ei, în legătură cu programul. „Dacă omul de program sau de doctrină își slujește cu oarecare interes programul, legionarii sunt oamenii unei mari credințe, pentru care oricând sunt gata să se jertfească".

In ce privește călăuzirea legionarilor și atitudinea Legiunii în fața diferitelor probleme, cari s'au pus în față, *Căpitanul a prins vremea de mână și a mers în rând cu ea.*

Acestei perfecte înțelegeri a cerințelor momentului, a descifrării realităților și a spiritului său de pătrundere și previziune, se datoresc atâtea inițiative, măsuri și atitudini pe care le-a avut cel dintâi el, fiind totdeauna aspru criticat, pentru ca după aceea să fie copiat și urmat.

*

Această mare școală spirituală a avut totuși și are la bază mai multe principii, pe care se desvoltă și s'a desvoltat organic edificiul cel nou. Aceste prin-

cipii sunt: CREDINŢA, MUNCA, ORDINEA, DISCIPLINA ŞI IERARHIA.

Având ca puncte de bază şi manifestare aceste principii, prin înfiltrarea şi înţelegerea lor se creia lumea cea nouă. Dela individ la colectiv. Căci nu se poate purifica sufletul colectiv şi viaţa publică de otrăvurile cari o stăpânesc astăzi, cum este democraţia laşă, anonimă şi distrugătoare, precum şi spiritul politicianist cu toate derivatele lui, lipsa de răspundere, hoţia, trândăvia, jaful, şi trădarea intereselor generale naţionale, în favorul celor personale, de cât pornind dela transformarea individului. Cu indivizii al căror suflet este curat se poate crea o altă atmosferă publică. Şi aceasta nu se poate îndeplini decât prin ajutorul principiilor amintite, luate ca bază spirituală de plecare. Câteva cuvinte despre ele.

CREDINŢA ŞI MUNCA [1]

„In locul necredinţei şi ateismului masonic, care tinde să înstăpânească domnia judaismului, Legiunea vine cu credinţa în Dumnezeu, ca cea dintâi şi cea mai puternică idee de bază. Tot ceeace s'a clădit durabil, numai în puterea credinţei s'a făcut. Nimic nu dăinueşte fără cimentul credinţei, iar celui ce crede toate îi sunt cu putinţă. ***Generaţia noastră trebue să se ferească de prea mult criticism şi să-şi umple sufletul cu credinţă căci aceasta o va mântui.***

Vremurile noastre sunt vremuri de răscruce. Viaţa colectivă nu se manifestă normal, continuu şi tenace, ci este sguduită şi plină de frământări în căutarea echilibrului, în găsirea făgaşului potrivit tendinţelor şi plenititudinilor pe care timpul le pretinde acestei vieţi. Acest desechilibru, pe care îl simţim şi îl trăim cu toţii, îşi are originea în îndepărtarea omului dela misiunea lui. A omului şi a generaţiilor. Când un neam ajunge prin generaţia care îi deţine, în acel moment istoric, destinul lui — tradiţia trecutului şi aspiraţiile de viitor — să nu mai fie străbătut de fiorul unei mari credinţe înviorătoare, care să-şi lase pecetea ei distinctă în istorie şi a abdicat dela înţelegerea organică a muncii şi a creaţiunilor prin muncă, el nu mai poate trăi decât în frământare, haos şi desechilibru. Acesta este aspectul pe care îl prezintă viaţa românească dela războiu încoace. Tot felul de crize au sguduit organismul nostru social, mergând din dezastru în dezastru, începând cu pustiitoarea criză sufletească, generatoare a tuturor celorlalte prăbuşiri cunoscute şi trăite. In acest imens haos de multă vreme s'a aprins o candelă cu lumină nouă. La început mică şi firavă, dar apoi tot mai cuprinzătoare, mai strălucitoare. ***Este lumina credinţei legionare în frunte cu Căpitanul, creatorul acestei credinţe.***

In răscrucea vremilor, această credinţă începe a fi deschizătoare de drum nou şi în căldura ei liniştitoare începe să se organizeze o viaţă nouă a cărei primă manifestare puternică, este ***respectul muncii şi cultul ei.*** Oamenii trec repede şi generaţiile la fel. In urma lor rămân însă înfăptuirile. Acestea stau mărturie în faţa urmaşilor, încradate în patrimoniul naţional,

[1] Ion Banea: Rânduri către generaţia noastră.

servind în acelaş timp ca exemple şi îndemnuri. Apelul pe care istoria, speriată în fața haosului în care se înfăţişează lumea românească, l-a adresat copiilor celor adormiţi în mormântul ei, n'a rămas glas în pustiu. L-a înţeles Căpitanul şi generaţia tânără. Peste ruinele de astăzi şi la încrucişările drumului, ea s'a ridicat mândră cu acest cult al muncii. Pentrucă legionarii chemărilor româneşti ştiu prea bine că „România cea nouă nu poate ieşi decât din eroismul muncii".

ORDINEA

Desordinei materiale şi sufleteşti să-i opunem ordinea desăvârşită. Ordinea în gând, în fapte, în administraţie, în viaţă. Fără această operă ordonată ţara noastră se destramă ca o ţesătură proastă. „Munca aceasta, mare azi când călim sufletele şi ne întindem în largul ţării, apropiind ora victoriei, mare mâine când va trebui să clădim şi să refacem ţara aceasta a lenii, a politicii şi a ignoranţei, este călăuzită de principiul fără care ar da greş: ordinea".

DISCIPLINA ŞI IERARHIA

Libertăţilor democratice prost înţelese, absurde şi împotriva firii, Legiunea le opune două principii sănătoase: disciplina şi ierarhia. Nu există una fără cealaltă. Fără disciplină nu poate exista societate bine organizată şi prosperă. Ambiţiunile şi pulsaţiile de natură egoistă ale individului trebue să se plece în faţa marelui interes colectiv. Disciplina legionară nu este cazonă, prusacă şi aspră, ci educativă şi voluntară. Este o disciplină trăită. Ea isvorăşte din sufletul fiecăruia ca o înaltă înţelegere a vremilor şi a valorii principiului în sine. Principiul disciplinei este cel mai criticat de lumea democratică, egalitară şi individualistă. Impotriva acestei atitudini Căpitanul a venit cu spiritul creator al disciplinei. In locul lipsei de autoritate se cere disciplină şi comandă. Disciplina cere ierarhie, comandă şi şef. Aceasta presupune răspundere şi pedeapsă. Legiunea respinge ca nedemnă şi împotriva firii egalitatea trâmbiţată de către democraţie. Nu există egalitate naturală. Oamenii sunt diferiţi. Ierarhia cere selecţiune. Selecţiune însă bazată pe valoare şi pe calităţi. Selecţiunea celor care se impun prin forţele şi capacitatea lor. Iată normele vieţii celei noui".

Iată Legiunea.

In fruntea Legiunii este creatorul ei, Căpitanul. El şi-a închinat întreaga viaţă acestei mari creaţiuni. Cum îşi îngrijeşte un artist opera să nu o strice cineva, aşa este de atent Căpitanul cu Legiunea lui. Trei ani a ţinut pe puţinii înţelegători ai sufletului său departe de lumea cealaltă, pregătindu-i mereu ca să fie destul de rezistenţi în lupta ce trebuia s'o poarte. Să nu-i copleşească spiritul dela care i-a smuls şi care trebuia învins. Iar după aceea, când a ieşit pe baricade, câte griji pentru Legiunea lovită cu violenţă din toate părţile, pentru a fi distrusă în faşe. In vâltoarea acestor primejdii de fiecare moment, cu o veghe de adevărat Căpitan, stând la postul de comandă şi cârmă, de

multe ori a ocolit milimetric Scylla şi Carybdele care stăteau în faţa corabiei legionare.

Azi, când aşternem aceste rânduri, călăuzeşte barca sufletului legionar prin cea mai învolburată strâmtoare, pe unde încă nimeni dintre oamenii care se pretind la noi, conducători, n'a trecut vreodată. Acum nu se poate naviga cu pavilionul ridicat, ci fără lumină şi cu steagul acoperit, făcând diferite manevre, una mai dibace ca alta, ferindu-se din calea marilor vapoare pentru a nu fi nimicit, tinzând să ajungă la liman. Trecând peste primejdia apei, a strâmtorilor şi a vigilenţei duşmanului, dela frâna de comandă este obligat să supravegheze cu atenţie echipajul, în sânul căruia s'au strecurat doi duşmani teribili. Cel mai primejdios este germenul şoaptei ticăloase pe care agenţii străini caută să-l însămânţeze printre soldaţii celui ce stă nemişcat la cârmă, şi al doilea este fructul acestei seminţe, dintele trădării, care a încolţit într'un suflet mişel şi plin de ambiţiuni vanitoase. Un moment trebue să părăsască cârma. Dar numai o secundă necesară asvârlirii peste bord a balastului. Totul întră iarăşi în supremă atenţiune. Peste toate obstacolele şi suferinţele ce pândesc încă corabia aceasta, în depărtare se vede o lumină din ce în ce mai strălucitoare şi plină de nădejdi. E sabia de foc a Arhanghelului Mihail, patronul Legiunii care ne conduce în luptă şi ne arată drumul biruinţii.

CĂPITANUL ŞI FELUL DE ACŢIUNE

Căpitanul niciodată nu lucrează desordonat. El iubeşte ordinea şi situaţia clară.

Pătrunde extraordinar de repede miezul oricărei probleme şi tot aşa de pătrunzător este în sesizarea părţilor slabe, sau bune. Aceste însuşiri organice ale Căpitanului, au făcut din el, un mare tactician.

Este un judecător desăvârşit al situaţiunilor, în decursul desfăşurării unei acţiuni de orice fel.

Acei care au lucrat sub comanda Căpitanului, au avut posibilitatea de a pătrunde minunatul său simţ tactic, de splendidă orientare şi de conducere. Cu adversarul în faţă aceste calităţi se potenţează. In faţa dificultăţilor şi a duşmanului, Căpitanul este mai în largul său, decât atunci când este nevoit să acţioneze „în timp de pace“.

Militar în structura şi concepţiile sale, a introdus în viaţa politică defectuoasă, falsă şi plină de labirinte diplomatice, linia dreaptă de atitudine militară, prin ajutorul căreia a tăiat de atâtea ori, până acum, încurcatele iţe ale politicii româneşti.

„In toată Europa este un curent pentru întroducerea virtuţilor ostăşeşti în viaţa publică a ţărilor.

In locul vorbăriei şi a discursurilor lungi, lumea vrea frază scurtă, clară şi precisă, ca aceea a ostaşului.

In locul desbinării şi al certurilor, noi punem camaraderia frumoasă a ostaşului şi *unitatea* perfectă, ca a unei trupe, a naţiunii întregi".

Este un mare animator. Cu Căpitanul şi lângă el, te simţi aşa cum spune poetul „cu şapte vieţi", gata de a înfrunta orice primejdie, şi mai ales cu nesfârşită încredere în biruinţă. Cel din urmă slăbănog, lângă Căpitanul şi prin influenţa lui, devine un viteaz.

Secretul tuturor acţiunilor reuşite ale Căpitanului constă tocmai în această ***putere magică de influenţă eroică, asupra soldaţilor săi.***

O chestiune, care intră în preocupările Căpitanului, este studiată şi pusă la punct până în cele mai mici amănunte. Nimic nu-i scapă, nimic nu neglijează, nicio posibilitate nu rămâne necontrolată. Hotărîrea, odată luată, cedează locul ***încrederii.*** Incredere în reuşita acelei acţiuni trecând peste toate piedicile ce s'ar pune deacurmezişul. Este o încredere ***pasională, cuceritoare, epidemică.***

*

Curiozitatea felului de acţionare a Căpitanului, nu o formează cele scrise mai sus, ci *ACŢIUNEA PRIN INTUIŢIE, PRIN INSPIRAŢIE.* ***Marele dar al Căpitanului.***

Atitudinele din clipele hotărîtoare ale vieţii lui şi marile orientări date organizaţiei, nu le-a săvârşit în urma unei logice şi meticuloase construcţii mintale, pornind dela premise date, ci totdeauna la îndemnul

instinctului personal, al intuiţiei, chiar dacă contrazicea atunci toate regulele raţiunei şi ale dreptei judecăţi.

Acest spirit de intuiţie până acum nu a dat greş niciodată. Sediul acestui spirit nu stă în creer, adică în raţional, ci în inimă adică în puterea sentimentului. Creerul, frânat de judecată, poate greşi, pe când inima, care merge pe culmea pasiunilor şi a înălţimilor sentimentale, care dau orizont mare şi larg, nu greşeşte.

„De altfel inspiraţia şi intuiţia genială — amândouă în afara raţionalului — nu numai în artă, ci chiar în ştiinţele exacte — stau la temelia tuturor marilor propăşiri şi prefaceri. Cu atât mai mult în domeniul economic şi social-politic.

Intelectualitatea, oricât de superioară şi rafinată ar fi, e incapabilă să găsească *PRIN RAŢIONAMENT,* ***calea cea mai justă spre mai nou şi mai bine.*** De aceea în orice domeniu, drumurile noui le-au găsit şi le-au deschis ***numai marii inspiraţi.*** Şi nu pe cale de raţionament.

Incontestabil că, de nenumărate ori — post factum — inspiratul poate demonstra raţional valabilitatea oricărei mari inovaţii create inspirativ. In ştiinţă în special, marile genii novatoare, din diverse motive şi mai ales dintr'un soi de cochetărie intelectuală, au căutat să camufleze inspirativul, prezentându-l ca rezultat al raţionamentului logic curent. Dar istoria bine documentată şi biografia marilor deschizători de drumuri ne arată caracterul de inspiraţie hiper sau ultra raţională dela temelia tuturor realizărilor epocale.

Istoria pătimirii geniilor şi marilor novatori în orice domenii, incapacitatea unor generaţii de a pricepe ceeace apare, azi, evident chiar unui licean mai inteligent, stau mărturie pentru generalitatea acestei inferiorităţi a gândirii raţionale. Nu odată elita intelectualilor, nu odată docte academii s'au comportat, în faţa marilor descoperiri în diferite domenii, ca şi cum ar fi fost compuse din cretini.

Intelectualitatea noastră — vorbesc de cea care-şi merită numele — se găseşte faţă de adevărul nostru într'o postură de a cărei ciudăţenie ne-am putea mira că nu-şi dă seama.

De fiecare dată, la fiecare acţiune sau adevăr exprimat de Căpitanul a reacţionat contestându-i valabilitatea, neînţelegând-o, părându-i absurdă sau ridiculă, sfârşind, în toate cazurile prin a constata cu surprindere că evenimentele i-au dat lui dreptatea, şi nu raţionamentului lor. Elita intelectualităţii noastre calificate a căzut cu brio şi aproape în totalitatea ei la acest examen de înţelegere şi pătrundere a realităţilor social politice". [1])

Un conducător însă, nu este un om într'adevăr excepţional, dacă are numai acest dar al naturii. El trebue să recepteze cu sufletul lui, încă ceva: m o m e n t u l traducerii în fapte, încadrarea în fapte a inspiraţiunilor avute. Căci altfel, fie că este un grăbit, fie că rămâne un întârziat — ceeace din punct de vedere al genialităţii personale şi a reuşitei acţiunii întreprinse — este acelaş lucru, adică nimic.

---

[1]) Prof. Dan Rădulescu: Marile revizuiri care se impun. Revista mea 1936.

Există o lege a m o m e n t e l o r. Mai precis: o anumită fixare a lor în timp. Nu poţi face o r i c e, o r i c u m şi o r i c â n d, fără ca acţiunea pe care o încerci să nu producă o desarmonie şi să nu cadă în ridicol, dacă nu cumva îţi ridică în contra ta, toate adversităţile mediului, forţat în manifestarea lui.

După cum într'un cor, dacă nu se ştie intrarea sau ieşirea unei voci, totul devine deplasat şi strident tot astfel se întâmplă şi în viaţă, care nu-i decât o vastă scenă, pe care, cu toţii jucăm şi cântăm, intrăm şi ieşim.

Unora, le este rezervat câte un rol mare. Totul depinde de felul cum înţeleg să se achite de această însărcinare.

Când actorii înţeleg şi pricep indicaţiunea m o m e n t u l u i l o r, termină bine devenind eroi, când nu, rămân doar biete jucării, sau nebuni.

In această privinţă, Căpitanul posedă marea însuşire, de a simţi când *trebue să intre în scenă, ce mişcări să facă şi când trebue să se retragă.*

Legile naturii îşi găsesc o tălmăcire perfectă în sufletul lui. Işi face intrarea în mijlocul mediului totdeauna la timpul cel mai potrivit, încât niciodată nu strică armonia şi mersul firesc.

Aceasta este calitatea priceperii momentelor. Ea nu se câştigă decât printr'un singur fel: înzestrarea naturală. Din cărţi nu se poate învăţa şi nici nu este legată de vreo calitate omenească, cum ar fi: inteligenţa, cultura, sau cuminţenia.

Ajutat de însuşirile acestea, modul prin care lucrează şi influenţează pe semenii săi, a fost şi este: *fapta.*

Unii, dintre aleşii neamurilor, s'au impus prin puterea captivantă a oratoriei lor. Alţii, şi-au atras valuri întregi de simpatii prin întrebuinţarea tacticei tăcerii.

A treia grupă prin strălucirea unor biruinţe de arme, iar pe alţii i-a ridicat sus de tot diplomaţia sau teroarea.

Căpitanul s'a impus prin vitejia faptelor şi a atitudinilor sale.

Cultivă *oratoria faptelor.* Un discurs oricât ar fi el de frumos şi ori câtă lume l-ar asculta, rămâne tot vorbă goală, şi nu trăeşte. Pe când fapta este un permanent discurs. Ea nu se adresează numai celor cari o înfăptuiesc şi celor prezenţi. Străbătând anii şi chiar veacurile, în fiecare moment vorbeşte atât celor cari sunt, cât şi celor ce vor veni.

Faraonii Egiptului au amuţit de mii de ani, dar faptele lor, câte nu ne vorbesc nouă, despre ei şi timpurile lor.

Mult mai mult, decât ar fi putut vorbi în întreaga lor viaţă.

Când s'a pus problema construirei unui dig pe malul Buzăului, la Vişani, ca să fie stavilă împotriva apelor, Căpitanul adresându-se legionarilor săi, zicea printre altele: „Acest dig va purta peste veacuri faima legionară".

Dacă îl transpunem pe Căpitan în fruntea Legiunii ca şef al ei, şi vom căuta cum acţionează în această calitate, ceeace frapează din primul moment pe un cercetător al evoluţiei acestei înjghebări, sunt

aşa numitele „bătălii" cari atrag în jurul lor forţa Legiunii întregi, constituind ceeace Căpitanul a numit „munca pe ţară".

Ce sunt bătăliile? Ce este munca pe ţară? *O bătălie în sistemul legionar este o sforţare comună şi unită a întregei Legiuni, în vederea atingerii unui scop precis,* pentru a cărui realizare se efectuiază munca pe ţară, ca să poată duce la rezultatul dorit. Câteva cuvinte despre această muncă pe ţară.

Iată ce spune Căpitanul: „Era ceva nou în mişcare şi răspunderea principiilor de organizare a Legiunii. Acest sistem are următoarele avantaje:

a) „Rezultat material mare, cu foarte puţină sforţare.

b) „Educaţia în spiritul de unire al legionarilor îndreptându-se toţi în acelaş timp către atingerea aceluiaş ţel.

c) „Intărirea ordinei şi a disciplinei, fiecare muncind ordonat şi după un plan bine stabilit de mai înainte.

d) *„Crearea conducătorilor de mâine ai mişcărei".*

Munca pe ţară, în cadrul Legiunii, în ultimul timp a luat o formă nouă, a *muncii pe ţară, pentru ţară.*

Taberile de muncă, în finala lor năzuinţă, tind să aprindă dragostea de muncă a neamului întreg, în vederea creerii instituţiunilor şi operilor de interes obştesc, pentru el. Aceasta se face prin voluntariatul actual al muncii legionare.

Taberile de muncă sunt şi ele o bătălie, numai, în războiul mare pe care îl duce Legiunea. Prima bătălie cu care a ieşit pe teren organizaţia legionară a

constat în asigurarea numărului de abonaţi necesari, pentru a putea trăi revista „Pământul Strămoşesc", după cum am văzut.

A doua a fost „bătălia vitezii" pentru cumpărarea unei camionete, necesară deplasărilor de propagandă.

Au urmat celelalte bătălii, una după alta: cărămidăria dela Ungheni, grădinăria, organizarea, încercarea marşului din Basarabia, tipografia, Neamţ, Tutova, Casa Verde ş. a., terminându-se cu „bătălia prigoanei".

Cu ocazia primei bătălii, Căpitanul a scris:

„Fie ca la a 50-a bătălie, neamul acesta să scape de stăpânirea inimei negre a iudei şi de nedreptate".

Legionarii de sub comanda Căpitanului, aşteaptă această bătălie.

CUM SCRIE CĂPITANUL

Căpitanul nu este un obişnuit al scrisului. In viaţa lui plină de luptă a stat mai mult cu mâna pe sabie, decât pe condei. A lăsat această îndeletnicire pe seama altora. Aceasta nu însemnează că este lipsit de însuşirile cari se cer unui bun mânuitor al condeiului. Dimpotrivă, articolele pe care le-a scris în timpul vieţii de student, răspândite prin ziarele naţionaliste ale timpului, apoi redactarea revistei „Pământul Strămoşesc", broşurica „Scrisori studenţeşti din închisoare", „Cărticica Şefului de Cuib" şi mai ales „Pentru Legionari" ne arată cu prisosinţă aceste calităţi.

Caracteristica scrisului său este claritatea. Modul de a-şi aşterne gândul pe hârtie este limpede, fără ascunzişuri şi fără întortocheli. Fraza lui nu este o frază savantă, plină de cuvinte al căror înţeles trebue căutat prin dicţionarul cuvintelor radicale. Ea este simplă, însă vie şi plină de nerv. Verbul o stăpâneşte. In afară de aceasta în tot ceeace a scris Căpitanul nu găseşti nimic rece datorit combinaţiilor mintale, sofisticăriei. *Scrisul lui, e sufletul lui.*

Când scrie despre Moldova, pe care o iubeşte nespus de mult, felul de exprimare devine duios şi plin de sentimentalism: ... „pentrucă noi Moldovenii am rămas cei mai săraci şi cei mai bătuţi de soartă

dintre toţi Românii... La noi au dispărut cântecele de veselie şi mândrul, albul nostru port a dispărut. Bătută voinicească flăcăii noştri nu mai ştiu să joace, doar cântec prelung de doină răsună de pe dealuri în nopţile cu lună. Atâta ne-a mai rămas nouă Moldovenilor. [1]

Din acest scris se desprinde ca o văpaie dragostea pentru pământul nostru în suferinţă. „O pământ al strămoşilor! de mila ta noi plângem. Vorbeşte; noi te-am mai ascultat odată şi ţi-am jurat credinţă: ori te vom scoate din robie, ori vom muri în luptă".

Adresându-se celor mici, le arată, că, prima şi cea mai înaltă datorie a lor „este, să iubiţi cu foc, copii, pământul acesta. Intr'ânsul dorm şi vor dormi mereu toate amintirile voastre; sărutaţi cu drag ţărâna lui, călcaţi încet, încetişor pe dânsa. Dedesubt sunt oase scumpe şi sânge mult. Fiecare os, fiecare picătură de sânge vor spune inimii voastre povestea unui neam de eroi". [2]

Şi apoi nădejdile pe care le depozitează în copii şi tinerime: „Convingerea noastră este, că ei sunt cei meniţi de sus, spre a făuri acea Românie, liberă, fericită şi românească. Nu cei învechiţi în rele, cei mâncaţi de patimi, şi nici cei orbiţi de strălucirea aurului jidovesc vor putea mântui această Românie. Nu! pentru că Dumnezeu niciodată n'a încredinţat o menire sfântă, unor oameni cari n'au avut nimic sfânt".

---

[1] C. Codreanu: Scrisori studenţeşti din închisoare — scrise în 1923.

[2] Idem.

Sufletul Căpitanului este cuprins de trei mari pasiuni. Intâia şi cea mai puternică este iubirea de Patrie. Inţelegerea suferinţelor şi a sbuciumului ei precum şi chemarea pe care o face pământul în care „dorm toate amintirile, toată slava noastră şi dela care aşteptăm să ne vină şi mântuirea".

Dragostea de codru este o altă pasiune care răbufneşte din tot ce a scris Căpitanul. Iubeşte codrul într'un mod tainic şi superior. Frăţia proverbială a românului cu pădurea, în sufletul lui îşi găseşte multă înţelegere... „In tăcerea nopţilor de închisoare, visând la România pe care ne-au cântat-o mamele la căpătâiu şi de care ne-am legat atâtea nădejdi şi atâtea doruri sfinte, adesea ne întoarcem cu faţa îndărăt spre codrii pe cari i-am părăsit. Spre ţara strămoşilor". [1]

Şi ţara strămoşească pentru Căpitan este muntele, a treia lui pasiune. Cum iubesc vulturii stâncile, aşa iubeşte Căpitanul muntele. Aici îi place să-şi odihnească sufletul şi ochii, străpungând cu privirea lui depărtările. In înălţime se simte bine, respiră cu ardoare aerul rece şi curat al pădurii, care îi dă viaţă şi putere. Ii place linia dreaptă a stâncilor, sălbătecia locurilor şi desimea brazilor.

*

Scrisul Căpitanului se schimbă însă, când e vorba de acţiune de luptă. El îmbracă altă haină. Devine serios, grav, metalic, ca o goarnă. Totul vibrează atunci. Fraza este dinamică şi răscolitoare. Simţi cum se îngrămădeşte sub ea furtuna şi este gata să isbucnească. E partea eroică a sufletului. In această pos-

---

[1] C. Codreanu — Scrisori studenţeşti din închisoare.

tură adresându-se camarazilor le arată situaţia în care se găsesc. „Generaţia noastră a ajuns la o grea răspundere. Ori o apucăm la deal, ori la vale. La deal, pe calea energiei, a bărbăţiei, a cinstei şi a credinţei neţărmurită într'un ideal, şi într'un Dumnezeu, către un soare de aur al Românilor; la vale, pe calea moliciunii, a decăderii morale şi a pierzării noastre ca neam. Ori clădim o Românie Nouă, ori ne prăbuşim". Şi natural este pornit pe calea luptei, de unde spune celor cari îl urmează: „Nu voi putea crede că aţi fost înfrânţi, decât în faţa mormintelor voastre, sau văzându-vă în lanţuri în temniţa Galatei".

Când obrăsnicia duşmanului este prea mare, când provocarea lui este prea neînchipuită, când tăcerea ar însemna laşitate, atunci scrisul lui prinde nota revoltei şi a demnităţii. Aşa îi vedem în împrejurări ca acestea: „Cu inima străpunsă de durere şi legitimă revoltă, am cetit, pe zidurile Iaşilor nesocotita şi obraznica anunţare: apariţia unui ziar cu numele „Moldova" având ca proprietar şi director pe Gh. Spina, adică jidănaşul comunist, advocat Schreiber...

„Ascultă jidane, tu să vorbeşti în numele acestei Moldove? nici măcar să îndrăsneşti a pronunţa acest nume scump şi sfânt, necum a ţi-l face titlu de gazetă, pentru ca să şti, că pe noi Moldovenii, care ţi-am răbdat ţie şi neamului tău, toate obrăzniciile, ne vei găsi de data acesta transformaţi într'o stâncă de fier.

Fii ai lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, copii ai Moldovei, cuprindă braţul vostru, energie cerească de trăsnet, în clipa în care cele din urmă amintiri ale voastre sunt călcate în picioare de venetici şi de vampiri". [1])

Iar presei înstrăinate, care înveneinează zi cu zi sufletul acestui neam, acelei prese care vorbeşte în numele nostru fără să aibă ceva comun cu noi, afară de limba pe care ne-a furat-o, îi vorbeşte astfel: „Poate voiţi ca prin insultele neîncetate cu care răniţi sufletele româneşti să mă vedeţi într'o bună zi în fruntea sfinţilor răsculaţi din Maramureş! să ştiţi, că în clipa aceea v'a sunat ceasul şi v'a sunat şi scândura". [2])

Şi chemarea lui către români: „In clipa când duşmanii ne copleşesc şi politicienii ne vând, Români, strigaţi cu înfrigurare, ca pe potecile munţilor în ceasurile de furtună: PATRIA, PATRIA, PATRIA!"

*

Aşa scrie Căpitanul!

Limpede, curgător şi energic, ca un râu de munte.

Cu duioşie, faţă de amintirile noastre şi înţelegere pentru suferinţele pământului strămoşesc.

Cu seriozitate, despre misiunea generaţiei noastre.

Sobru şi imperativ, când se adresează luptătorilor.

Viforos, când apără onoarea Neamului şi a Patriei.

---

[1]) Manifest, Iaşi 1930.

[2]) Manifest, Buc. 1930.

CĂPITANUL ŞI CÂNTECILE LEGIONARE

„Aşezările lumii vechi se dărâmă. In locul lor apar, singuratice luminişuri în turburări şi prefaceri, aşezările lumii noui. Şi fiecare aşteaptă, înfrigurat, să se ridice cineva de undeva şi să lămurească profilul lumii ce se iveşte. Organismul nostru naţional trece prin criza prefacerii pentru lumea nouă, trăind totodată legea împlinirii sale". [1])

Lumea aceasta nouă care astăzi se conturează tot mai bine şi se profilează în zarea unui viitor destul de apropiat, răbufneşte prin mediul lumii vechi, în acorduri de cântec. Această „naştere în cântec" a lumii noui legionare arată toată frumuseţea şi curăţenia ei sufletească, fiind conformă şi cu întreaga fire românească.

Pentrucă românul îşi duce viaţa „sub semnul muzicii". „Nu este eveniment fără întovărăşire de cântec. Peste capetele vieţii pluteşte cântecul de leagăn şi de îngropare. Inlăuntru ei se desfăşoară, ca într'o privelişte, colinda, cântecul de stea, doina, cântecul de lume, jocul, cântecul bătrân şi alături, ca o strajă, muzica bisericii creştine".

---

[1]) Liviu Rusu: Omul român în lumina de cântec. Insemnări Sociologice.

In al doilea rând pentrucă muzica permite o scrutare a adâncurilor sufletului, o răscolire a sentimentelor, o captivare a lor şi o înfrăţire. Sub vraja cântecului dispare orice grijă şi legătură pământească; sufletele se contopesc într'o trăire divină.

Legiunea fiind o mişcare spirituală mare şi răscolitoare, cu acţiune directă asupra suletului, era firesc ca cea dintâi manifestare care exterioriza această credinţă să-şi găsească glas prin cântec. Cântecul este doar vorba sufletului. Prin mijlocirea lui, sufletele se îmbrăţişează. Adresându-se sentimentului şi pornind din sentiment, cântecul înalţă, dă avânt şi creiază anumite predispoziţiuni. El este firul nevăzut pe care se ridică omul dela pământ spre zările înalte ale seninului, ale vieţii sufleteşti, spre Dumnezeu.

Mărturisirile de credinţă, oricare a fost esenţa originii lor, mai mult decât prin orice alt mijloc sau răspândit şi au trăit prin cântec. Acţiunile mari omeneşti întotdeauna şi-au găsit eternizarea prin cântec. Eroii şi faptele lor tot prin ajutorul cântecelor trăiesc. Bucuriile şi durerile tot prin ele le trăim cu toţii.

*

Credinţa legionară a dat naştere cântecelor legionare. Lumea nouă pe care o pregătea Căpitanul s'a arătat mai întâi sub haina cântecului.

„In adevăr din primul minut, în Iunie 1927, pe când eram numai câţiva tineri dispreţuiţi de toată lumea, am cântat: „Sculaţi Români, la luptă bate ora..."

A fost cel dintâiu cântec în care ne adresam întregului popor român, din mijlocul Iaşului cotropit, înstrăinat.

Depunerea primului legământ, la câteva luni mai târziu, l-am făcut în mijlocul sunetului aceluiaş marş. Printre cântecile care le iubeam mai mult erau: „Să sune iarăşi goarna", „Voinicilor înaintând" ş. a. După un an la 1928, când spiritul legionar adunase în jurul lui o mulţime de tineri, având os şi sânge de legionar, au început să apară cântece noui". Izvorând din însăşi viaţa legionară, ele purtau pe aripa lor noua credinţă în care îşi găseau întreg suportul. „Aceste coruri, marşuri şi poezii sunt frânturi din sufletul nostru legionar şi ne aparţin prin urmare nouă şi numai nouă. Ele sunt expresia felului nostru de a gândi şi de a simţi, şi s'au născut din clocotul sângelui nostru... Ne revendicăm cu încăpăţinare şi ne aşezăm cu hotărîre în faţa acelora cari, având o gândire şi simţire contrară gândirii şi simţirii legionare, încearcă să ni le fure, încearcă să le prezinte publicului ca fiind ale lor, încearcă să se împopoţoneze". Avem de altfel mulţumirea de a vedea că imitaţiunile, neavând nicio bază de credinţă, se pierd şi dispar, cum se vestejesc florile pe care încercăm a le sădi în alt teren decât acela care le este propriu. Ele nu rezistă.

In măsura în care această credinţă legionară se cristaliza şi lua o formă mai desăvârşită, în aceeaşi măsură şi cântecele au evoluat. Pornind dela încercările timide ale începutului şi până la cântecile cele mai noui, adevărate capod'opere de crez legionar, de esenţă muzicală superioară şi rezistând ori cărei critici literare, este un drum destul de lung, ale cărui rezultate se văd în sutele de cântece legionare ce s'au născut pretutindenea. „Fiecare regiune îşi are cântecele ei, care se cântă în toată ţara. Şi dacă a ajuns în Munţii Apuseni sau în alt colţ de ţară de multe ori nu se mai ştie dacă stihuitorul este Radu Gyr sau un umilit dascăl din munţii Bucovinei". [1]) S'au ivit cântăreţi mulţi, ţărani, studenţi, meseriaşi şi titraţi, al căror suflet a prins esenţialul credinţii celei noui şi l-au aşternut în cântec. „Astăzi cântecile noastre răsună prin toate satele, prevestind parcă apropierea Invierii ce va să vie".

Subiectul acestor cântece este Căpitanul şi opera lui: Legiunea. Aproape nu există cântec legionar, care să nu preamărească Legiunea şi Căpitanul. Această încadrare în cântec nu are nimic forţat, nimic dictat, nimic care să nu fie firesc. Totul reese dintr'o adâncă înţelegere a vieţii legionare. Pe cel ce a creiat Legiunea şi pe ea însăşi o cântă legionarii.

Toată istoria închegării noastre se găseşte în cântec. Dela sfioşii paşi ai începutului, până la acumularea marilor accente de revoltă ale prigoanei, totul este cântat. In hore vesele şi săltăreţe ca şi în duioase cântece de închisoare. In strigătul pământului ţării care geme şi'n cântece de Nicadori. Slăvind munca din care legionarii şi-au făcut un crez şi vitejia pe care ei o iubesc ca pe o mireasă. In chemările pe care le-au făcut către românii „din munţi şi văi" şi îndatoririle pe cari toţi le avem de a ne apăra munţii noştri cei frumoşi. In îndemnurile din faţa primejdiilor, cum e aceasta:

---

[1]) Liviu Russu: Ce este cântecul legionar.

„Legionare, nu te teme
„Că prea tânăr vei pieri,
„Căci tu mori pentru-a te naşte,
„Şi te naşti pentru-a muri.

Şi din atitudinile din fața morții:

„Cu zâmbetul pe buze
„Moartea 'n față o privim
„Căci suntem echipa morții
„Ori învingem ori murim.

Pentru cei căzuți în lupte Legiunea are Imnul ei, impresionant până la lacrimi, al cărui final este de o duioşie unică:

„Bate vântul peste ape,
„Trece timpul greu;
„Noi mereu te plângem frate,
„Iar tu dormi mereu"...

*

Pe deasupra tuturor stă însă Căpitanul şi Legiunea. Omul şi opera. Cântecile legionare în sinteza lor se opresc la acel vers minunat dintr'o poezie a noastră care se închee aşa:

„Tu Codrene eşti nădejdea
„Ce ne-a dat-o Cel din cer.
„Tu ne spulberi desnădejdea,
„Tu şi Garda ta de Fier.

şi apoi...

„Să trăiască Legiunea
„Şi al nostru Căpitan!

Căpitanul şi Legiunea stau mai presus de viața comună, sunt inspiratorii, sunt în mod indirect creatorii acestor cântece frumoase şi cuceritoare, la căldura cărora se va încălzi odată ***întregul suflet românesc.***

„Cântecele legionare inaugurează o epocă nouă a României, de curaj, de realizare istorică. Țara întreagă începe să răsune de cântece legionare. Vara în tabere, în marşuri prin munți şi sate, călătorul le poate înregistra ca un netăgăduit semn de renaştere a neamului, ca o pregătire de luptă. ***Cântecul legionar ține trează în conştiința tineretului acestei țări imaginea de peste timpuri a Căpitanului".***

„Pentru viitor cântecul legionar va păstra, incrustat în legendă, chipul Căpitanului. [1])

*

Ca o completare a acestui capitol publicăm două poezii, ale lui A. G. Delafântânele şi Viorica Lăzărescu, amândoi poeți tineri dela Iaşi, închinate Căpitanului, pentru a arăta cum este văzut de ei.

HAIDUCESC

D-LUI CORNELIU CODREANU

S'a deşteptat în mine dorul iară,
De-a hoinări ca'n vremuri prin păduri,
Cu ochii ațintiți spre munții suri,
Cântând din frunză'n fiecare seară.

Hai, murgule, să ne pornim prin țară,
Netemători ca voinicii panduri,

---

[1]) Liviu Russu: Ce este cântecul legionar.

Ca doi haiduci cu prăzile'n coburi,
Prin luncile pustii cu frunză rară.

Acelaş dor s'a deşteptat în mine,
Să rătăcesc pe câmpurile pline
Cu flori de sânziană şi cicoare.

Sâ uit amarul vieţii care doare,
Să chiui şi să strig moldoveneşte,
Cântând ca'n vremea veche, haiduceşte [1])

A. G. DELAFÂNTÂNELE

INCHINARE

LUI CORNELIU Z. CODREANU
cu ocazia zilei de 10 Decemvrie

Un gând umil s'a ridicat spre tine,
Sfios, ca ciocârliile spre soare,
Căci tu ne-aduci credinţa în mai bine
Şi vorba ta-i o sfântă sărbătoare.

In tine se'ntrupează năzuinţa
Pe care, toţi eroii o purtară:
Să cânte'n largul zării, biruinţa
Invingători şi liberi, ori, să moară.

In tine-şi văd bătrânii tot avântul
Ce-l trâmbiţau cu drag în larga zare;
Prin tine se răzbună tot pământul
Şi înfloreşte România-Mare.

[1]) Pământul Strămoşesc, An. V. Nr. 3, 1 Martie 1933.
[2]) Pământul Strămoşesc, An. V. Nr. 1, 1 Ianuarie 1933, p. 5.

Umilu-mi gând s'a ridicat spre tine,
Să-ţi dea prinosul dragostei de frate,
Căci tu ne-aduci credinţa în mai bine
Şi'n tine, ni-s nădejdile 'ntrupate.

VIORICA LĂZĂRESCU

O minunată încadrare a Căpitanului în cântee face deasemenea şi subtilul poet şi scriitor Radu Gyr.

In admirabilele lui cântece figura Căpitanului apare legată de natură şi de sufletul legionarilor lui, aşa precum ne arată şi aceste două strofe pe cari le reproducem:

„Ci vin şi la noi, Căpitane,
Flăcăii ţi-s codrii de brazi,
Şi-s gata să'nfrunte prigoane
Şi drag li-e mormântul viteaz.

Sub flamura verde a Gărzii de Fier
E-o trudă de mâini şi ciocane
Şi tot legionarul în visu-i de cer
Te poartă încrustat, Căpitane."

ÎNCHISORILE CĂPITANULUI

In cuprinsul lucrării am arătat diferitele închisori în care şi-a petrecut timpul Căpitanul, încununându-şi acţiunea întreprinsă cu pecetea jertfei personale.

Le reunim în acest capitol final, ca o încoronare a sbuciumului şi a frământărilor, pe care viaţa omului, ce am căutat să-l prezentăm, o poartă.

Zilele acestea trăite după gratii, numai în tovărăşia gândului, sunt garanţia şi cartea de vizită cea mai strălucită, pentru încrederea în timpul de mâine. A timpului de înfăptuire a celor cugetate şi meditate în atâtea nopţi lungi de chinuri şi nesomn, trăind numai pentru focul idealului contopit cu sufletul lui.

Căpitanul, spre deosebire de alţi oameni politici, nu a trăit în exterior, ci a coborît în interiorul său. Trăirea aceasta lăuntrică i-a ajutat în a descoperi defectele fundamentale ale sufletului românesc de azi.

Opera lui a tins să îndrepte aceste carenţe de suflet şi de aceea *refacerea sufletului colectiv românesc a rămas pârghia principală de preocupare a lui.*

El a întemeiat o credinţă nouă. Credinţa trăirii în duh românesc.

Clădirea măreaţă a României legionare stă sprijinită pe această credinţă şi pe spiritul legionar, care din închisori s'a născut şi în ele s'a întărit.

Căpitanul la baza operii lui a pus *piatra jertfei* şi a *credinţei*.

Prima arestare, 29 Martie 1923 până la 6 Aprilie, la Inchisoarea „Poarta Verde" Iaşi. Apoi 9 Oct. 1923—30 Martie 1924, Văcăreşti. 25 Oct. 1924—25 Maiu 1925, Galata, Focşani, Severin. Două zile 1926 la Focşani. 17 zile luna Aprilie 1928, Galata. 26 Iulie 1930 —30 Aug. 1930, Văcăreşti. 12 Ianuarie—1 Aprilie 1931, Văcăreşti. In timpul din urmă nevoinţa de a se ascunde din 8 Decemvrie 1933—14 Martie 1934, când s'a predat, stând la Consiliul de Războiu până la 5 Aprilie acelaş an.

Poarta Verde, Văcăreşti, Galata, Focşani, Severin. Iar Focşani, Galata, Văcăreşti, iar Văcăreşti, şi Consiliul de Războiu.

Tot atâtea distincţiuni pe pieptul Căpitanului.

CUPRINSUL

SERVICIUL PROPAGANDEI LEGIONARE

ION BANEA

CE ESTE ŞI CE VREA MIŞCAREA LEGIONARĂ

— Cărticică pentru săteni —

EDIŢIA A III-a

TIPOGRAFIA VESTEMEAN / SIBIU

SFÂNTUL ARHANGHEL MIHAIL
patronul şi sprijinitorul legionarilor

PENTRU CINE ESTE SCRISĂ CĂRTICICA ACEASTA

Cărticica aceasta este scrisă pentru voi iubiţi camarazi dela coarnele plugului. Pentru voi, cei care frământaţi pământul ţării noastre de dimineaţa şi până seara, pământul dela care aşteptăm bunăstarea şi bogăţia ce ni se cuvine, după munca şi drepturile noastre.

Şi mai este scrisă pentru fiecare român cu sufletul curat şi neîntinat de murdăria politicei veninoase, care ne-a făcut tuturora atâta rău.

Cu un cuvânt este scrisă, pentru toţi românii dela sate cu inima şi sufletul curat.

DECE AM SCRIS O CARTE ANUME PENTRU ŢĂRANI?

Pentru mai multe cauze.

S'a băgat de seamă că în foarte multe părţi mulţi dintre oamenii satelor nu pot face deosebirea între legionari şi alte partide politice. Şi chiar atunci când o fac de multe ori nu cunosc tot ce ne desparte pe noi, de cuvântătorii partidelor vechi.

Aşadar în primul rând o scriem pentru a da toate lămuririle şi cunoştinţele folositoare şi trebuincioase, pentru ca sătenii noştri să înţeleagă bine credinţa legionară a Căpitanului, care asemenea unei seminţe bune, creşte tot mai tare pe întreg cuprinsul ţării.

In al doilea rând şi pentrucă alte cărţi cari s'au scris, tot despre ceeace spunem aici sunt foarte pe larg scrise şi sătenii nu au timp să le citească şi de multe ori cu vorbe cari nu sunt înţelese toate.

DESPRE CE VOM SCRIE IN CĂRTICICA ACEASTA?

In această cărticică vom încerca să lămurim şi să povestim pe înţelesul tuturor, *ce sunt legionarii şi ce este organizaţia lor, Legiunea. Ce urmăreşte această organizaţie şi care este idealul ei.*

Noi credem că este potrivit să povestim aceste lucruri şi să le lămurim pentrucă s'au spus de către duşmanii legionarilor prea multe rele despre ei şi organizaţia lor pe nedreptul, iar în al doilea rând pentru că legionarii sunt oamenii zilei de mâine, cari vor conduce această ţară şi este foarte potrivit să fie bine cunoscuţi atât ei cât şi gândurile lor.

Dar pentru ca să poată fiecare să pătrundă mai bine rostul celor ce dorim noi să arătăm, trebuie să ne oprim puţin asupra altor lucruri. Aşa de pildă, va fi de mare folos să vedem care a fost starea noastră mai anii trecuţi, când nu eram toţi laolaltă şi cum am trăit după războiu, până în zilele acastea, pentrucă atunci mai uşor vom înţelege gândurile legionare şi se va vedea mai clar ce drumuri trebuie să apucăm pentru a ne duce spre biruinţa românismului.

Numai când cunoşti bine ziua de eri cu învăţămintele ei, poţi să judeci cum să lucrezi în ziua care vine, pentru ca să-ţi aducă cât mai mult folos.

STAREA DE ERI A ROMÂNILOR

Noi românii până acum 20 de ani, când ne-a ajutat Dumnezeu să ne vedem uniţi, trăiam despărţiţi şi supuşi altor neamuri şi împărăţii.

Ardelenii în Ungaria, Bucovinenii în Austria, Basarabenii în Rusia şi între aceste provincii de români subjugaţi se găsea România Mică, Regat de sine stătător, sau „ţara" cum i se mai spunea. Adică ţara noastră românească.

Nu prea aveam şcoli româneşti în aceste provincii subjugate şi unde erau, trebuia ca copilaşii noştri să înveţe în limba celor cari ne asupreau.

In privinţa economiei şi a stării de bogăţie, noi, deşi eram muncitori şi harnici, eram cei din urmă. Cu greu îşi ducea bietul român traiul de azi pe mâine şi în treburile obşteşti nu prea era nici întrebat şi nici băgat în seamă Cu toate aceste împrejurări duşmănoase, pentru noi toţi, cari ne duceam traiul sub stăpâniri străine, românii din toate părţile nu s'au lăsat, ci luptând împotriva tuturor greutăţilor s'au organizat. Şi-au făcut şcoli confesionale, susţinute din puţinul fiecăruia, s'au făcut asociaţii culturale, pentru a ţinea trează conştiinţa de român, s'au înjghebat bănci pentru ca să aducă o înviorare în viaţa

economică a românilor şi aşa printre picături, cum s'ar zice, s'a ridicat o adevărată organizaţie românească în statele în care trăiam.

CE NE-A ŢINUT PE NOI?

Credinţa creştină şi dragostea de neam.

Dacă nu ne-au putut nimici şi dacă n'au putut duşmanii neamului românesc să smulgă din inimile noastre *conştiinţa de români*, aceasta se datoreşte mai ales la două idei mari, de care s'au călăuzit strămoşii: *alipirea noastră lângă sfânta Biserică şi învăţăturile ei şi apoi dragostea de neam.*

Credinţa noastră creştină a fost aceea care ne-a mângâiat în toate vremurile şi bune şi rele şi tot prin ea ne-am mântuit. Stând în jurul altarelor şi al sfintelor biserici, am putut noi să rezistăm şi să învingem toate greutăţile şi toate asupririle. La umbra crucii s'a născut neamul acesta, sub binecuvântarea ei a trăit, şi prin cruce şi ascultând învăţăturile ei sfinte a şi învins. De câte ori s'au abătut necazuri şi furtuni peste capetele părinţilor noştri, ei se adunau „în cete sub troiţe" şi acolo stând la sfat, dupăce se rugau lui Dumnezeu porneau să-şi apere credinţa şi glia. Biserica a fost pentru noi totul. Aici am găsit şi îndemn şi mângâiere. Şi loc de odihnă şi loc de îmbărbătare.

Dragostea de neam tot dela biserică am primit-o şi am cultivat-o. Dela ea am aflat mai întâi că noi cei răsleţiţi suntem fraţi şi ne tragem toţi din aceeaşi tulpină. Ea a fost păstră-

CORNELIU ZELEA-CODREANU
Căpitanul mişcării legionare

toarea comorilor naţionale. Am putea să spunem că pentru noi românii Biserica se confundă cu Istoria. Această dragoste de ţară şi de neam a făcut să ne fie soartea mai puţin dureroasă şi vânturile nenorocirilor cari s'au abătut peste noi să nu ne poată clătina. Creştea în sufletele noastre nădejdea că va veni odată timpul, când toţi cei cari eram despărţiţi *vom fi uniţi, formând o singură ţară cu o singură stăpânire, cu o singură lege, şi cu un singur Domn.*

RĂSBOIUL UNIRII

Cu această stare de lucruri iată că în 1914 se deslănţuieşte cel mai mare răsboiu, pe care l-a cunoscut lumea. A fost un răsboiu *al neamurilor.*

Unele au luptat pentru ca să-şi poată apăra fiinţa lor şi să asuprească mai departe pe acelea care le aveau sub stăpânire, iar altele au pus mâna pe arme pentru a se elibera din sclavie şi pentru a-şi croi o altă soarte.

Printre acestea din urmă am fost şi noi. Socotind că a venit plinirea vremii şi pentru neamul românesc, toţi din toate părţile, conducători şi ţărani, au lucrat din răsputeri şi s'au jertfit pentru îndeplinirea idealului naţional: *Unirea cea mare.*

Multe sute de mii de oameni au murit pentru această sfântă credinţă. Prin jertfa noastră, prin sângele care s'a vărsat atât în ultimul răsboiu, cât şi în celelalte nenumărate, şi prin ajutorul Celui de sus, la pacea care a urmat ne-am

văzut şi noi cu cel mai sfânt gând îndeplinit: *România Mare*, în hotarele ei cele fireşti, aşa după cum fusese altădată Dacia cea fericită.

MARE BUCURIE

Mare bucurie a fost atunci. De nedescris. Ar trebui ca oameni foarte pricepuţi în meşteşugul scrisului să aştearnă pe hârtie toată veselia de care era stăpânit întregul suflet românesc, când s'a văzut în casa lui proprie, în ţara lui. De bucurie au fost uitate atunci toate necazurile. Şi cu bunătatea lui aproape nemărginită, neamul acesta care a suferit aşa de cumplit, care a avut tirani mari, a iertat atunci pe toată lumea. Nu a căutat să se răzbune, ci după cuvântul Evangheliei a zis fraţilor şi celor ce l-au urât pe el.

A crezut că de atunci înainte se vor sfârşi toate amarurile şi toate durerile care i-au sfârtecat sufletul. Că noi vom putea trăi fericiţi şi stăpâni în casă la noi, în ţara noastră aşa de mare, bogată şi iubită.

VIN DURERILE. VIN STRĂINII

Dar iată că lucrurile nu s'au întâmplat aşa. Căci odată cu bucuria au venit şi două mari nenorociri peste capetele noastre. Una din aceste primejdii a fost şi este aceea, că odată cu întregirea hotarelor am cuprins între ele şi un număr foarte mare de străini, *mai ales jidani.* Şi n'a fost îndeajuns cu cei cari se găseau aici, ci jidovimea simţind că noi devenim o ţară foarte

bogată au venit atunci ca stolurile, *mulți de tot* și vin mereu încă și astăzi. Nimeni nu le-a pus nici o piedecă. Ori neamul acesta de oameni pe unde se așează face prăpăd ca lăcustele. Ei cuceresc negustoria de tot felul, se ocupă cu cârciumăritul și pentru ca să-și poată face, împotriva legilor, afacerile lor necinstite, dau bacșișuri, cumpără sufletele ușuratice, prin toate mijloacele răspândesc necinstea și patima și în chipul acesta încetul cu încetul, ei ajung ca prin puterea banului să fie stăpâni și să poruncească.

TRĂDAREA CONDUCĂTORILOR

O nenorocire nu vine niciodată singură. Așa s'a întâmplat și acum. Din pacostea întâia, am ajuns la a doua. Conducătorii neamului nostru, în loc să fie mândri și să lucreze cu râvnă pentru frații lor mici și necăjiți, bucuroși că au unde și cum, ei s'au dat la tot soiul de afaceri ticăloase, toate făcute pe spinarea țării și a noastră, și în unire cu jidanii și alți dușmani ai propășirii noastre, ei au trădat sfintele drepturi ale românilor. *Noi am fost trădați de către conducători.* Cea mai urâtă trădare din câte a cunoscut istoria noastră.

In chipul acesta s'a întins peste pământul țării noastre, *jalea grea și amară.* Jalea aceasta care a despărțit lumea românească în două.

Deoparte, sus, conducătorii împreună cu jidanii și dușmanii neamului românesc cari petrec și se desfătează în plăceri și bani, fără grije de

nevoile poporului, cași cum după ei ar putea să vie potopul, iar de altă parte, jos, mulțimea celor năpăstuiți, milioanele de români, cari trăesc după urma muncii lor, la coarnele plugului sau în fabrici cu ciocanul, ori niște bieți slujbași mititei pe la serviciile statului, mulțimea aceasta, mai ales a satelor care nu mai are nici doi lei ca să-și cumpere chibrituri și aleargă până la al patrulea vecin să-și ia puțin jăratec pentru a-și face focul să fiarbă mălaiul.

Aici s'a ajuns din pricina trădării conducătorilor surzi la mulțimea necazurilor cari stăpânesc țara.

„Niciodată în lume nu s'a văzut un tablou mai revoltător, mai dureros și mai obraznic. Pe deasupra milioanelor de gospodării cari se distrug, deasupra milioanelor de suflete sărace cari plâng se înalță batjocoritor palatul tâlhăresc al jefuitorului de țară. Pe deasupra acestor ruine întinse cât ține pământul românesc, o ceată de mișei, o ceată de imbecili, o ceată de tâlhari fără rușine și-au ridicat palate în sfidarea țării care geme de durere și spre pălmuirea suferinței tale, țăran român".

Aici ar fi să se scrie multe. Multe de tot. Cărți mari, ca celea vechi ce se mai găsesc pe la biserici pentru ca să poată cuprinde toată ticăloșia, toate afacerile care s'au săvârșit de 20 de ani încoace. Nu este țară în lumea aceasta, pe spinarea căreia să se fi făcut mai multe furtișaguri, afaceri necinstite și blăstămății ca în a noastră.

Şi apoi dacă ar fi rămas numai atât şi încă puteam zice bogdaproste, dar răul s'a întins şi mai adânc.

Partidele politice şi oamenii lor, pentru ca să câştige voturile, ca prin ele să ajungă la putere, au promis lucruri cari nu se puteau face, au minţit, au dat bani şi băutură, au bârfit, au aruncat cu noroi în toţi cei cari mai erau cinstiţi, au răsculat pe unii contra altora, şi în felul acesta au semănat între oameni scârba şi vrăşmăşia.

Politica a mers până la vărsarea de sânge. Din aceste pricini a scăzut credinţa în Dumnezeu şi dragostea pentru Patrie şi Neam, adică tocmai ceeace ne-a ajutat pe noi să trecem de vremurile de urgie, altădată. Nu numai trupul neamului l-au istovit prin foame şi lipsuri dar prin aceste patimi amintite, conducătorii şi străinii au nimicit şi sufletul românilor, de am ajuns acum un fel de turmă, fără păstor, care să se îngrijească de ea. Dintr'o ţară în care se găsesc toate bunurile lăsate de Dumnezeu şi cu oameni harnici şi vrednici, s'a ajuns la desnădejdea şi ruina de astăzi. Ştiţi zicala: *bună ţară, rea tocmeală.*

INCEPUTURILE UNEI LUMI NOI...

In biblie ni se spune, că atunci când a voit Dumnezeu să distrugă Sodoma şi Gomora pentru păcatele şi destrăbălarea în care au căzut, credinciosul Loth l-a rugat să se îndure şi să nu le nimicească. Milostivul Dumnezeu, i-ar fi

ascultat rugăciunea, dacă ar fi fost cel puţin vreo 5—10 inşi cumsecade. Dar nu s'au găsit nici atâţia şi blestemul cel sfânt a căzut peste ele. De aici se vede că acolo unde este cât de câtă vrednicie, Dumnezeu îşi arată marea Lui bunăvoinţă. Aşa s'a întâmplat şi cu noi românii. Oricât ne-am fi întors cu faţa dela sfintele învăţături ale lui Dumnezeu şi oricât s'ar fi afundat în păcate cei cari au avut în mână soartea neamului, rugăciunile cele multe cari se fac pe la mânăstirile şi bisericile ţării, cinstea şi curăţenia sufletească a atâtor oameni de treabă, apoi mulţimea copiilor nevinovaţi, cari nu sunt cu nimic răspunzători de starea de azi, care rămâne pe umerii lor, au făcut ca Dumnezeu să se îndure spre noi şi să nu ne lase pierzării.

El a dat gânduri bune tineretului dela şcoli, care încă din anul 1922 a arătat primejdiile care ameninţă viitorul nostru. Studenţimea a arătat cu mult curaj şi primejdia numărului mare de jidani şi păcatele celor cari se înfrăţesc cu ei. Dar nu numai atât. Tineretul nu s'a mulţumit să spună ce e rău, ci a venit şi a arătat şi cum se poate îndrepta starea de lucruri. El a pornit la luptă şi la treabă. In fruntea acestui tineret cărturăresc, găsim din cele dintâi timpuri mai mulţi inşi cari s'au dovedit a fi buni conducători, printre cari tot mai deosebit s'a înălţat CORNELIU ZELEA-CODREANU pe care au început să-l numească *Căpitan*, adică îşi recunosc în el, pe acela care este mai vrednic a sta în fruntea generaţiei de după răsboiu, şi al-

tul ION MOȚA, suflet viteaz, minte ageră, luptător și conducător desăvârșit. Unul din Moldova și altul din Ardeal. Sub conducerea acestor tineri, s'a pornit studențimea și tinerimea țării să-și croiască o altă soarte atât pentru ea cât și pentru neamul ei...

SUFERINȚA TINERETULUI

De acum 15 ani, mult a mai avut de îndurat această tinerime a țării românești. Nici o altă tinerime din lume nu a fost așa de chinuită. *Dacă ar fi să adunăm toate zilele de închisoare făcute de toți cei cari au pornit pe drumul de jertfă s'ar aduna mai multe sute de ani. Iar morții cari au căzut pentru credința cea nouă ar face un cimitir destul de mare.* Dar cu toate acestea tineretul nu s'a lăsat. A mers mereu înainte.

VIN ȘI BĂTRÂNII

Văzând această luptă a celor tineri și mai ales vitejia de care dau dovadă, mulți dintre oamenii de treabă și cinstiți dintre cei bătrâni, au venit să se alăture ca să-i sprijinească și mai de folos să fie lupta. A mers așa vreo câțiva ani. Și mai bine, și mai rău. O mică întârziere pentru câștigarea biruinței pentru care luptau, venea și de acolo, că în fruntea tineretului s'au așezat oameni bătrâni, cari nu puteau ține pasul cu ei. Un bătrân la răsboi greu se poate pune cu un tânăr. Tineretul iubește și stimează și azi foarte mult pe bătrânii cumsecade și cinstiți

și le ascultă sfaturile, căci doar așa zice și proverbul: *dacă n'ai bătrâni trebuie să-i cumperi*, dar tot o altă zicătoare spune, *că la vremuri noui trebuiesc oameni noui.*

INCEPUTURILE MIȘCĂRII LEGIONARE

Legiunea „Arhanghelul Mihail"

După multă sbatere și ani grei de necazuri și frământări de abia în 1927 tinerimea din țara noastră și-a făcut o organizație a ei proprie, în fruntea căreia stă de atunci Corneliu Zelea-Codreanu, CĂPITANUL.

Organizația aceasta s'a numit *Legiunea „Arhanghelul Mihail"*, iar cei cari luptau în ea se numesc *legionari*. Lupta legionară, frământarea lor, și mai ales gândurile, adică programul pentru ziua de mâine, formează *mișcarea legionară.*

Iată în câteva cuvinte cum arată chiar Căpitanul ce înseamnă lupta și steagul pe care l-a ridicat el și mai ales ce sunt și ce vreau legionarii:

„Am înălțat un steag.

„In contra lor, în contra celor cari au ruinat „țara, în contra cetelor de străini și înstrăinați „cari ne-au supt și măduva din oase, am înălțat „un steag.

„Când am plecat sub umbra lui, am cerut bi„necuvântarea ostașilor cari au căzut pe câmpul „de luptă pentru România Mare și am făcut

„apel la toţi acei cari au rămas în viaţă în urma
„grelelor lupte.
„Steagul acesta sfinţit în bătălii îl purtăm dela
„un capăt la altul al ţării.
„El îmbărbătează pe ai noştri şi bagă groază
„în adversari".

Şi după aceea spune:

„*Ne-am numit legionari.*

„Noi slujitorii acestui steag nu ne-am legat împreună ca să furăm ţara, nu ne-am legat împreună să ne căpătăm partizani şi să le dăm „ca să roadă oase din oasele ţării.
„Noi ne-am legat împreună să rămânem săraci „până la mormânt, vom sărăci şi acei ce suntem „bogaţi, dar ne-am legat să biruim. Să învingem „şi să răsbunăm. Stăm gata de jertfă, stăm gata „de moarte cu toţii.

„*Aceştia suntem noi legionarii*".

Şi acum să vedem ce este mişcarea legionară.

Dece se chiamă *mişcare?* Şi ce este o *mişcare?*

O mişcare înseamnă răscularea sufletească şi străduinţa întregului neam, cu mic cu mare, bărbaţi şi femei, tineri şi bătrâni pentru a-şi croi o altă stare, o altă soartă.

Fiecare luptă într'o mişcare pentru binele tuturor. *Pentru sine nu câştigă nimeni, nimic.* Ba dimpotrivă, pierde. Uneori şi viaţa şi-o pierde jertfindu-se pentru binele mişcării şi al scopurilor ei.

MIŞCĂRI NAŢIONALE IN ISTORIA NOASTRĂ

Neamul nostru a avut asemenea mişcări naţionale. Le ştie fiecare din istorie. Mişcarea lui Horia, Cloşca şi Crişan. Apoi în anul 1821 Tudor Vladimirescu în Oltenia. Mai târziu cu câţiva ani, în 1848 toţi românii din toate provinciile Moldova, Muntenia şi Ardeal, au pornit o mişcare mare ca să încerce a-şi croi un alt viitor. Mai reuşită a fost această mişcare în Ardeal, unde tânărul Avram Iancu, în vârstă numai de 23 ani, s'a pus în fruntea Moţilor şi a uimit lumea cu vitejia românească. Ultima mişcare mare care a sguduit sufletul românesc întreg, a fost aceea dinainte de răsboiul cel mare.

Pregătirea sufletească pentru unire a fost cea mai mare mişcare pe care a trăit-o şi a pregătit-o neamul nostru în trecut. Pentru ea s'au făcut nesfârşite jertfe omeneşti. Este destul să ne gândim la toţi aceia cari au murit în anii răsboiului pe toate dealurile şi prin toate văgăunile de munţi sfârticaţi, sdrobiţi în mii de bucăţi, de multe ori fărâmiţaţi de aşa fel încât numai bunul Dumnezeu cu puterea Sa cea mare, i-ar mai putea aduna la un loc.

Toţi aceştia au murit cu drag, pentru că ei îşi dădeau seama că jertfa lor va însemna un pas înainte pentru înfăptuirea idealului sfânt pentru care au trăit.

O mişcare produce totdeauna o astfel de stare sufletească pentru cei cari trăiesc şi o simt, încât sunt în stare în orice clipă să-şi dea viaţa pentru ea.

PRIN CE SE CARACTERIZEAZĂ O MIŞCARE NAŢIONALĂ?

Pentru a înţelege mai bine, *ce este şi ce vrea mişcarea legionară* ne vom opri puţin să mai judecăm asupra celorlalte mişcări din trecutul nostru, pe care le-am amintit. Să vedem cari *sunt punctele de temelie ale unei mişcări.*

I. După cum s'a văzut, o mişcare interesează totdeauna întreg neamul, nu numai pe vreo câţiva inşi din sânul său. Şi cărturari şi ţărani şi bătrâni ca şi pe cei tineri mai ales.

II. O mişcare are la baza ei totdeauna o *credinţă*, şi vrea să înfăptuiască un *ideal*. La temelia unei mişcări naţionale nu stau niciodată interese mărunte sau personale.

III. Marile idealuri, după cum am văzut, nu s'au împlinit niciodată stând cu mâna în sân, ci cu multă *trudă, jertfă şi sânge*. Când este vorba de câştigarea unui interes mărunt, omul care vrea să-l dobândească luptă cât poate pentru el, dar nu merge până acolo încât să-şi dea şi viaţa. Luptătorii unei mişcări sunt însufleţiţi de dorinţa de a se jertfi, de a muri pentru credinţa lor.

IV. Apoi un alt punct principal al tuturor mişcărilor este acela, că ele au fost pornite şi conduse peste tot de către *tineret*. Chiar dacă au interesat tot neamul aşa cum am spus, totuşi ele au fost conduse aproape

numai de tineri. Este firesc să fie aşa, pentru mai multe cauze.

Sufletul tineretului simte mai uşor dorinţele şi idealurile unui neam. Se înflăcărează pentru lucruri mărețe şi sfinte. Are mai multă putere, şi mai multă voinicie. Totdeauna de prisos. Este avântat şi necazurile vieţii nu-l încovoaie aşa de greu. Pentru aceasta mişcările mari, cari au urmărit schimbări în rânduiala unui popor, au fost conduse de către oameni tineri, *de multe ori chiar foarte tineri*. Intreg neamul vorbeşte atunci prin nevinovăţia şi curăţenia sufletului lor şi îşi făureşte o altă soarte prin faptele lor.

Care a fost urmarea acestor mişcări?

Prin jertfă totdeauna s'a biruit. Pentru a mântui lumea din păcatul strămoşesc, Dumnezeu a trimis pe însuşi Fiul Său, ca să se jertfească, să se răstignească pentru neamul omenesc. Numai răstignindu-se a putut aduce mântuirea.

Tot asemenea a trebuit să se întâmple şi cu neamul nostru. Mai mulţi copii vrednici din mijlocul lui, au trebuit să se jertfească, ca să pregătească mântuirea.

Toate jertfele cari s'au făcut au adus starea de acum, adică România întregită. Toate jertfele cari se vor face de acum înainte pentru ea, vor întări-o. Cu cât vom înţelege mai bine fiecare

dintre noi această poruncă a jertfelor, cu atât va fi mai bine pentru ţară.

MIŞCAREA LEGIONARĂ

După această abatere, pe care am făcut-o cu voia noastră, pentru a lămuri pe cetitori cam ce este o mişcare şi cum au fost diferitele mişcări din trecutul nostru, iată că acum vom putea să scriem şi să arătăm, mai bine înţeleşi, *ce este şi ce vrea mişcarea legionară.*

Vom spune: *mişcarea legionară este o învolburare a întregului neam românesc şi ea urmăreşte să formeze un alt suflet pentru acest neam. Căci ceeace trebuie în primul rând schimbat la noi este sufletul. Când vom fi un neam cu sufletul sănătos şi curat, atunci vom putea fi tari. Prin puterea noastră vom putea fi stăpâni în ţara noastră.*

Mişcarea legionară se deosebeşte de celelalte mişcări româneşti. Intâi prin aceea că ea este cea dintâi care cuprinde pe tot neamul. Celelalte mişcări româneşti se porneau împotriva celor cari ne stăpâneau, şi împotriva răului care ne venea dela ei.

Mişcarea legionară s'a pornit în primul rând *împotriva răului din noi şi dintre noi. Să îndrepteze păcatele cari ne ucid sufletele şi după aceea împotriva duşmanilor cari se găsesc aici între noi, în statul nostru şi pe pământul ţării noastre, cu gândul duşmănos de a se face ei stăpâni.* Acest duşman este

după cum am spus, *jidanul,* fiind mult mai primejdios decât aceia pe care i-am avut altădată.

Relele celelalte împotriva cărora s'a ridicat mişcarea legionară sunt multe: *politicianismul,* care asemenea unei otrave, se strecoară în toate aşezămintele statului, cum este Biserica, şcoala, administaţia, şi pe unde ajunge nimiceşte totul cum nimicesc carii lemnul. Apoi *necinstea, hoţia şi trândăvia,* bacşişul şi lenea, cari sunt duşmanii primejdioşi împotriva cărora s'a ridicat ca o furtună această mişcare tânără a legionarilor.

Rostul acestei mişcări îşi dă fiecare seama cât este de însemnat.

Mişcarea legionară vrea, ca pe pământul ţării noastre să crească numai grâu curat, neghina trebuie nimicită, smulsă şi aruncată în foc.

GREA TREABĂ

De bună seamă că fiecare român cumsecade va zice: treabă bună vrea să facă mişcarea legionară, — dar greu de tot va merge acest lucru.

Aşa este!

Foarte greu lucru este de făcut. Căci nimic nu este mai greu de îndeplinit decât să întorci pe un om de pe drumul cel greşit şi să-l faci să se schimbe, să aibă alte purtări, altă viaţă. Să fie cinstit, harnic, cu frica lui Dumnezeu, iubindu-şi neamul şi jertfindu-se pentru el. Este greu cu un om, dapoi cu un neam! Dar totuşi

se poate. Incetul cu încetul, *cu răbdarea multă și cu dragoste multă* se va întâmpla de bunăseamă și aceasta. Sunt semne foarte grăitoare că nu este departe ziua, când acest neam va vedea în mișcarea legionară singura cale de a se mântui.

LEGIUNEA ESTE O ȘCOALĂ

Acum se pune întrebarea: prin ce mijloace, în ce fel și cum anume, va putea Legiunea să facă această transformare. Să facă această schimbare la față a României?

Iată cum. Am spus și am arătat că mișcarea legionară nu este un partid politic, unde să se strângă oamenii pentru ca să-și facă diferite socoteli și interese.

Ea este o școală. Școală adevărată, unde fiecare este preocupat să învețe, să se schimbe în fiecare zi câte puțin, *să se facă un alt om.*

In școala legionară intră și învață toată lumea. *Nu există scutire.* Căci numai acela este și devine un bun școlar al Legiunii, care trece cu silință prin această școală.

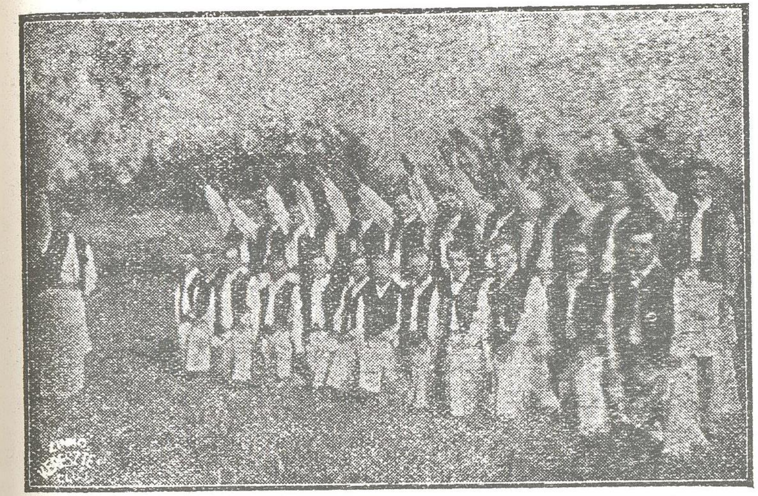
Toate învățămintele legionare, toată viața aceasta cea nouă, toată credința Legiunii care trebuie să se sădească în sufletul fiecăruia, se învață în *cuib.*

CE ESTE CUIBUL?

Cuibul este temelia Legiunii și a mișcării legionare.

Legiunea este ca o mare familie a neamului.

Toți membrii familiei sunt între ei ca frații. In fruntea lor stă Căpitanul, ca un adevărat părinte. Toți îl iubesc și el pe toți legionarii îi iubește. Toți sunt camarazi, adică frați buni.

Sătenii legionari, cari trăesc viață de cuib

Cuibul este un fel de familie mai mică. Cine nu pricepe rostul cuibului nu a înțeles nimic din ceeace vrea Legiunea. Tăria noastră și mai ales trăinicia noastră peste ani și chiar sute de ani, atârnă de aceasta. De cum vom înțelege rostul și însemnătatea cuibului.

De aceea să explicăm cât mai pe larg toate părțile principale ale cuibului. Un cuib este „un grup de oameni sub comanda unui singur om". Numărul lor este dela trei până la 13. Fiecare

cuib are un nume al său. Deobicei numele cuibului este luat din Istorie.

Un nume de erou, de mucenic, martir sau vre-o localitate importantă.

Mişcarea legionară a venit cea dintâi cu acest fel de a se organiza. Ea nu a făcut ca partidele politice, să adune pe toată lumea dintr'un sat laolaltă, să pună în fruntea lor un comitet şi după aceea să aştepte să ajungă la putere, pentru a da posturi la cei din comitet şi la alţii.

In cuib se adună toţi vecinii dintr'o stradă, sau mai mulţi inşi cari şi în viaţa lor de toate zilele se au bine şi sunt prieteni. La oraşe într'un cuib se strâng mai mulţi slujbaşi de acelaş fel, sau mai mulţi muncitori din o fabrică şi aşa mai departe.

Peste tot, într'un cuib legionar se adună aceia cari se cunosc, au aceeaşi meserie, aceleaşi gânduri şi mai ales sunt între ei prieteni.

Intr'un sat în felul acesta Mişcarea legionară nu are numai un singur cuib care să o reprezinte, ci mai multe cuiburi cari toate se întrec în hărnicie şi fapte legionare. Laolaltă ele formează o familie de cuiburi.

ŞEFUL CUIBULUI

Şeful cuibului este cel mai vrednic, cel mai bun şi cel mai priceput dintre membrii unui cuib. El nu este ales ci se face ascultat de către ceilalţi prin vrednicia lui, urmând ca superiorii să-l întărească în funcţia de şef de cuib.

El are o îndatorire foarte mare. Cuibul este

după chipul şi asemănarea şefului său. Dacă şeful de cuib este slab şi cuibul va fi slab. Dimpotrivă, cuibul care are un şef destoinic va fi plin de vrednicie.

Şeful de cuib trebuie să se ocupe de fiecare membru în parte. Să vadă ce părţi bune are şi ce părţi rele. *Este un adevărat dascăl.* El prin educaţie, prin pilde şi prin sfaturi trebuie să facă din oamenii pe care-i conduce adevăraţi eroi. Să fie bun, blând, drept, viteaz şi cu multă prietenie faţă de camarazii săi. Numai în felul acesta va putea el să-i schimbe sufleteşte şi să-i facă *alţi oameni*. Căci iarăşi repetăm: Mişcarea legionară vrea să schimbe sufletul românilor de astăzi. Numai în aceste mici şcoli, cari sunt cuiburile şi sub conducerea unor şefi buni se va putea îndeplini aceasta. *Este atât de însemnat şeful de cuib, încât chiar Căpitanul a ţinut să scrie o carte anume pentru el numită „Cărticica Şefului de Cuib“.*

Acolo dă toate sfaturile trebuincioase şi toate regulele după care se conduce un cuib.

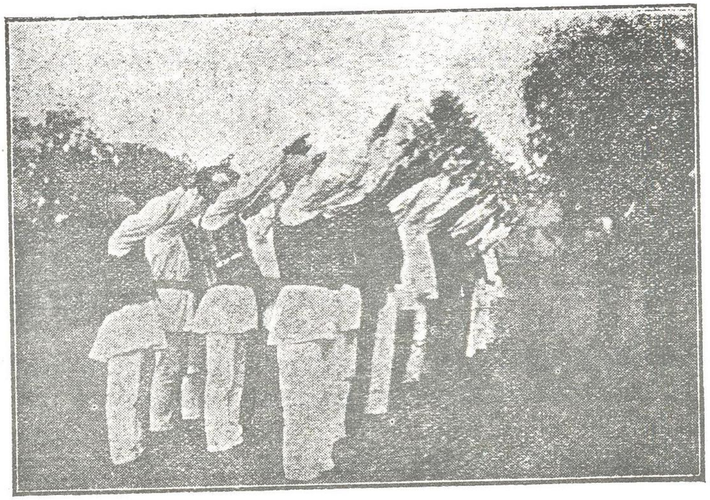
CE INVAŢĂ LEGIONARUL IN CUIB?

I. *Credinţa în Dumnezeu!*

Mai întâi învaţă să-şi aducă aminte de Dumnezeu şi să se roage Lui. Acesta este primul gând dintr'o şedinţă. „Să ne rugăm lui Dumnezeu“ este vorba prin care se deschide şedinţa. De aceea se spune că un cuib adunat este ca o biserică. Nimeni nu trebuie să vie cu voie rea.

II. *Amintirea și respectul celor morți pentru Legiune.*

După aceea gândurile celor adunați acolo trebuie să meargă spre cei cari s'au jertfit pentru credința și Mișcarea legionară. Spre martirii și eroii cari și-au dat viața. In primul rând spre acei doi sfinți ai mișcării noastre: *Ion Moța* și *Vasile Marin*, cari s'au jertfit de bună voie pentru slava lui Dumnezeu și a Legiunii noastre.

Un grup de săteni legionari, salutând...

Apoi pentru toți ceilalți camarazi morți. Când facem aceàsta cu credință adevărată, sufletele lor vin între noi, ne ajută și ne sfătuiesc bine.

Pentrucă noi suntem siguri că cei morți nu ne-au părăsit. Ei cari au fost în stare pe pă-

mânt fiind, să se ridice așa de aproape de ceruri, cu siguranță că acum când ei se găsesc acolo, nu ne părăsesc. Noi însă, trebuie să ne aducem aminte de ei, să ne rugăm pentru ei.

SĂ CREADĂ IN LEGIUNE ȘI SĂ RĂMÂNĂ NEDESPĂRȚIT DE EA

Tot în cuib legionarul învață că credința legionară până la urmă va învinge, trecând peste toate greutățile. Că din suferința și credința fiecăruia va crește învierea legionară. *Invierea țării.* Pentru deșteptarea din somnul acesta al morții, datoria de onoare a fiecărui soldat din mișcare este aceea de a nu trăda niciodată Legiunea. Trădarea e cel mai urât și mișel lucru din lume. Dacă se întâmplă ca cineva să nu mai creadă în învierea legionară, se duce la șeful lui și-i spune acest lucru în mod clar, apoi pleacă. Dar nu trădează.

CÂNTECUL

In cuib legionarul mai învață să cânte. Să cânte cântece cari îi amintesc credința lui și idealul lui. Iată ce cuvinte frumoase spune Căpitanul despre cântec: „Pentru a putea să cânți îți trebuie o anumită stare sufletească. O armonie în sufletul tău. Cel ce merge să fure pe cineva, acela nu poate cânta. Nici cel ce merge să facă o nedreptate. Nici cel al cărui suflet este ros de patimi și de vrășmășie față de camaradul său. Și nici acela al cărui suflet este sterp de credință. De nu veți putea cânta să știți că

este o boală care vă roade în adâncul fiinţei voastre sufleteşti, sau că vremea v'a turnat păcate peste sufletul curat; iar dacă nu le veţi putea vindeca, să vă daţi de-o parte şi să lăsaţi locul vostru celor ce vor putea cânta".

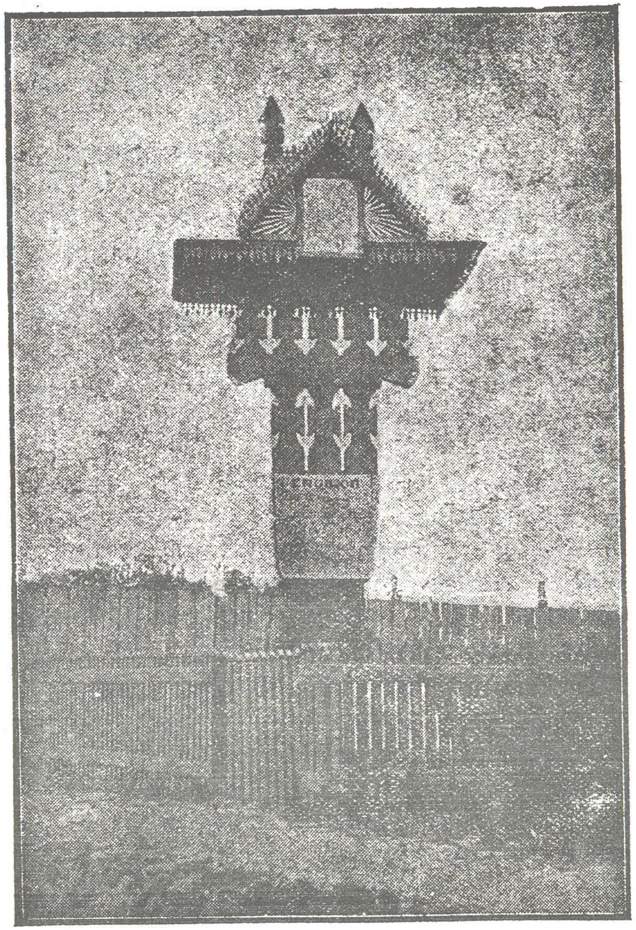
CAMARADERIA

Una dintre cele mai rodnice învăţăminte pe cari ni le dă cuibul, *este camaraderia.* Aici învăţăm că toţi trebuie să fim fraţi între noi. Toţi legionarii sunt slujitorii aceleiaşi *credinţe*, poartă în pieptul lor aceleaşi *doruri*, toţi luptă pentru acelaş *scop*, toţi au acelaş *şef*. De aceea nu trebuie să existe între ei nici un fel de deosebire. Cel bogat stă în rând cu cel sărac. Cel învăţat stă sub comanda unui om mai puţin învăţat. Şeful de cuib ţăran este ascultat de un legionar cu mai multă şcoală, dar care nu este aşa vrednic. In cuiburi se pierde deosebirea aceea grea, care făcea pe omul din popor să stea cu pălăria în mână înaintea altuia, care era aşa numit domn. Camarazii se iubesc între ei. Ei se preţuiesc după vrednicie. Sufletul trebuie să fie ales. *Omul care are suflet mare şi cinstit acela se ridică în ochii şi stima celorlalţi, orice meserie ar avea el.* Cine a fost prin taberile de muncă legionară a putut vedea ce însemnează camaraderia. Toţi lucrau la fel, se culcau în aceleaşi bordeie, mâncau aceeaşi mâncare. Nu se făcea nici un fel de deosebire, deşi lucrau acolo deavalma, ţărani, meseriaşi, învăţători, preoţi, studenţi sau profesori. *Toţi erau camarazi, toţi erau fraţi.*

Prin camaraderie vom ajunge să facem din întreg neamul nostru, cum am spus, o mare familie, ai cărei copii să se iubească ca fraţii chiar dacă nu au toţi aceiaşi ocupaţie. Atunci va fi bine şi vom putea spune în adevăr, că ţara noastră va fi ca un colţ de rai. Aceasta este camaraderia, pe care o învăţăm şi o propovăduim prin ajutorul cuibului şi a vieţii celei noi care se trăieşte aici. Un bun legionar este un bun camarad. In sufletul lui găsesc loc şi celelalte învăţături bune, cari formează *legile cuibului*, pe care le vom explica în câteva cuvinte.

DISCIPLINA

Mişcarea legionară cere tuturor membrilor săi să fie *disciplinaţi*. Fără disciplină orice societate omenească şi orice neam se prăbuşeşte. Vin peste el alte neamuri cari îl stăpânesc. Unde toată lumea vrea să fie mai mare, nu merg lucrurile bine. Românul zice: unde nu-i cap, vai de picioare, adică unde nu este ordine şi disciplină care să rânduiască mersul lucrurilor şi al oamenilor, este vai de lume. Nu vedem noi astăzi câtă destrămare este pretutindenea, tocmai pentrucă oamenii nu sunt învăţaţi să fie disciplinaţi! Disciplina legionară cere să-ţi urmezi şeful şi la bine şi la greu. Deasemenea să o facă omul de voie bună ca pe un lucru folositor, nu de silă şi greutate.

Troiţă ridicată de mâini şi credinţă legionară

MUNCA

In cuib legionarul învaţă să muncească. Nu numai pentru el ci şi pentru ţară. Dumnezeu l-a lăsat pe om, nu ca să trândăvească ci pentru ca să-şi sfinţească viaţa prin muncă. Rostul omului pe pământ este: *munca*. Insuşi Fiul lui Dumnezeu cât a stat printre noi a muncit muncă grea şi obositoare. Unul pe un ogor, altul pe altul, dar toţi trebue să muncim şi prin muncă să facem fapte bune. Talantul pe care ni l-a dat Dumnezeu, nu trebuie să-l băgăm în pământ ci să ne străduim a-l întări prin hărnicia noastră. In România legionară trântorii şi toţi cei cari fug de muncă, nu vor putea trăi. In cuib înveţi să fii harnic. Un legionar niciodată nu poate să spună: *Am terminat, nu mai am nimic de făcut*. Totdeauna el se întreabă: oare ce mai am de făcut? Se gândeşte şi porneşte la fapte noui.

Mântuirea neamului vine prin muncă. Gândiţi-vă la ziua când toată lumea, cu mic cu mare, va munci pentru binele întregului neam. Minuni se vor putea face.

TĂCEREA

In şcoala cuibului românul mai învaţă un lucru nespus de bun: *să nu mai vorbească atâta. Invaţă să fie mai tăcut*. Mai puţin vorbăreţ şi mai serios.

Noi am ajuns ca babele acelea cari pleacă dimineaţa după apă şi pornindu-se pe vorbă,

le prinde seara şi întorsul vitelor din câmp şi ele tot nu mai sfârşesc. Vorbesc şi iar vorbesc. Găina care cântă prea mult nu face ouă, zice proverbul. Nici omul care vorbeşte mereu *nu face treabă multă*.

Trebuie să ne lăsăm de obiceiul acesta urât de a vorbi mereu, şi când trebuie şi când nu trebuie, şi ce trebuie şi ce nu trebuie. Omul care vorbeşte multe spune şi prostii multe. Legionarii prin şcoala lor au pornit răsboiu împotriva vorbelor. In locul întrunirilor şi al cuvântărilor cu vorbe plăcute dar goale, legionarii au făcut tabere de lucru, şantiere şi clăci, ajutorând pe cei săraci, pe văduve şi familiile cu copii mulţi. Apoi au făcut şcoli, mânăstiri, biserici, troiţe şi drumuri. Vorba este bună la locul ei.

EDUCAŢIA

Scopul acestei cărţi este tocmai acela, de a arăta cum în cuib şi prin ajutorul învăţăturilor ce le primim aici, trebuie să devie fiecare din noi *alt om*. Educaţia legionară îţi ajută să cunoşti bine Legiunea şi viaţa cea nouă. Cine nu se străduieşte să se facă *om nou*, numai degeaba va purta cămaşa verde şi va şti să facă un salut legionar. Nu în aceasta stă schimbarea. Din om cu păcate să te faci mai bun, mai curat. Să devii legionar.

AJUTORAREA ALTUIA

Camarazii fiind fraţi între ei trebuie să sară toţi şi să ajute pe unul căzut în necaz şi nenorocire. Aşa este creştineşte să ne ajutăm unii pe alţii şi să nu râdem, nici să nu fim bucuroşi de primejdia care a venit pe capul cuiva. Trebuie să fim toţi, fraţi la bine şi la rău.

ONOAREA

Unul din cele mai frumoase învăţăminte pe care ni le dă creşterea legionară, este acela de a fi *om de onoare*. Poţi să fii muncitor, disciplinat, tăcut şi cum vrei, dacă eşti mişel sau ticălos, nu eşti bun de nimic. Despre asemenea oameni se spune că sunt: brânză bună în burduf de câine.

Omul de onoare nu minte, nu face fapte ticăloase, nu luptă pe la spate, nu-i secătură. El merge totdeauna pe drumul cel drept, orice greutate ar avea de întâmpinat. La onoare trebuie să ţină mai mult decât la orice.

* * *

OMUL NOU

Acum dupăce ştim bine ce este cuibul şi ce învăţături frumoase ne dă el, credem că fiecare cetitor cunoaşte lămurit: *ce vrea Mişcarea legionară*.

Ea vrea să facă din român un om nou cu suflet nou, aşa după cum l-am descris în paginile trecute. Când vom ajunge ca în sufletul fiecărui român să crească învăţătura cea bună, atunci Mişcarea legionară a ajuns la culme, *a biruit*.

Aceasta va fi cea mai mare biruinţă pe care neamul românesc şi-o va câştiga. „Invierea neamului acestuia clocoteşte sub pământ şi va isbucni în curând, luminând cu lumina ei întreg viitorul şi întreg trecutul nostru întunecat. *Cel ce crede va fi biruitor!*"

PROGRAMUL NOSTRU

Este un fel de boală de care suferă toată lumea astăzi: fiecare întreabă de program. *Ce program aveţi?* este întrebarea pe care o auzi pretutindeni chiar şi dela ţărani. Ca şi cum ţara românească numai de asta ar duce lipsă, încolo are de toate ca în Canaan. Curge lapte şi miere. Să ne înţelegem iubiţi cetitori.

Intâi, să vedem ce este un program. Un program este un fel de rânduială, după care un partid zice că va conduce ţara, dacă va fi chemat la putere. Adică se spune într'un program: ce va face cutare partid pentru biserică, ce va face pentru şcoală, pentru ţărani, pentru negustori şi pentru toată lumea. Cu un cuvânt, cum se va strădui partidul ca să fie bine şi linişte în ţară şi fiecare să fie mulţumit şi fericit. *Acesta este un program.*

Cum sunt programele partidelor politice? Apoi pe hârtie, unde sunt scrise, sunt bune toate. *Nenorocirea nu stă în programe, ci în aceea că nici un partid nu se ţine nici nu s'a ţinut de program.*

Fiecare vorbeşte de program când *nu* este la

putere, iar când a ajuns să conducă, uită de orice program şi face fiecare cum vrea.

In nici un program al nici unui partid politic nu scrie, că membrii partidului să facă ticăloşii, să fure banii statului şi să facă tot felul de afaceri pe spatele statului şi al nostru. In nici un program nu scrie ca să aibă cineva zece servicii cu sute de mii lei pe lună şi ţăranul să-şi vândă pe nimica produsul lui şi să fie muritor de foame.

Nicăirea nu scrie ca ţara aceasta să fie pentru unii mumă iar pentru alţii ciumă. Aşa că trebuie să se isprăvească odată şi cu povestea aceasta ticăloasă a programelor de care toată lumea îşi bate joc.

Pentru ca să duci la înfăptuire un program în primul rând îţi trebuie oameni vrednici, cinstiţi, cu multă omenie şi dragoste de ţară, cari să vrea cu tot dinadinsul să facă acest lucru. Astfel de geaba ai program scris în carte şi stă de fac păiangenii pânză pe el, ori îl rod şoarecii. *Ce folos de program, ori cât de bun ar fi el, dacă nu sunt oameni cari să-l ducă la îndeplinire.*

Mişcarea legionară şi Legiunea tocmai acest lucru îl urmăreşte. După cum am arătat ea se luptă din răsputeri, prin învăţămintele ce le dă prin cuiburi, ca să facă *oameni noi şi de treabă,* cu ajutorul cărora să pună apoi ordine în ţară. *Acesta este marele program legionar.* Să facă oameni vrednici, disciplinaţi, cu dragoste de neam, cari să fie în stare să îndeplinească un program. Altfel totul este zadarnic.

Iată ce asemănare putem da noi ca să fie mai

bine înțeleasă chestiunea aceasta cu programul.

Un program este ca un fel de listă de mâncare, pe care sunt scrise tot felul de bunătăți. Cine vă întreabă: ce listă de mâncare facem pentru mâine, ce fel de mâncare vom mânca mâine? Adică este ca și cum ar zice: ce program aveți? La aceasta răspundem: ca să faci una sau mai multe feluri de mâncare, trebuie mai întâi să ai din ce și cine să facă. Altfel poți face cea mai frumoasă listă pe care să scrii tot felul de bunătăți, tot flămând rămâi dacă nu ai din ce face acele mâncări. Adică venind la program: degeaba este program frumos, *dacă nu sunt oameni pentru el.* Asta este totul. Omul! Omul sfințește totul și sfințește și programul.

In modul acesta credem că s'a lămurit și chestiunea cu programul.

ISTORIA MIȘCĂRII LEGIONARE

După cum am văzut din cuprinsul acestei cărticele, Mișcarea legionară este tânără. Nu are decât zece ani. Cu toate acestea are o istorie foarte sbuciumată și plină de fapte, ca și cum ar fi de o sută de ani. Multe necazuri și furtuni au trecut peste capul ei. Mișcarea aceasta și slujitorii ei a fost cea mai prigonită. Zeci de mii de oameni de tot felul, învățați și țărani, tineri și bătrâni și chiar femei și fete nevinovate au fost bătuți și arestați, chinuiți și persecutați numai pentru că erau legionari și luptau pentru o zi mai bună. Vina de a fi legionar este atât de

mare încât poate să te coste chiar viața, cum i-a costat pe unii. Din pricina acestei prigoniri chiar și numele organizației a fost mereu schim-

Se strâng legionarii săteni lângă cruce...

bat. In zece ani de mai multe ori. Numele unei organizații este ca un fel de haină care îmbracă

trupul ei. In anii cari au trecut trupul legionar a crescut şi s'a făcut tot mai viguros şi tare, dar a rămas acelaş. Haina însă, nu.

Am arătat că noi dintru început ne-am numit legionari şi organizaţia noastră Legiunea „Arhanghelul Mihail". Aşa am trăit din 1927 până în 1930, când la Dumineca Floriilor am botezat organizaţia noastră şi cu numele de Garda de Fier. Nu multă vreme am dus-o sub acest nume. In Ianuarie 1931 guvernul naţional-ţărănesc a desfiinţat şi a disolvat Legiunea şi Garda de Fier. Pe Căpitanul organizaţiei şi alţi şase conducători i-a băgat la închisoare pentru vina de a fi organizat Garda de Fier. După trei luni de închisoare au fost eliberaţi, fiind achitaţi atât de Tribunalul din Bucureşti, cât şi de Curtea de Apel şi de Casaţie.

In timpul arestării au fost desfiinţate toate sediile noastre, s'au luat toate hârtiile, şi toate actele. Guvernul nu ne mai da voie să purtăm numele cel vechi. Ce era de făcut? Am luat alt nume. Din 1931 organizaţia s'a chemat „*Gruparea Corneliu Zelea-Codreanu*". Aşa am trăit până în 1933. Dar să vedeţi ce păţeam cu numele. Când se prezentau legionarii la sate şi spuneau că vin în numele Grupării Corneliu Codreanu, lumea întreba: nu sunteţi D-voastră legionarii cari eraţi în Garda de Fier? Noi sigur răspundem: tot aceia suntem. Şi neamul acesta românesc tot legionari ne-a zis şi organizaţiei, tot Gardă de Fier, ori a vrut vre-un guvern ori nu.

In toamna anului 1933 guvernul liberal, în frunte cu Duca, după ce ne-a lăsat de am depus liste, am cheltuit, am alergat, ne-au bătut din nou şi au omorât vre-o câţiva legionari, a desfiinţat şi a disolvat şi Gruparea Corneliu Zelea-Codreanu, iar pe legionari i-a băgat cu miile la închisoare. A fost un proces mare în 1934 şi sute de procese mai mărunte din care am eşit cu bine. Voind să mergem mai departe cu lupta şi cu organizaţia, am fost siliţi să ne luăm alt nume.

Pe la sfârşitul anului 1934, Mişcarea legionară a luat numele de „Totul pentru Ţară". Mişcarea sau partidul „Totul pentru Ţară", având ca semn electoral un patrat cu două puncte în mijlocul lui.

De atunci încoace sub acest nume trăim. Organizaţia este recunoscută de legile ţării. Cu toate acestea este prigonit rău şi partidul „Totul pentru Ţară".

Trecând peste toate piedecile va merge înainte, până la biruinţă. *Căci Mişcarea legionară, orice nume ar purta şi ori cum se va chema, va birui aducând Neamului românesc INVIEREA.*

CĂPITANUL

Vom spune câteva cuvinte în această carte despre Căpitan.

Dl Corneliu Zelea-Codreanu, Căpitanul mişcării legionare, este născut în 13 Septemvrie 1899, în Iaşi. Este feciorul profesorului Ion

Zelea-Codreanu, din Bucovina, al cărui tată a fost ţăran.

Viaţa Căpitanului a fost foarte sbuciumată. După şcoala primară a mers la liceul militar. Când era în clasa cincea a intrat România în răsboi. Atunci a plecat şi el cu armata română în Ardeal. Fiind prea tânăr nu a fost primit voluntar, dar el totuşi a mers. S'a purtat frumos. In timpul războiului a făcut şcoala militară de ofiţeri. Tot în acest timp a terminat liceul. După pace şi unire în 1919 s'a dus la Universitatea din Iaşi şi s'a înscris la Drept pentru a se face avocat. Aici a condus mişcarea studenţească şi muncitorească împotriva bolşevismului, a jidanilor şi a înstreinaţilor.

Văzând cum conducătorii nu se îngrijesc de drepturile românilor ci dimpotrivă le trădează, dând mâna cu duşmanii, cu încă şase ortaci a voit să pedepsească mai mulţi miniştri şi bancheri jidani. Unul dintre ei i-a trădat, au fost arestaţi şi închişi. După şase luni de închisoare fiind judecaţi şi achitaţi, venind la Iaşi, a găsit aici pe o mare coadă de topor, unealta streinilor care lupta împotriva mişcării naţionale, prefectul de poliţie Manciu.

Acesta a fost un adevărat călău şi mulţi studenţi şi tineri au fost victimele lui. Odată la un proces voind să-l aresteze pe Căpitan, dupăce altă dată şi pe el l-a bătut, a scos pistolul şi l-a ameninţat. Atunci Căpitanul, apărându-se, a tras în el şi l-a omorît. A fost iar închis şi ţinut

mai multe luni la puşcărie. Judecat la Turnu Severin, a fost achitat din nou.

A plecat după aceea în Franţa, ca să-şi mai înmulţească învăţătura. Acolo a stat 2 ani. S'a întors în ţară tocmai în anul 1927. Imediat a înfiinţat Legiunea „Arhanghelul Mihail" şi mişcarea legionară, după cum am arătat.

A muncit, a luptat şi a suferit mult pentru această mişcare. A fost arestat de mai multe ori şi a fost închis. Niciodată nu a fost condamnat. Mai târziu în anul 1931 şi 1932 a fost ales în două rânduri deputat. In parlament a vorbit în numele neamului şi a cerut, Căpitanul cel dintâiu *pedeapsa cu moartea* pentru toţi cei cari au furat banii statului şi au făcut afaceri necinstite.

A mai cerut o mulţime de alte drepturi şi legi, cari sunt scrise în alte cărţi.

Insemnăm aici şi închisorile prin care a trecut Căpitanul, cu timpul petrecut în fiecare.

Prima dată a fost arestat în 29 Martie 1923 şi a fost ţinut până în 6 Aprilie, la închisoarea din Iaşi, numită „Poarta Verde".

Apoi în 9 Octomvrie 1923 până la 30 Martie 1924 la Văcăreşti. După aceea în 25 Octomvrie 1924 până în 25 Maiu 1925, trecut prin Galata dela Iaşi, la Focşani şi Turnu-Severin.

In anul 1926 două zile la Focşani. In 1928 a fost ţinut din nou 17 zile la Galata. Apoi iarăşi la Văcăreşti, din 26 Iulie 1930 până în 30 August acelaş an. Anul 1931 a început cu închisoare şi anume din 12 Ianuarie până la 1 Aprilie. In anul 1933 în Decembrie a trebuit să

se ascundă, căci altfel e păţea rău, căci ar fi putut fi omorât. Trei luni a stat aşa, apoi s'a predat la Consiliul de Răsboiu în Martie 1937, unde a stat până la 5 Aprilie, când a fost eliberat.

Din închisoare în închisoare şi-a petrecut tinereţea luptând pentru Dreptatea Neamului românesc. Aceasta este pe scurt viaţa Căpitanului, în care şi-au pus nădejdea toţi românii.

GENERALUL GHEORGHE CANTACUZINO-GRĂNICERUL

Generalul Gh. Cantacuzino este unul dintre cei mai mari eroi şi viteji ai ţării noastre. Intreaga viaţă şi-a închinat-o Patriei şi Neamului. Din copilărie s'a pregătit pentru a fi ostaş. In armată a urcat cu glorie toate gradele până la acela de general care îi împodobeşte bătrâneţele. In timp de pace a organizat corpul grănicerilor de unde i se trage şi numele de Grănicerul. Din averea proprie generalul Cantacuzino a înzestrat şi grănicerimea. In timpul răsboiului în fruntea soldaţilor săi, care-l iubeau foarte mult, a intrat în Ardeal şi a dat lupte frumoase la Sebeş-Avrig, Porceşti-Sibiu. In retragere s'a purtat aşa de vitejeşte în munţii Carpaţi, la Coţi, încât a oprit pe loc multă vreme pe duşman şi a fost decorat cu cea mai mare decoraţie românească „Mihai Viteazul". In această luptă a fost rănit şi şi-a pierdut vederea dela un ochiu.

Tot pentru fapte măreţe, chiar Regele nostru Ferdinand l-a citat (lăudat) cu ordin de zi, pe

întreaga armată. A luptat cu grănicerii săi şi la Oituz şi în alte părţi.

Treizeci de ani a purtat haina militară. Când a desbrăcat-o şi acum la bătrâneţe când ar fi avut dreptul de odihnă, a îmbrăcat cămaşa verde a legionarilor şi a pornit la o nouă bătălie. A suferit în rând cu tineretul, toate loviturile dela cei mari. A fost arestat în 1933 şi dus la Jilava unde s'a culcat cu legionarii pe scândura aspră şi goală. Viteazul care avea atâtea decoraţii pentru fapte mari şi patriotice, a trebuit să ducă şi viaţă de închisoare pentru dreptate. In viaţa civilă a fost ales de trei ori deputat luptându-se pentru cei năpăstuiţi.

Acum stă în fruntea tineretului şi sub comanda Căpitanului pe care-l iubeşte ca pe copilul său.

Tocmai când tipăream această cărticică ne-a venit vestea morţii generalului Gh. Cantacuzino. — Ne-a părăsit, ducându-se la ceilalţi morţi ai Legiunii, despre cari vom scrie în şirele următoare. — Dumnezeu să-l odihnească.

MORŢII NOŞTRI

Mişcarea legionară are mulţi morţi. Oameni credincioşi cari şi-au dat viaţa şi sângele lor scump pentru credinţa sfântă a Legiunii. Vieţile lor curate stau la temelia acestei credinţe.

Aşa au hotărît ursitoarele, ca pentru a putea birui şi să vină o zi mai bună pentru milioanele de români necăjiţi, să fie jertfiţi mulţi legionari. Câte unul, câte unul, dintre cei mai buni, au trecut din lumea aceasta pământească, în ceruri.

Au lăsat aici, copii, părinţi fraţi, surori şi camarazi şi au plecat. Pe drumul care nu mai are întoarcere. Din soldaţii Arhanghelului Mihail, ce erau pe pământ, s'au dus la El în cer. Au murit legionari din toate straturile sociale. Au murit ţărani legionari şi studenţi, croitori şi meseriaşi, funcţionari şi alţi oameni învăţaţi. In fruntea legionarilor, cari s'au despărţit de noi, murind pentru religia creştină şi Legiune ca odinioară mucenicii, stau: *Ion Moţa* şi *Vasile Marin*.

Când au văzut că duşmanii cei mari ai Bisericii şi ai bunelor rânduieli omeneşti, au aprins în nenorocita de Spanie bisericile şi au puşcat cu mitralierele în faţa chipului sfânt al Fiului lui Dumnezeu, şi din altare au făcut closete, sufletul lor s'a cutremurat şi n'au mai putut răbda. Au plecat departe să lupte împotriva acestor fiare cu chip de om. Dumnezeu văzând gândurile lor mari şi sufletele curate, i-a luat dintre noi.

Prin moartea lor aşa de înălţătoare au făcut să se cutremure tot neamul românesc şi chiar altele. Au sfinţit credinţa legionară şi au întărit-o.

Ei vor veghea ca această mişcare să meargă pe drumul biruinţii. Ei stau chezăşie că această mişcare va învinge şi va face dreptate.

DUŞMANII MIŞCĂRII LEGIONARE

Mişcarea legionară are foarte mulţi duşmani. De tot felul. Aceştia se străduiesc din toate puterile lor să oprească şi să distrugă credinţa legionară, pentru ca să nu învingă. Biruinţa legionarismului înseamnă moartea acestor duşmani.

De aceea folosesc toate mijloacele ca să nu poată merge legionarii înainte

Cari anume sunt duşmanii mişcării legionare şi cum lucrează ei?

Avem întâiu pe *JIDANI şi COMUNISMUL* sau bolşevismul cum i se mai zice. Jidanii au venit cu bolşevismul îndemnând pe oameni, unii contra altora — nemai ascultând de Dumnezeu şi de învăţăturile Lui. Ştie acum toată lumea ce pârjol este în Rusia şi în Spania, unde bolşevicii au ajuns să fie mai mari. Asemenea ticăloşii ca în aceste două ţări nu s'a văzut niciodată, de când îi lumea. Jidanii ar dori ca şi în ţara noastră să fie ei stăpâni. De aceea răspândesc printre români comunismul. Minţind, ei caută să arate că în Rusia sovietică de când stăpâneşte bolşevismul, este o viaţă foarte plăcută ca în rai.

Arma lor cea mai puternică prin care lovesc în tot neamul românesc este gazeta, ziarul. Ori unde se aşează mai mulţi jidani într'o ţară, primul lucru pe care-l fac este acela de a pune mâna pe gazete. Ei ştiu că acela care stăpâneşte gazetele unei ţări, este stăpânul ţării. Odată în mâna lor gazetele, ei nu scriu decât acele veşti şi acele lucruri cari le plac lor şi le convin. Nici o ştire care este în contra socotelilor lor drăceşti, nu o lasă să treacă în gazete pentru ca bieţii cetitori să nu ştie adevărul care se petrece în lume. Dau şi ştiri falşe, numai ca să-şi ajungă scopurile lor.

Pe de altă parte, având gazetele la îndemână,

scriu ce vreau despre mişcările naţionale pe cari nu le pot vedea.

Numai lucruri rele spun despre mişcările naţionaliste, ca poporul să nu aibă încredere în ele şi să nu le urmeze.

In ţară la noi aproape toate ziarele cari ies în fiecare zi, sunt ori jidoveşti curate, cum este *Dimineaţa, Lupta, Adevărul* şi altele, ori sunt cu mulţi jidani cari scriu la ele.

In felul acesta ei fac ce vreau şi cu mare greutate gazetele româneşti, puţine cum sunt, pot ţine piept celor jidoveşti scrise în limba românească.

ALŢI DUŞMANI

Pe lângă *comunism şi jidani*, alţi duşmani ai mişcării legionare sunt:

1. Românii ticăloşi
2. Partidele politice.

Românii ticăloşi, cari au făcut tot soiul de fără de legi, se tem foarte mult că atunci când va învinge această mişcare vor fi traşi la răspundere în faţa legilor, pentru toate faptele lor. Bine nu-i va fi la nici unul care a lucrat împotriva neamului. Vine ziua de plată şi răsplată, când fiecare va da seama. Legionarii nu glumesc.

Ei (românii ticăloşi) ar vrea ca această zi să nu vie niciodată şi de aceea luptă din răsputeri în contra mişcării legionare.

Partidele politice văd că această mişcare, pe zi ce trece, creşte mai mult şi se întăreşte. Românii au tot mai multă încredere în legionari

şi tot mai puţină în partidele vechi şi cunoscute. De aceea ele se distrug, se nimicesc văzând cu ochii. Se despart şi se fac tot mai multe partide mici, cari nu mai au putere şi nu mai crede nimeni în ele. In acest timp legionarii se tot înmulţesc şi cresc. Din această cauză vine vrăşmăşia dela partidele politice. Li se duce timpul cel bun, când făceau ce vreau şi membrii partidelor se îmbogăţeau aşa peste noapte.

CUM LUCREAZĂ ACEŞTI DUŞMANI?

Toţi duşmanii mişcării noastre şi-au dat mâna şi-au pornit să ne nimicească. Ei lucrează prin mai multe mijloace.

In primul rând prin *gazete, prin cărţi şi prin tot felul de veşti mincinoase* scriu numai rău despre legionari şi mişcarea lor.

Un cuvânt cum se cade nu găseşti.

Ce-şi zic ei?

„Dacă o să îmbuibăm capul românilor în fiecare zi cu câte puţină otravă în contra legionarilor, nimeni nu va mai avea încredere în ei".

Niciodată nu s'a văzut atâta ură, câtă este azi împotriva noastră. Milioane de cărţi şi gazete s'au răspândit contra Legiunii. In aceste cărţi şi gazete s'au scris cele mai neadevărate lucruri pe care şi-le poate un om închipui.

BÂRFIREA CONDUCĂTORILOR

Dar nu numai atât. Tot prin gazete şi cărţi mincinoase şi prin grai viu, aceşti duşmani s'au aruncat asupra conducătorilor mişcării şi mai

ales asupra Căpitanului, cu tot felul de bârfeli. Se leagă de viaţa omului, de cinstea lui şi aşa mai departe.

Ei ştiu că nu este adevărat ce spun, dar puţin le pasă. Trebuie ca lumea să ajungă să creadă toate aceste minciuni ca să se îndepărteze de legionari.

Nimeni nu scapă dintre conducătorii legionari de bârfeala aceasta ticăloasă.

Şi vorba rea se duce ca vântul. *Nici nu te poţi apăra.*

PRIGOANA

Cu bârfeala şi celelalte lucruri nu este deajuns. Când văd duşmanii că nici aşa nu merge şi mişcarea legionară creşte mereu, merg mai departe. Ei fiind la putere şi având la îndemână mijloace, prigonesc pe legionari. Pe toţi. Dela cel mai mic până la cel mai mare. Dacă este un slujbaş la Stat, îl dă afară; dacă cere şi el un post, nu i se dă. Şi câte alte nedreptăţi. Apoi încep chinurile. Arestează omul pe nedrept şi fără nici o vină. Ori dacă nu, făuresc ei vină aşa din senin. Câţi şi-au stricat sănătatea prin închisori, de mizerie şi de nevoi. Ba unii au şi murit din pricina prigoanei, la care au fost supuşi.

Dacă s'a întâmplat că nemai putând suferi ai ridicat şi tu odată mâna, atunci legionarii au fost aspru pedepsiţi.

Toate acestea se fac numai pentru a nimici mişcarea legionară.

DAR LEGIONARII INVING!

Toate atacurile duşmanilor, oricât de mari ar fi fost ele, s'au sdrobit de credinţa şi jertfa legionară. Au stat legionarii ca munţii şi toate valurile mării ca şi toate furtunile s'au lovit de ei, dar nu i-au putut clătina. Tot mai tari s'au făcut şi tot mai mulţi. După fiecare lovitură ei se înmulţeau şi creşteau. Neamul românesc nu a putut fi legat la ochi. El vede de unde poate să-i vină mântuirea şi tot mai tare se strânge lângă legionari.

DUPĂ ZECE ANI

Am arătat că mişcarea legionară a pornit în 1927. Deci are acum zece ani. *La început au fost numai cinci inşi.*

Acum, după zece ani de tot soiul de lovituri şi chinuri, — CĂPITANUL nostru spune că suntem *UN MILION.*

„UN MILION de suflete de femei, de copii, de bărbaţi şi bătrâni, cari au o *credinţă nouă*, cari trăiesc, cari luptă, cari jertfesc sub steag legionar, *cari aşteaptă România legionară şi cred într'ânsa*".

„UNDE VĂ ESTE BIRUINŢA, DUŞMANILOR? ŞI UNDE VĂ VA FI BIRUINŢA? *CĂCI DACĂ N'AŢI PUTUT NIMICI CINCI, CUM VEŢI MAI PUTEA NIMICI DE DOUĂ SUTE DE MII DE ORI CÂTE CINCI?*"

ION BANEA

RÂNDURI
pentru
GENERAȚIA NOASTRĂ

Cu un cuvânt introductiv
de
ION I. MOȚA

Rânduri de creștet

Autorul acestei broșuri, căruia Ardealul legionar de mâine îi va datora mult, crede folositor să-mi ceară câteva rânduri pentru a le pune în creștetul acestor pagini ale sale. Pagini menite să întărească descălecatul legionar în Ardeal.

Dar armata aceasta de fier care vine astăzi, dinspre răsărit, din țara Moldovei, voind parcă să întoarcă țării apusene binefacerile și altoiul descălecatului prin care s'a înălțat ea în vremurile ei de pruncie, — această oaste legionară e atât de bine nu zugrăvită ci mărturisită în aceste pagini de spovedanie ale Comandantului Legionar Ion Banea, încât eu găsesc de ajuns să vorbesc aci despre un singur lucru mai mărunt, întrucât e mai personal.

Valul de viață legionară cuprinde tot mai mult Ardealul. Tot mai mult, românimea apuseană se orândueşte sub comanda Căpitanului. Marile înnoiri ale popoarelor au fost totdeauna înfăptuite prin căpitănia conducătoare a unui om providențial. Nu e locul să stăruim aci în a arăta pentru ce fără mâna de cârmă a unui asemenea mare conducător, eforturile și misiunile diverselor generații menite să răsbată prin vremuri grele, n'au putut nici odată să fie împlinite, să se înalțe pe culmea victoriei.

Cel care vă vorbește aci are o mare mândrie și mulțumire: încă de acum 12 ani a mărturisit și a arătat cu hotărîre, în disprețul și neîncrederea multora, pe omul sortit să ne fie Căpitan, pe omul fără de care generația noastră e incapabilă de a-și împlini misiunea: C o r n e l i u

C o d r r e a n u. Atunci în 1923—24, n'am fost crezut, am rupt multe prietenii pentru crezul meu și m'am înstrăinat în bună măsură de Cluj și de Ardeal. Dar eram încredințat că am văzut bine, că am sfătuit bine și că viitorul îmi va da dreptate.

Azi prezentul îmi dă dreptate. (Nu fac din aceasta un temei de orgoliu personal. Dar mă bucură trezirea Ardealului la marea și tradiționala lui datorie de ostaș al marilor bătălii naționale. Absența Ardealului dela luptele și victoria legionară ar fi fost o întunecare a virtuților românești ale acestui colț de țară).

De aceea eu fericesc acel conflict, acea despărțire din vremurile studențești, căci bucuria regăsirii de acum ne este cu atât mai mare cu cât azi nu purtăm sarcina nici unui compromis, a nici unei greșeli.

Ba aducem chiar, pentru bunul nume al Ardealului un mănunchi întreg de încercați legionari ardeleni, slujitori ai Căpitanului din primele ceasuri de viață legionară. Mai aducem chiar și acea onoare unică de a ști că tot un ardelean e cel mai vechi legionar, acela în mâinile căruia însuși Căpitanul a depus legământul sdu față de Legiune.

Toate aceste amintiri le reîmprospătăm aci fără nici un gând de satisfacție vanitoasă. De asemenea fără nici un fel de spirit regionalist, de orgoliu local. Ci le reamintim ca o dovadă a sănătății trunchiului românesc din oricare parte a țării, le reamintim ca un temei de bune nădejdi în vitalitatea neamului nostru care nu-și greșește atât de ușor calea.

Apropiata biruință legionară va fi începutul marei ascensiuni și străluciri a poporului românesc în lume.

Pentru cucerirea acestei biruinți să ne ridicăm cu toții gata de moarte, în duhul lui Horia, al lui Iancu și al Căpitanului.

18 Sept. 1935.

ION I. MOȚA

Rânduri pentru generația noastră

Cetitorii se vor întreba cu drept cuvânt: care este generația noastră. Iată răspunsul: generația noastră este aceia care în frageda ei copilărie, n'a cunoscut bucuria, n'a știut ce i jocul, n'a trăit tihnită în casa părintească, n'a gustat liniștea. In schimb a simțit curând de tot calvarul răsboiului, lipsurile și boalele. Muzica armelor i-a desfătat urechea, iar părinții i-a cunoscut mai bine doar în concedii sau deloc.

Cu un cuvânt prin generația noastră înțeleg pe *copiii răsboiului*. Pe aceia cari au continuat spiritul eroic și plin de jertfă al tranșeelor. Oamenii seclului al XX-lea.

Este generația care a trebuit să lupte cu realitatea crudă și să se matureze la o vârstă, când alte serii de tineri cetiau la gura sobei basme cu smei și Impăratul Verde.

Este generația căre în țara noastră, întregită, prin oasele și sângele părinților ei, a trebuit să sufere și să îndure cel mai grozav martinaj pe care l-a suferit vreo generație de români în propria lor țară, dela conducători, pentru credințele și atitudinea sa. Căci pe deasupra oricăror alte însușiri ce o caracterizează, generația noastră a născut o *credință nouă*.

Rândurile mele către ea se îndreaptă, și cuvântul meu aşi vrea să li-l împlânt în inimă și în creer, ca pe o sabie ascuțită să-l fixez acolo. Să spintec, să văd, și să deslușesc, *dacă* generația aceasta își cunoaște exact, situația ei în viața neamului; dacă simte ea toată răspunderea momentului, dacă își are bine fixat rostul ei și dacă îndatorirea față de patrie și neam îi este bine precizată. Toate acestea

pentru a ne da seama despre ceiace trebue desăvârşit.

Să încercăm o examinare.

Situaţia.

In plin proces de divorţ sufletesc faţă de înaintaşii noştri imediaţi, care nu au putut şi poate nici nu au vrut să pătrundă frământările noastre, o adevărată prăpastie s'a deschis între noi. Unii caută să nege această realitate, alţii, să o explice şi să o prezinte mai puţin ameninţătoare. Noi, nu numai că nu o negăm şi nu încercăm să o ascundem, ci mărturisim că luptăm să o adâncim. Faţă de ambuscaţii unei generaţii, care a hrănit un ideal sfânt în sufletul ei — Unirea — şi s'a jertfit pentru realizarea ei, (şi faţă de unii supravieţuitori cinstiţi şi curaţi ai acestei generaţii, al căror suflet însă, s'a topit tot în focul credinţei lor, devenit acum fără rezonanţă la nouile aspiraţiuni) numai aceasta poate fi situaţia.

Generaţia noastră nu se vrea izolată în lanţul de existenţă al neamului, *dar ea nu vrea să continue pe cei de azi.* Noi legăm firul nostru de luptă şi de manifestare românească, cu acela care s'a rupt odată cu viaţa celor ce s'au jertfit pentru România Mare. Oameni vechi supravieţuitori ai celor şaptesprezece ani cari s'au înmormântat de atunci, — cu extraordinar de puţine excepţii — rămân pe dinafara liniei de viaţă naţională. Prăpastia nu desparte deci cum s'ar părea două generaţii, ci pe luptătorii unei credinţe faţă de speculatorii unui ideal, ajunşi prin capriciul sorţii conducători.

Momentul.

Niciodată nu s'a auzit mai bine ca astăzi, cum pârâie încheeturile organizaţiei noastre de Stat. Avem impresia că totul se destramă, se prăbuşeşte. Decadenţa morală şi lipsa oricărui simţ al onoarei şi demnităţii naţionale a atins cea

mai joasă treaptă. Peste suflete s'a întins leşia indiferentului. Pretutindeni resemnare laşe. Şi ceiace este în adevăr dureros, este faptul că nu auzi din locurile de comandă protestul legitim şi plin de îngrijorare, faţă de această situaţie, isbucnind ca din adâncimile de rezervă, sănătoasă ale fiinţei neamului.

Acesta fiind aspectul vieţii de Stat romînesc, generaţia noastră se frământă şi datoria ei este mare. Noi simţim cât e de mare, dar în acelaşi timp şi cât se sublimă. *„Să ne ridicăm puternici în faţa dezastrului şi a furtunei". Cu sufletul nostru, cu credinţa noastră, cu pieptul şi braţele noastre, să luăm de coarne taurul acesta al neputinţei şi să-l înfrângem".* Să dăm satisfacţie cerinţelor colective româneşti, care reclamă prin toţi porii lor: *dreptate şi pedeapsă.* Dreptate pentru tot poporul şi pedeapsă legală pentru ce-i ce i-au fost călăi. Apoi primenirea casei. Ferestre larg deschise şi aer curat: *viaţă nouă, — suflet nou!*

Aceasta este marea îndatorire a generaţiei noastre. Aleşii acestei generaţii au bine precizate gândurile lor şi ştiu ce trebue să facă. Lucrează făcuţi pentru timpul care nu va întârzia să fie al lor. Cunosc deasemenea şi geniul sub conducerea căruia va birui steagul cel nou. Numele lui se spune, se cuvântă şi se cântă. Puţinii rătăciţi ai acestei generaţii, sifiliticii sufleteşti şi ambiţioşii dornici de bisericuţe, vor dispărea la o singură scuturare energică, de pe corpul sănătos al generaţiei tinere de azi, ca nişte paraziţi.

*

Generaţia noastră este sortită *să lupte, să transforme, să aducă o viaţă nouă.* Ei nu'i este îngăduit nici confortul, nici veselia dulceagă, ci frământarea şi lupta. Mai ales lupta, căci aşa-i porunceşte vremea de acum.

Pentru ce?

Pentrucă ne găsim la o mare cotitură a vieţii neamului. Ne găsim la un moment istoric, când formele de

existență prin care ne duceam traiul au devenit sarbăde, s'au uzat și nu mai îmbracă potrivit și după cerință, trupul românesc. In haina cea veche cu fondul ei de viață simte neamul cum se sufocă și se otrăvește. Așa nu mai poate dăinui căci se găsește în primejdie de moarte.

Neamul nostru își reclamă azi o altă viață, călăuzită de un duh nou, cu alt tipar sufletesc. Onoarea de a trage această brazdă în istoria românească ne revine nouă, generației tinere. Năzuințele noastre trebue să ne ducă la câștigarea formulei sufletești prin care neamul românesc să trăiască în condițiuni optime de desvoltare, pentru cel puțin o sută de ani. In lupta aceasta condiția esențială pentru ca *să învingem* este aceea de a fi cât mai singuri, mai între noi, cu sufletul și gândurile noastre, așa cum sunt ele. Să ne păzim de a încerca să ne acomodăm gândirea, acțiunea și judecata, după modelul celor mai bătrâni. Atât pentru condiția biruinței cât și pentru a nu ne irosi munca în zadar. Sufletul tinerimei de azi să se călească numai în focul mistuitor al credinței ei. Alte idei au călăuzit pe înaintași și altul e idealul nostru. Nu este o egoistă dorință de a veni cu ceva nou. Este ceva mult mai profund. Cu generația bătrână de acum, se sfârșește o eră; cu noi începe alta. *Noi suntem începătorii!* Ne găsim în capul coloanei viitorului. Această situație este plină de piedici și greutății. *In fruntea tuturor acestora stă înfricoșătoare răspunderea în fața istoriei.* Căci drumul pe care îl croiește o generație puternică la un moment dat,, pe care-l vor bătători cele următoare, poate să ducă neamul fie spre mărire, glorie și desvoltare, fie în abisul nimicirei. Din acest punct de vedere generația noastră poate avea vreo umbră de îndoială? Sufletul ei poate fi neliniștit?

Răspundem hotărît: nu!

Drumul pe care a început să-l croiască pentru istoria de mâine, este singurul pe care se poate merge cu capul ridicat și plin de mândrie. El se desprinde din străfunzimile

de viață și realitățile românești. L-a desprins un flăcău mândru, pornit dela pământul și pădurea românească. I l-au cântat codrii cari ni se înstrăinează, pământul vlăguit și mulțimea poporului îndurerat. Tineretul de azi al neamului l-a priceput și-l urmează cu încredere, pe drumul lui, *pe calea izbăvirei.* Noi suntem pe linia românească. Pe aceasta trebue să rămânem, să luptăm, și să învingem.

*

Dar pentru a putea învinge starea actuală, reprezentând o anumită mentalitate, un fel de a viețui, de a judeca, cu un cuvânt o tradiție întreagă, trebue mai întâiu să ne învingem pe noi. Invingerea aceasta constă în a ne ridica deasupra lumei actuale și a creia o lume nouă, cu alte idei călăuzitoare, peste cari să ridicăm edificiul gândurilor, acțiunilor și credințelor noastre.

Cea mai mare năzuință, care cuprinde esența revoluției spirituale de mâine, *este dăruită unui nou suflet poporului românesc.*

Fără acest suflet nou, nu este posibilă nici o înoire nici o îndreptare.

Indreptarea nu poate veni decât dela suflet. *Și un suflet nou nu se poate sădi decât într'o generație tânără, care se prezintă curată în pragul vieții și în fața istoriei neamului său.*

Generația noastră și-a găsit și a recunoscut pe maestrul creator al noului suflet românesc. Al noului stat românesc. „Statul bazat pe ideologiea veche a revoluției franceze se ruinează. In lume se pune problema unui stat nou. Statul nou însă nu se poate baza numai pe concepții teoretice de drept constituțional. Statul-nou presupune în *primul rând* și ca ceva indispensabil *un tip de om nou.* Omul nou, sau națiunea înoită, presupune o mare înoire sufletească, o mare revoluție sufletească a poporului întreg, adică o împotrivire direcției spirituale de astăzi, și o ofensivă categorică în contra acestei direcții". Im-

potriva ideilor de *libertate, fraternitate și egalitate* purtate pe drapelul înaintașilor,, generațiea noastră a scris pe steagul ei de luptă: *credință, muncă, ordine, disciplină și ierarhie.* Acestea sunt comandamentele vieții celei noui, pe care tineretul a început să o creieze și să o trăiască.

Credința și munca.

In locul necredinței și ateismului masonic, care tinde să înstăpânească domnia iudaismului, negând pe Dumnezeu și religia Lui, ridicând la locul de slavă Natura și drept manifestare a credinței Dumnezeești, oribila țopăială din hrubele masonice, generația legionară vine cu credința în Dumnezeu, ca cea dintâiu și cea mai puternică idee de bază. Alăturea de latura aceasta a credinței, ideea în sine, este complectată cu credința în viitorul măreț pe care trebuie să-l trăiască neamul nostru, credința în patria strămoșească și credință în puterile noastre. Tot ceeace s'a clădit durabil, numai în puterea credinței s'a făcut. Nimic nu dăinuește fără cimentul credinței, iar celui ce crede toate îi sunt cu putință. *Generația noastră trebuie să se ferească de prea mult criticism și să-și umple sufletul de credință, căci aceasta o va mântui.*

Vremurile noastre sunt vremuri de răscruce, viața colectivă nu se manifestă normal, continuu și tenace, ci este sguduită și plină de frământări în căutarea echilibrului, în găsirea făgașului potrivit tendințelor și plenitudinelor pe care timpul de azi le pretinde acestei vieți.

Acest dezechilibru, pe care-l simțim și-l trăim cu toții, își are originea în îndepărtarea omului dela misiunea lui. A omului și a generațiilor. Când un neam ajunge prin generația care-și deține, în acel moment istoric, destinul lui, — tradiția trecului și aspirațiile de viitor, — să nu mai fie străbătut de fiorul unei mari credințe înviorătoare, care să și le lase pecetea ei distinctă în istorie și a abdicat dela înțelegerea organică a muncii și a creațiunilor prin

muncă, el nu poate trăi decât în frământare, haos și dezechilibru. Acesta este aspectul pe care îl preziintă viața românească dela răsboiu încoace. Tot felul de crize au zguduit organismul nostru social, mergând din dezastru în dezastru, începând cu pustiitoarea criză sufletească, generatoare a tuturor celorlalte prăbușiri cunoscute și trăite. In acest imens haos, de multă vreme s'a aprins o candelă cu lumină nouă. La început mică și firavă, dar apoi tot mai cuprinzătoare, mai strălucitoare. *Este lumina credinții generației tinere.* In răscrucea vremurilor, această credință începe a fi deschizătoare de drum nou. Și în căldura ei liniștitoare, începe să se organizeze o viață nouă, a cărei primă manifestare puternică, este *respectul muncii și cultul ei.* Ințelegând că omul rodește prin muncă și se inobilează prin această vrednicire, generația tânără a început să ridice munca pe soclul ei de odinioară, de unde a fost răsturnată de lene, trândăvie și lux. Oamenii trec repede și generațiile la fel, în urma lor rămân însă înfăptuirile. Acestea stau mărturie în fața urmașiilor, încadrate în patrimoniul național servind în acelaș timp ca exemple și îndemnuri. Creațiunile muncii, generației noastre, stau ca niște sentinele pe întreg cuprinsul țării. Fiecare din aceste înfăptuiri, constitue un simbol. Simbolurile vieței celei noui, pe care această generație constructivă o dăltuește în piatra timpului.

Apelul pe care istoria, speriată în fața haosului în care se înfățișează lumea românească, l-a adresat copiilor celor adormiți în mormântul ei, n'a rămas glas în pustiu.

L-a înțeles generația tânără. Generația creatoare și constructivă. Creatoare de viață nouă și dornică de a clădi o Țară din temeelie. Peste ruinele de astăzi și la încrucișările drumurilor, ea s'a ridicat mândră, cu acest cult a muncii. Pentrucă legionarii chemărilor românești știu prea bine că „România cea nouă nu poate eși decât din eroismul muncii”.

Ordinea.

Dezordinei materiale și sufletești să-i opunem *ordinea desăvârșită.*

Ordinea în gând, în fapte, în administrație, în viață. Fără această operă ordonată, țara noastră se destramă ca o țesătură proastă. „Munca aceasta mare azi când călim sufletele și ne întindem în largul țării, apropiind ora victoriei, mare mâine când va trebui să clădim și să refacem țara aceasta a lenei, a politicei și a ignoranței, este călăuzită de principiul fără care ar da greș: *ordinea*".

Disciplina și ierarhia.

Libertăților democratice, prost înțelese, absurde și impotriva firei, generația noastră le opune două principii sănătoase: *disciplina și ierarhia.*

Nu există una fără cealaltă. Fără disciplină nu poate exista societate bine organizată și prosperă. Ambițiunile și pulsațiile de natură egoistă, ale individului trebue să se plece în fața marelui interes colectiv. Disciplina generației noastre, nu este cazonă, prusacă și aspră, ci educativă și voluntară. Este o disciplină trăită. Ea izvorește din sufletul fiecăruia dintre noi, ca o înaltă înțelegere a vremurilor, a misiunii ce o avem și a valorii principiului în sine. Această valoare trebuie să fie întru atât de înfiptă în sufletele noastre, încât ea să constitue *axa și esența* sufletului generației de azi.

Disciplina cere *ierarhie,* adică comandă și șef. Aceasta presupune răspundere.

Iată normele vieții celei nouı prin care generația noastră luptă să înfăptuească *România de mâine.*

*

Aspectul sufletesc al acestei Românii trebue să fie altul. Mai presus de toate trebue să fie închegat. Dela unire și până acum nu cred, să se fi vorbit mai mult despre

vre-o *necesitate imperioasă,* pe care ar reclama-o însăși condițiile de existență ale neamului și buna lui desvoltare, de cât despre *unificarea sufletească.*

Un neam numai atunci e puternic când toți fiii lui poartă în sufletul lor, aceeași credință, acelaș dor și năzuinți, când într'un cuvânt, sufletul național se prezintă unitar.

Ce s'a făcut în această privință la noi, din partea lumii vechi democratice? *Nimic!*

Ardelean, regățean, basaraben, etc., sunt nu numai expresiuni curente, reprezentând mentalități deosebite, ci chiar dușmănii.

Conducătorii ocupați prea mult cu vremelnicile avantaji personale ale conducerii, s'au certat mereu între ei, neglijând interesele naționale, *desbinând* chiar și ceeace altădată și în alte împrejurări, era unit. Nici satana nu-i putea împinge mai diavolește, în a distruge și bruma de dorință ce se mai găsea în sufetele românești. Au mers și mai departe, făcând crime de neertat, când au admis cu știință și prin *trădare,* ca în sânul neamului nostru să se acuieze toți paraziți din lume, sdrobindu-i unitatea.

Dintre frământările acestei prăbușiri și dezagregări naționale, se ridică însă de o vreme încoace, o frăție pe care nu a cunoscut-o încă pământul românesc.

Este hora frăției legionare; este credința cea nouă caree încălzește generația tânără, așteptând binecuvântarea cerului. Vechile granițe, naturale sau artificiale, de formă, sau de fond sufletesc, au început să dispară în fața acestor noui propăvăduitori. Unirea sufletească totală, a neamului românesc, dela tineret va veni.

Supremul ideal și suprema realitate pentru noi este: **Patria.**

Iar casa lor care ne adăpostește cu aceeași căldură pe toți este: **Legiunea.**

Isvorul tuturor înnoirilor, din a căror contopire, se naște larg fluviul acestei vieți este: **Căpitanul.**

Patria.

Pentru tineretul românesc de astăzi *Patria* este totul. Ea este mama noastră. La sânnul ei și în cuprinsul ei, toți ne simțim bine și trăim bine. Durerile și bucuriile Patriei sunt durerile și bucuriile noastre ale fiecăruia. Chinurile și amărăciunile care-i copleșesc ființa ei, trăesc adânc în sufletele noastre. Generația luptătoare care se ridică acum, nu cunoaște nici un fel de trăire personală. Ea trăiește numai prin simțirea patriei și pentru ea.

Patria pentru noi nu este o ficțiune, ci o adâncă *realitate*. Ea trăiește însumând în viața ei, viețile noastre individuale de eri, de azi și de mâine. Prin aceasta stă mai presus de noi și interesele ei sunt veșnice. In contrast cu mentalitatea care a pus pe individ în centrul tuturor preocupărilor, noi subordonăm ființa noastră cu toate dorințele și tendințele ei, ființei reale a *Patriei Române*, care își croește năzuințele ei, de ordin etern, din cerințele pământului strămoșesc și poruncile neamului nostru.

Patria noastră se găsește azi în primejdie. Tot felul de vânturi rele o suflă din toate părțile. Ființa ei se macină. La distrugerea aceasta contribuie mulțimea conducătorilor lipsiți de suflet românesc și nenumărații noștrii adversari din năuntru și din afară. In fața acestui dezastru generația noastră prin cel mai autorizat glas al ei strigă „în clipa când dușmanii ne copleșesc și politicienii ne vând, Români strigați cu înfrigurare, ca pe potecile munților în ceasurile de furtună: *Patria! Patria! Patria!*"

Lupta pentru înălțarea Patriei.

„Situația lamentabilă și degradantă a țării de după războiu, trebuie să înceteze, prin desființarea definitivă a mentalității politicianismului corupt și incapabil. Această mentalitate bazată pe satisfacerea intereselor personale, a dus la exploatarea poporului român și la politica de veșnică

capitulare a intereselor noastre naționale în fața străinilor.

Duhul nou trebue să se înstăpânească pretutindeni: El cere politică de mândrie și demnitate românească; el cere voluntara și nobila renunțare a fiecăruia în fața intereselor Patriiei care sângerează".

Pentru înălțarea acestei patrii și înstăpânirea duhului nou, chemăm la luptă pe toți cei cu suflet cinstit. Bărbați și femei. Toți suntem datori să luptăm pentru fericirea Patriei. In paginile trecute am arătat cum se pregătește generația tînără în vederea aceasta.

a) Datoria femeiei în lupta cea nouă.

In lupta aceasta mai bine și pentru reînoirea sufletului românesc, un puternic, frumos și mare rol, îi are femeia.

Ea dă pecetea epocei.

Epoca în care femeia, își uită menirea ei și stă toată ziua în fața oglinzii pentru caraghioase împopoțănări, sau își petrece timpul în dancinguri cu exibiții pline de ademeniri, este o *epocă neagră*, fără viață, lipsită de spiritualitate și ticăloasă. Pe de altă parte ne este cunoscut că toate perioadele eroice au avut ca bază de pornire, suflete mari de femei. Forțele misterioase ale ceriului cari intervin și diriguesc viața noastră pământească, nu-și găsesc o punte de trecere mai plăcută decât sufletul sensibil, delicat și vibrant al femeii.

Femeia este creatoare de viață. Ea transmite celor următori, prin sânul ei, prin ființa ei întreagă, toate dorurile, gândurile și năzuințele care i-au sbuciumat sufletul.

Un popor ale cărui femei pricep apelul Patriei și răspund chemării ei, nu poate avea decât copii viteji, gata oricând să-i înalțe faima și să-i ridice demnitatea. Aceasta este mama. Astăzi ne găsim într'o perioadă de prefacere, de luptă. Din această bătălie de onoare femeia timpurilor noastre nu poate lipsi. Vrem pe femeia vârstei noastre, luptătoare. *O vrem camaradă.* O cere timpul.

Nu manechiin fardat; nu sbătându-se steril pentru drepturi, nu în costumul Evei, lăcuind ceasuri întregi unghiile chilometrice şi nu mâncând lămâie pentru siluetă, şi nu piatră de moară pe sufletul luptătorilor, ci ea însăşi războinică, înfruntând piedici de tot felul, propovăduind credinţa cea nouă, suferind pentru idealul zilelor de azi, contribuind la strălucirea lui.

b) Patria română şi minorităţile.

O chestiune mare s'ar putea ridica din partea cetăţenilor minoritari în faţa acestei Patrii Române, pe care noi o dorim şi pentru care luptăm. Ea va fi şi a lor şi deci care le va fi situaţia?

Noua concepţie naţională românească, nu exclude ci din potrivă priveşte bine„ colaborarea în *spiritul* 'ei, a minoritarilor creştini, pentru clădirea României de mâine. Vor suferi în rând cu generaţia noastră şi se vor bucura de onoarea biruinţei şi a victoriei, iarăşi în rând cu noi.

„Să nu vadă nimeni în noi nişte asupritori ai altor neamuri, sau niste mâncători de jidani din ură religioasă. Criteriul în virtutea căruia un stat poate lua măsuri restrictive în contra unei minorităţi, nu poate fi nici aversiunea de rasă, nici ura religioasă. Principiul călăuzitor trebue să fie: pericolul pe care o minoritate îl poate prezenta pentru viaţa şi libera desvoltare a naţiunii dominante". Pentru noi sunt două categorii de minoritari: jidanii şi creştinii. Cei dintâiu prezintă un mare pericol pentru existenţa, şi cultura neamului românesc.

1. prin:

a) **„marele număr;**

b) **„prin massarea compactă în oraşe unde ocupă numai pătura mijlocie, comerţul şi industria, având o tendinţă fermă de a pune stăpânire pe funcţiunile de conducere ale Statului român;**

c) **„prin imposibilitatea asimilării;**

d) **„prin exploatarea nemiloasă a populaţiei româneştii băştinaşe, nimicită pretutindeni pe unde nenorocul a condamnat-o să vină în atingere cu populaţia jidovească.**

e) **„prin spiritul de corupţie care infectează viaţa morală a ţării.**

f) **„prin tendinţa crescândă de imigrare şi cucerire, (C. Z. C.).**

g) **Prin încercarea de a vorbi, a scrie şi a încerca să creieze operă de cultură şi artă românească, în numele poporului român, dar în spirit iudaic, ceiace este nu numai monstruos, dar şi împotriva naturii.**

Impotriva acestei primejdii naţionale sunt necesare şi imperioase măsuri de salvare. Generaţia noastră, va şti la timpul ei să găsească aceste măsuri. In privinţa minorităţilor creştine, generaţia tânără înseamnă principiile mari de conduită.

I. „Simpatia naturală către naţiunea de baştină nu poate fi socotită nici ca o lipsă de loialitate, şi nici ca un pericol pentru Statul român.

II. „Minorităţile conlocuitoare în România, urmează să se bucure de toate drepturile, în măsura loialităţii de care vor da dovadă faţă de Statul român". „Cel sau cei ce se vor opune sau vor unelti aici în casă la noi, în contra viitorului românesc, vor fi striviţi. Dealtfel ca şi românii care se vor opune sau vor unelti".

Legiunea.

Legiunea este o mare familie spirituale a neamului Românesc. Spiritualitatea cea nouă îşi găseşte haina ei materială în Legiune. Trei mari principii stau la baza ei. Principiul *creştin, naţional şi monarhic*. Dumnezeu, Patria şi Regele.

„Ea afirmă dreptul întâietăţii şi supremaţiei elementului românesc în ţara şi pe pământul nostru: şi principiul că poporul român este singur chemat să-şi conducă **Destinul**

și Patria, fiind singur răspunzător în fața istoriei. Ea va lupta pentru păstrarea neștirbită a situației câștigate de România în marele războiu".

Este o organizație de educație și luptă. In toate acțiunile ei se vrea cuceritoare. Educația ei pornește dela suflet, căci sufletul românesc trebue schimbat. Cu acest suflet nou să pornească la cucerire. La câștigarea puțin a României celei noui. Incet, pentru a dura temeinic.

Soldații Legiunei pentru realizarea acestui ideal s'au frământat mult. Toți anii cari s'au scurs dela înfăptuirea unității naționale și până acum, au reprezentat o luptă continuă a acestui tineret, neînțeles și hulit. Luptă înfrumusețată de mari momente eroice și jertfe sublime, cari au mers până la dăruirea vieții. Văpaia credinței a încălzit sufletele tinerești, atunci când trupurile erau pironite în lanțurile celei mai neînțelese prigoane, sau în momentele când se găsea în besna intunericului, unde era trimisă de trădătorii și mișelnicii condcători. Călăuziți mereu de credință ei au mers înainte, înfruntând toate obstacolele și toate silniciile cu fruntea sus ori care ar fi fost împrejurarea, strigând voioși: Trăiască Legiunea.

Căpitanul.

Drumul pe care l'au străbătut falangele de tineri, în cântecele aducătoare de nădejdi și biruință, nu ar fi fost atât de drept și de conform cu cele mai sfinte năzuințe românești, dacă nu ar fi apărut din sânul acestei generații — ca o stâncă în mijlocul valurilor — omul, chemat să stea în fruntea ei ca un deschizător de drumuri, **Căpitanul.**

Din sufletul cald și mare al acestui conducător au ieșit ca niște porunci, principiile și nosmele vieții celei noui. Lucrând pe planul istoriei viitoare și dela o înălțime neînțeles pentru majoritatea bătrână, trăitoare pentru

burtă, petrecere și... democrație. Dar l'a înțeles generația tânără.

Asemenea unui uriaș constructor el a cimentat credință în sufletele tinere, entuziasmându-le, îmbărbătându-le și animându-le, impunându-se prin însușirile sale deosebite. S'a făcut impus pentru că îl impuneau persoana și faptele sale legendare. Nimeni n'a fost mai hulit ca el. *Nimeni n'a fost mai prigonit.* Toată viața lui a fost o continuă luptă și un lanț nesfârșit de primejdii. Istoria politică a României nu cunoaște în tot trecutul ei încă un caz asemănător. Calomniile cele mai ordinare, provocările și toată gama de josnicie a trădătorilor și lichelelor naționale, au căutat să-l nimicească, fără să-l poată atinge sau umbri pe acest uriaș al generației noastre, ea însăși foarte mare, în seria generațiilor românești. *In acest om ne regăsim noi toți. Toată generația tânără de* **Astăzi.** Și în el vedem pe cel ce va prohodi nesuferita situație de acum, spre marea fericire a unui neam scăpat dela sufocare și o moarte sigură. **Noi credem în el,** și suntem siguri că nu va înșela speranțele celor mulți și obidiți, fără pâine, și fără dreptate. Tot mai mult se profilează duhul nou, care își găsește izvorul în sufletul lui curat, pe orizontul zilei de mâine. Zi, care va fi în primul rând a lui; a noastră; a României de mâine, al cărui căpitan este el: *Corneliu Codreanu.*

Căpitanul!

Este o piatră de hotar; o graniță. Sabie întinsă între două lumi. Una veche, pe care o înfruntă cu bărbăție distrugând-o; alta nouă, pe care o creează, îi dă viață, o cheamă la lumină.

Căpitanul!

Gând. Hotărîre.. Acțiune. Vitejie. Viață.

Pe el îl iubim. Pe el îl ascultăm. Lui îi stăm la ordine. El este nădejdea noastră de azi și a României de mâine.

Prin el suntem tari. Prin el suntem temuţi. *Prin el vom biruì.*

Generaţia noastră adunându-şi toată credinţa ei strigă:

Trăiască Capitanul!

Notă. Cuprinsul acestei broşuri a fost publicat sub formă de articole în ziarele „Glasul Strămoşesc" Cluj, „Străjerul" Oradea, „România Creştină" Chişinău, „Revista Mea" Cluj — supuse regimului **cenzurei** — şi-au fost reunite în broşură.

L. A. M.

BIBLIOTECA „GENERAŢIA NOUA"

No. 16

ION T. BANEA

STUDENT

Portul Naţional

Consideraţiuni generale. — Originea. — Evoluţia. — Contribuţia la păstrarea naţionalităţei noastre. — Incheiere.

Iaşi.—Tipografia Coop. „Trecerea Munţilor Carpaţi" Str. Lăpuşneanu 62

Inchin această mică lucrare

„Legiunii Arhanghelul Mihail"

aşa după cum fiecare Legionar îşi inchină munca lui de fiecare ceas numai şi numai Legiunii.

Ea este familia mea, aici sunt fraţii mei, aici voiu trăi luptând pentru ţara mea, aici pe această poziţie, voi adormi luptând.

Legiunea va inflori din munca noastră, din viaţa şi din umila noastră jertfă.

Dacă va fi să murim, ea va creşte pe mormântul nostru, din adâncul căruia noi îi vom sufla căldură şi viaţă.

Cu ocazia muncii de azi, reînoiesc sentimentele mele şi mărturisesc credinţa mea nesfârşită în biruinţa ta, Legiune!

Autorul

Portul Național

Considerațiuni generale

Popoarele între ele, pe lângă limbă, obiceiuri, trecut istoric, teritorul locuit, se mai deosebesc și prin costumul special al fiecăruia numit *național.*

Portul național este un produs specific al fiecărei națiuni aparte, impus și necesitat de împrejurări, timp și locul determinat ocupat de națiunea respectivă. Face parte din avuția națională a fiecăruia și se confundă cu trecutul istoric, limba și obiceiurile poporului.

Este mândria fiecărei națiuni și'n această privință noi Românii ne putem lăuda, căci portul nostru național după cum spune d-l Oprescu *) „formează unul din

*) Arta țărănească la Români.

produsele tipice ale acestei naţii şi unul din titlurile lui de glorie cele mai necontestale".

Pentru noi, portul naţional are o deosebită importanţă. Născut odată cu noi ca neam, în decursul veacurilor a suferit puţine modificări în esenţa lui, a evoluat odată cu evoluţia noastră şi a fost un *factor determinant* în conservarea naţionalităţii noastre.

Limba, religia şi portul au făcut ca poporul românesc despărţit imediat după plămădirea lui, să rămâie unitar, încât azi, după sute de ani de vieţuire separată, găsindu-ne iarăşi uniţi într'o Românie-Mare să avem acelaşi limbă, acelaş, crez şi acelaş port.

Produs sufletesc al nostru, sau cum spune istorul Xenopal „o plăsmuire proprie a gustului naţional" ne-a întovărăşit secole dearândul, luând parte la bucuriile, durerile, umilirile şi înălţările noastre.

A fost purtat cu fală şi cu mândrie de popor şi conducători, în timpuri de linişte şi vremuri de restrişte, la horă în sat, precum şi în luptele ce le aveau pentru apărarea pământului moştenit dela străbuni, până în zilele noastre, când ceace se chiamă „modă" caută să-l înlocuiască, nimi-

cindu-ne astfel o parte din avuţia strămoşiască.

Avuţie în cel mai larg înţeles al cuvântului, căci dacă bogăţie se chiamă tot ceace posedă cineva în mod material, portul este şi o bogăţie sufletească, despre care d-l Oprescu spune „de mult m'am obişnuit să iubesc şi să admir lucrurile eşite din mâna strămoşilor noştrii. M'am apropiat totdeauna cu pietate de ele, căci îmi dau seama că la efectuarea lor, ei puseră ceva din sufletul românesc".

In timpurile de glorie ale trecutului nostru, femeile începând de la cea mai simplă şi săracă, până la bogatele şi frumoasele domniţe, se ocupau cu torsul, ţesutul, cusutul, cusutul, brodatul şi alte lucruri de gospodine, cum ne spune Odobescu vorbine despre „Doamna Smaranda, care, stăruind toată ziua la furcă şi la răsboiu, la cămară şi la jicniţă .. trăia o viaţă de gospodaie harnică" căutând ca tot ceace aparţinea casei să fie făcute de mâinile lor.

Azi, portul şi arta naţională în genere este abandonată. Cine să stea să-şi strice ochii deasupra unui covor cu frumoase motive româneşti? Cine să mai poarte costumul naţional? Care, dintre fetele noastre se mai mândresc azi, cu vr'un fru-

mos şi pitoresc costum românesc? Şi cât de adevărate şi dureroase sunt cuvintele Liei din Bănat „Avem datoria ca împreună cu corpul didactic român să convingem femeile noastre că fac o crimă părăsindu-şi portul naţional şi nemai lucrând la el".

Crimă face şi boerimea noastră — care mai este — că-l neglijează, crimă conducătorii că-l elimină din şcoli, crimă face şi poporul că luându-se după cei mai mari, îl părăseşte şi el, luând în schimb lucruri de fabrică, care departe de a avea frumuseţea şi valoarea celor părăsite, contribuie la nimicirea industriei casnice româneşti şi la înflorirea altor industrii streine.

„El a părăsit pe alocurea mândreţa „simplă şi practică a trecutului pentru „a lua mai dăunăzi din mâinile negus„torului, evreu mai ales, forma cea mai „proastă a îmbrăcăminţii. Femeile îmbo„dolite sau înfăşurate în barizuri cusute „grosolan în polcuţe şi fuste de târg, „ba chiar în rochii cu volane după jur„nale de modă răsuflate, care primesc „azi în Moldova de răsărit, cu oarecare „mândrie pe strein puindu-l în faţa pă„retelui căptuşit cu fotografii stângace „sau mesuţei de modă nouă, înflorită cu „cutii, strălucitoare de chipuri frumoase, „pentru săpun sau ciocolată şi cu cărţi „poştale ilustrate, **acelea au părăsit o „adevărată avere, fără a da în schimb „ceva dela sine** *(Iorga)*.

In faţa acestor stări de îngrijorare pentru portul nostru şi pentru întreaga industrie casnică românească, care trebuie să se păstreze, se impune din partea noastră a Românilor, să luăm o atitudine.

Se cere acest lucru, mai ales din partea tinerimii române, de ambele sexe şi-n special din partea studenţimii — exponenta idealului şi aspiraţiunilor unui popor — al cărei suflet vibrează la tot ce-i frumos şi naţional, şi care, în anumite momente poate produce curente puternice în favoarea sau defavoarea unui lucru sau unei idei.

In împrejurările de faţă, aceasta se cere cu atât mai mult, cu cât se observă că „moda" face adevărate ravagii în domeniul moralei şi bunului simţ—baza primordială pentru consolidarea şi înflorirea unui stat.

In România—precum şi în toate statele — se observă în urma războiului mondial, o scădere a credinţii, moralei şi decenţei.

Datoria noastră, a generaţiei noi, a acelei generaţii tinere care î-şi asumă în mod din ce în ce mai conştient şi hotărît

sarcina de regenerare națională și culturală este, de a căuta din răsputeri să luptăm pentru ridicarea moralei și credinței și în lupta aceasta un prim factor care ne poate veni în ajutor cu mult succes, este tocmai portul național.

El este frumos, higienic și în deplină armonie cu bunul simț și morala.

„Și ce bine-l prinde pe Român portul acesta al lui, așa curat, așa de simplu și de frumos“ ne spune Vlahuță care a cântat cu atâta măreție și gingășie țara noastră subt toate aspectele ei în România pitorească.

In afară de aceasta el ne arată obârșia noastră, prin el ne-am păstrat caracterul și naționalitatea în decursul veacurilor și trebuie să ne fie tot așa de scump și drag ca țara și limba.

Trebuie respectat, iubit și purtat.

Încât iubite cetitor „vorbindu-ți graiul și iubindu-ți portul nu avea grije că vei supăra pe cineva, numai cei orbiți de răutate pot crede asta“.

Originea portului național

După cum originea noastră ca neam; prin cele două popoare—Dacii și Romanii — socotite drept părinți ai noștri, se pierde în mii de ani înainte de Hristos, tot astfel, originea portului nostru național se pierde în negura trecutului până în cele mai îndepărtate vremi.

Nu ne vom avânta deci în acest trecut, destul de îndoelnic și necunoscut, ci vom rămâne la timpurile mai cunoscute, mai apropiate de noi, mai sigure, servindu-ne de singurul isvor care-l putem folosi cu succes, la subiectul nostru, de istorie.

Istoria însă este scrisă și făcută de oameni. Oamenii se deosebesc între ei, din toate punctele de vedere. „Quod capita, tot sensu“, încât d-l Oprescu are dreptate când, vorbind despre originea artei populare în genere, spune „în această chestie

ca în multe altele în legătură cu arta populară, suntem reduşi la ipoteze“, şi motivează prin aceia că „nu trebuie uitat că poporul şi manifestările lui au intrat de puţină vreme în istorie“.

Pentru aceasta, vom lăsa să vorbească oameni cari, o viaţă întreagă au muncit, pentru a aduce oarecare lumină asupra trecutului întunecat.

După ascultarea lor vom căuta, ca prin asemănări, comparaţii şi judecată să exprimăm concluzia cea mai fericită.

Inainte de aceasta ceva putem afirma cu siguranţă.

Despre vre'o asemănare între costumaţia noastră şi aceea a Romanilor nu poate fi vorba. Costumul nostru diferă esenţial de al Romanilor, fără ca diferenţa să se datoreze evoluţiei.

Tunica lor purtată şi de bărbaţi şi de femei, nu poate fi asemănată cu cămaşa noastră.

Toga, cu atât mai puţin cu sumanul, cojocul sau gluga.

Pantaloni, sau altfel de îmbrăcăminte asemănătoare acestora nu purtau. Bărbaţii umblau descoperiţi.

Femeile cu un fel de bonete.

Sandalele de forme variate ce purtau

drept încălţăminte, nu pot fi comparate cu opincile.

Incât având în vedere aceste lucruri, rămâne să vedem portul nostru naţional în esenţa lui este o moştenire dacică, îl avem dela strămoşii noştrii Daci, sau este o plăsmuire a noastră.

*
* *

A. D. Xenopol vorbind despre Geţi şi Daci.

„Imbrăcămintea Geto-Dacilor era după „cât se vede identică la ambele popoa„re. Cel puţin baza-reliefurile Columnei „lui Traian, nu ne dau decât un singur „soiu de vestmânt, civil la toţi barbarii „reprezintaţi pe ele, şi între ele fără în„doială că a trebuit să fie şi Geţi. Un „vers al lui Ovidiu vorbeşte într'altele „despre „Geţii purtători de pantaloni“ „şi tocmai pantalonii erau partea carac„teristică a vestmântului Dacilor.

*„Aceştl pantaloni erau largi şi lungi „până la căputâ, unde erau legaţi cu o „sfoară. In picioare purtau un soiu de „opinci prinse cu nojiţe: capul la cei „nobili era acoperit cu un soiu de că„ciulă frigiană,**) care nu se vede însă a „fi fost făcută din piele de miel, ci din

*) Sublinierea este a noastră (N. A.)

„o stofă moale, de oarece infăţişează „creţi şi iea prea exact forma capului „ce acopere. Corpul era îmbrăcat cu o „tunică lungă până la genunchi şi în- „cinsă peste brâu, iar pe deasupra era „aruncată o manta fără mânecl, prinsă „pe umeri cu o agrafă. *Atât Geţii cât „şi Dacii purtau barbe pline şi după „cum se vede nu se tundeau.*

„Părul îl purtau retezat în frunte şi cu „plete lungi pe tâmple şi pe ceafă. Fe- „meile aveau două tunici, una lungă pâ- „nă în călcâiu, şi alta deasupra până „la genunchi, prinsă într'o agrafă la „piept, iar pe cap purtau o legătoare cam „ slobodă, care le acoperea părul în „total.

„S'a susţinut de unii scriitori că costu „mul ţăranului român ar reproduce „cu exactitate îmbrăcămintea vechilor „Daci.

„Asupra acestei asemănări observăm că „ea se reproduce aproape numai la por- „tul, părului care se vede într'adevăr a fi şi „astăzi tot cel ce era obişnuit pe atunci, „anume tăiat în frunte şi în plete lungi „pe spate. Cât despre elementele înbră- „cămintei lor, este de observat că berne- „viuciul si iţarul este strâmt şi încreţit

„pe picior iar nu larg ca braca Dacilor, „acoperipea corpului se face cu cămaşa „care, deşi seamănă cu tunica internă „a Dacilor, nu are nimic caracteristic ; „pe deasupra însă ţăranii români poartă „bondiţa, cojocul sau sumanul, iar nu „mantaua dacă. Căcinla nu seamănă pe „de altă parte întru nimic cu acel fes „fără ciucur al Dacilor. Brâul de cură lat „şi împodobit cu alămuri este pe de al- „tă parte străin îmbrăcămintei străbuni- „lor Românilor, precum nu se află la ei „cămaşa cu altiţic, nici fotele reţinute de „un brâu, părţile cele mai usebitoare ale „vestmântului femeilor române“

Şi încheie zicând :“ Portul naţional al Ro- „mânilor nu este nici. român nici dac. „Deşi cuprinde multe elemente slavone, „el este mai ales în ceace priveşte „toaleta femeiască, *o plăzmuire proprie „a gustului naţional* determinate până „la un punct de condiţiile climatului în „sânul căruia a luat naştere“

Cu privire la pregătirea costumului găseş- te că Intru cât vedem pe columna lui Tra- „ian popoarele Daciei îmbrăcate în sto- „fe ţesute putem admite cu siguranţă că „acesle ţesături nu erau importate, ci „pregătite de femeile lor.“

D-l Nicolae Jorga istorisind tot cu privire la îmbrăcămintea noastră din trecut şi unele modificări şi forme, zice :" aceste vechi forme pe cari le-au apucat strămo-
„şii noştrii în chip vădit şi care nu se
„poate tăgădui *dela strămoşii traci.*

Dr. I Lupaş în Istoria Românilor.
„Portul Dacilor era în multe privinţe a-
„semănător cu portul ţăranilor români
„din părţile muntoase, dnpă cum arată
„chipurile de piatră de-pe columna îm-
„păratului Traian."

S. Mehedinţi . . . „ în ţara Haţegului,
„a moţilor şi'n văile munţilor dintre Ar-
„deal şi Moldova întâlneşti chipuri cari
„prin îmbrăcăminte, glugă, cămaşa în-
„cinsă cu chimir şi portul părului„ mo-
„ţul" moţilor sau chica lungă amintesc
„pe Dacii depe columna lui Traian"

Am auzit mai sus cuvântul istoricilor noştrii. Nici unul dintre ei nu vorbeşte nici nu face aluzie măcar, despre o asemănare între portul nostru şi ale Românilor.

Toţi însă vorbesc de asemănarea portului ţăranului Român în comparaţie cu Dacul de acum 2000 de ani.

Xenopol face şi o discuţie în jurul acestui subiect.

In altă parte a acestui broşuri am spus

vorbind de costumul unui popor că, este isvorât sau necesitat de împrejurări ocupaţie şi loc. Istoricul Xenopol îl atribuie plăsmuirii gustului naţional „determinat până la un punct de condiţiile climatului în sânul căruia a luat naştere."

Pornind dela aceste cunoştiinţi şi având în vedere şi citatele date putem afirma cu siguranţă, că: *în esenţa lui portul naţional este de origine tracică—dacă însă în decursul veacurilor s'a adaptat necesităţilor, gustului naţional, ocupaţiei şi locului.*

Evoluţia portului naţional

Despre o evoluţie a portului pentru veacurile trecute nu putem vorbi. „Clasa numeroasă şi hotărâtoare în ceace priveşte munca şi păstrarea însuşirilor neamului, a ţeranilor aceia a păstrat în multe părţi, până *astăzi vechiul său port.* In îmbrăcăminte căciula, minteanul, sumanul, zeghea, cojocul, iţarii, bernevecii ţeranului sunt acelaş astăzi ca pe vremea lui Basarab şi Bogdan intemeietorii în al XIV-lea veac, ai principatelor. Tot aşa de statornic şi de credincios au păstrat femeile satelor vălurile, pieptănătura în cozi şi conciuri, cămeşile înflorite cu cusături şi fluturi, pieptărele, cojoacele, fotele, zăvelcile, opregurile celui mai vechiu trecut". (Iorga)

Şi aceasta nu trebuie să ne mire deloc. Căci pământul ţării noastre a fost scena unor continue lupte, răsboaie, frământări

şi stări de nelinişte când nimeni nu era sigur nici de ziua de mâine, nici de persoana şi nici de avutul lui.

Timpul acesta de nesiguranţă a fost neprielnic desvoltării artei naţionale. Tocmai de aceasta am spus că portul ne-a fost un credincios tovarăş.

A început să ia o desvoltare mai mare, atunci când nesiguranţa a dispărut, fiind înlocuită cu vremuri de linişte proprice oricărei desvoltări şi deci şi a artei naţionale, a portului naţional.

In acest timp urmară „unele schimbări, care sunt îmbunătăţiri, silinţe către mai frumos şi mai trainic". Atunci a luat într'adevăr portul naţional un mare avânt, înflorind şi adaptându-se gustului din ce în ce mai pronunţat, al celor care-l purtau şi-l produceau. Astfel am ajuns la cămeşile atât de minunate şi la pieptarele sau bondiţele lucrate „c'o măestrie pe care nu ştiu singure de unde au învăţat-o" femeile noastre. Portul nostru naţional a dus faima în ceace priveşte fineţa şi măestria cusăturilor şi broderiilor populare româneşti.

In cusutul, brodatul lor, precum şi în alegerea sau compunerea modelelor cusăturilor, desigur nu-i tot original, căci unor influenţe streine nu ne-am arătat refractari,

dar totul a trecut prin prisma gusturilor noastre...

Armonia de culori a costumului național, armonie care numai femeia noastră cu gustul și simțul ei fin de artistă o produce, arată o calitate, o însușire superioară a poporului nostru pentru artă.

D-l Iorga ocupându-se despre îmbrăcămintea Domnilor, boerilor și negustorilor mai bogați din trecutul nostru, arată cum aceștia își schimbau îmbrăcămintea *„în urma jocului înrăuririlor streine"*. Evoluția îmbrăcămintelor acestora o împarte în câteva perioade bine definite, hotărâte de influențele ce s'au exercitat: *apuseană sau bizantină.*

Cu privire la portul național aproape nu se poate vorbi de influențe. Acestea chiar dacă au fost nu au putut schimba fondul, elementele costumului, ci s'au manifestat numai în ceace privește modelul cusăturilor diferitelor obiecte ce compun costumul.

Spre deosebire de influențele ce s'au exercitat asupra îmbrăcămintei claselor de sus și de mijloc, cari influențe, se împart în două mari grupe: apusene și bizantine, costumul național a suferit puținele modificări după provincii și după poporul cu

care Românii din provincia respectivă au venit în contact. După cum însă în privința limbei la noi nu se poate vorbi despre dialecte—din cauza unității limbii, tot astfel în ceace privește portul național putem afirma că e acelaș în tot cuprinsul României-Mari, deosebindu-se puțin după provincii numai în ceace privește bogăția broderiei ce poartă.

Despre Mircea cel Bătrân, Eminescu ne spune că era „atât de simplu după vorbă, după port". Iar D-l Iorga că „în îmbrăcăminte căciula, minteanul, sumanul, zeghia, cojocul, ițarii, berne vecii țeranului sunt aceleași astăzi ca pe vremea lui Basarab și lui Bogdan întemeietorii în al XIV-lea veac ai principatelor".

Incât rezumând putem spune; portul național în trecutul îndepărtat și până în timpul din urmă a fost acelaș. Ultimele decenii au purtat comoara acestei mândrii naționale.

Contribuția portului

la păstrarea naționalității noastre

—·—

Xenopol, în „Istoria Românilor" vorbind despre neajunsul poziției noastre geografice, zice: „pe când ginta latină formează ca un continent în apusul Europei, noi Latinii răsăriteni suntem ca o insulă perdută într'un ocean de neamuri streine".

Este un adevăr, care impune următoarea întrebare: ce forță a păstrat această insulă dela peire? Cum nu s'a perdut insula în imensitatea oceanului?

Desigur că în cea mai mare măsură ne-a păstrat forța vie ce o avem înăscută în sângele nostru tânăr, iar într'o altă măsură mai mică a fost tocmai *portul național.*

Exemple, cari să întărească cele afirmate sunt îndeajuns și foarte grăitoare.

Este destul să amintim că în Ungaria de

azi, în nordul orașului Debrețin în Munții Carpați se găsesc și acum în masă compactă mai multe mii de Români, cari deși nu mai vorbesc limba maternă, afirmă cu hotărîre „că sunt Români" (mi oláhoh vagyunk).

Și drept dovadă a afirmațiunilor lor aduc tocmai portul lor curat românesc.

Și cazul invers. Pierderea naționalității se făcea în urma pierderii portului.

Subt dominația maghiară cele mai multe familii cari și-au renegat trecutul și neamul lor, au făcut aceasta după ce au pierdut cu desăvârșire portul.

Atâta timp cât cineva nu părăsea portul național, putea să aibă o religie străină chiar, el susținea cu îndrăzneală originea lui românească.

Mai mult ca orice, portul a salvat pe Românii ardeleni—deși au trăit 1000 de ani subt o grea și vitregă dominație streină—dela desnaționalizare.

Acolo unde Românul a ținut cu îndârjire la portul și obiceiurile lui, acolo era un suflu de viață cu manifestări românești frumoase și mărețe.

Și intensitatea românească a vieții o făcea portul.

Noi am trăit prin port și portul prin noi.

D-l Oprescu în amintita lucrare ajunge la următoarea concluzie. „Produsele cele mai remarcabile ale artei populare şi viaţa cea mai intens artistică am găsit-o în Oltenia; pe malul stâng al Oltului, mai ales în regiunea muntoasă până prin Prahova; apoi în Ardeal dealungul carpaţilor şi în Bănat. Această regiune este tocmai teritoriul în care s'a închegat naţia română".

In regiunile amintite, ca'ntr'o cetate în care n'a putut pătrunde nimeni, din cauza armelor cu care luptau locuitorii, şi acestea erau obiceiurile, limba şi portul, s'a făurit Neamul românesc. Aici după cum zice Vlahuţă „s'au păstrat neatinse şi firea şi graiul şi portul rămânesc".

Portul a păstrat firea şi graiul, iar toate laolaltă ne-au păstrat pe noi ca Neam.

Incheiere

Poporul românesc prin calităţile sufleteşti atât de alese, este menit să joace un mare rol în istoria latinităţii şi a lumii.

Desigur că la cultura umană va aduce partea lui de contribuţie. Arta în special va avea de câştigat cunoscute fiind înclinaţiile pentru ea, ale neamului nostru.

Aceste contribuţiuni, pentru cultură în general şi artă în special, trebuie însă să poarte pecetea originalităţii, să poarte ceva din naţionalitatea noastră. Şi pentru aceasta trebuie să ne învăţăm a iubi tot ce-i românesc şi mai ales să ne iubim mândrul nostru port strămoşesc...

El este o parte din cele mai caracteristice a artei naţionale şi cea mai elocventă în ceeace priveşte gustul simţului artistic al poporului românesc.

Dealtfel dovada acestui gust artistic o avem în toate manifestările vieţii noastre, în toată fiinţa noastră.

Incepând cu ouăle măestrit încondeiate şi terminând cu locuinţa, —cu casa—poporul nostru ne arată puterea simţului artistic.

Peste tot numai artă.

Un ştergar, nu este o simplă bucată de pânză albă. El poartă pecetea originalităţii artei noastre în cele două trei fire colorate, dela capete.

Cămaşa, nu este numai un obiect de apărare şi acoperire a corpului. Este o adevărată comoară artistică. Poarta cu lemnul încrestat, casa vopsită, toate vorbesc de puterea creaţiunii artistice.

Iar portul este partea cea mai specifică a artei naţionale,—este un dar firesc.

•

„Istoria, poporului român, abia acum „începe. Conştiinţa menirii lui supreme „timbrează glasul conştiinţei naţionale. A„par zorile unei ere noi. Citeşte popor „român, în cartea sfântă a destinelor tale. „Şi te pătrunde de chemarea clipei isto-

„rice a existenţei tale, atât de chinuite „până acum. **Desvoltă-ţi comoara daru„rilor tale fireşti**“!. [1])

---

1) I. Găvănescu prof. univ.

XXXXXXXXXXXXXXXX

Legiunea „Arhanghelul Mihail"

Proectul de statut dela 1 August 1927

= Legiunea „Arhanghelul Mihail" este o organizaţie naţională, voluntară independentă, tinerească.

= Tinereţea sufletului, adică *curăţenia* în viaţă, avântul şi desinteresarea în luptă, este elementul ei de bază.

= Deviza Legiunii, din care se poate deduce şi scopul ei, este: *Faţa la duşman !*

= Legiunea, cu faţa la duşman, se mişcă înspre dânsul în cadrul următoarelor principii: *credinţă, muncă, ordine, erarhie, disciplină !*

= Duşmanul este *„unul"*, nu *„doi"*; dar îndreptându-se spre dânsul, Legiunea înţelege să stimuleze toată energia şi toată

forţa morală a neamului, fără de care nu poate exista nici odată biruinţă.

= Deci, va încuraja *Binele* şi *Dreptatea;* va lovi în hoţ, în conrupător, în trădător, în intrigant şi în laş, ori unde îl va întâlni.

= Astfel „Legiunea" este Şcoală a *Dreptăţii* şi în acelaş timp a *Energiei* care s'o întroneze.

= Ideea ei de bază este: fapta, nu vorba. Să faci, nu să spui, (căci ştim cu toţii ce trebue).

= Ea tinde să grupeze şi să menţie strâns şi frăţesc unite, forţele vii ale tinerimii române şi după terminarea studiilor, astfel încât să ucidă, prin lipsă de alimentaţie, sistemul învechit al politicianismului.

= La capătul acestei şcoale, stă o *România nouă,* pe care tot Românul o aşteaptă.

Despre mijloace:

In cadrul Moralei, al Dreptului şi al Legii, prin toate mijloacele pe care ni le va pune la dispoziţie Mintea.

Cele 4 secţii ale Legiunii:

Secţia I., a tinerimii: Va intra orce tânăr român, intelectual, ţăran, muncitor,

care va admite principiile Legiunii şi se va supune lor.

Sub-secţii: „Frăţiile de Cruce", organizaţii de educaţie a tinerilor sub 19 ani.

Secţia II-a de Protecţie a Legiunii: Aflându-şi loc în ea toţi oamenii maturi, de orice vârstă, cari voiesc să susţie, să încurajeze şi să protejeze sforţările către o viaţă nouă, creştină, românească şi disciplinată, a tinerimii din Legiune.

Secţia III-a a Femeilor.

Sub-Secţie; Surorile Legiunii.

Secţia IV-a internaţională, având ca scop:

I.—Gruparea tuturor Românilor aflaţi în afară de hotarele ţării.

II.—Propovăduirea adevărului invaziunii pământului strămoşesc al Românilor de către jidani, printr'o revistă care să apară la Paris cu numele l'Archange Michel.

III.—Adunarea tuturor calomniilor debitate de către jidani la adresa Românilor şi publicarea lor în ţară etc.

Despre Conducerea Legiunii:

= Legiunea este condusă de un Comitet.

= **Consiliul Legiunii** cu scop de a discuta şi da direcţii în mare Legiunii, este compus din toţi foştii conducători ai Studenţimii, cari intră de drept în Consiliu prin simpla inscriere şi aderare la principiile Legiunii. De asemeni fac parte Preşedinţii actuali ai Centrelor Studenţeşti, cu vot consultativ, personal, nu ca reprezentanţi ai Asociaţiilor, până la terminarea studiilor, când îşi vor avea de drept un loc de consilier activ.

In acest Consiliu vor intra, prin cooptare, şi elemente din toate categoriile sociale (preoţi, învăţători, etc.), cari vor fi dat dovada credinţei şi a constanţei.

= **Senatul Legiunii**, un corp consultativ compus din Români trecuţi de 50 de ani, aleşi pe judeţe (numărul de judeţ se va fixa ulterior). Este cea mai înaltă autoritate a Legiunii.

= Astfel încât *Legiunea „Arhanghelul Mihail"* tinde să devină, cu timpul o organizaţie generală a neamului românesc, adunat către o viaţă nouă în jurul principiilor: credinţă, ordine, muncă, erarhie,

disciplină, cu scopul de apărare şi curăţire a pământului strămoşesc invadat.

Corneliu Zelea-Codreanu
Ion I. Moţa
Ilie Gârneaţă
Corneliu Georgescu
Radu Mironovici

Acest proect de statut a fost complectat cu un Regulament de organizare şi cu Directive.

Cereţi lămuriri pe adresa Legiunii:

Căminul Cultural Creştin
Iaşi.